

ПОЛИТИКИ

6
динара

БРОЈ

1343

ЗАБАВНИК

23.9.1977 • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXVIII

* Велика бекства, стр. 20

* Резултати наградног
спортског квиза, стр. 8

КОМПЛЕТАН
СТРИП
ФЛАШ
ГОРДОН

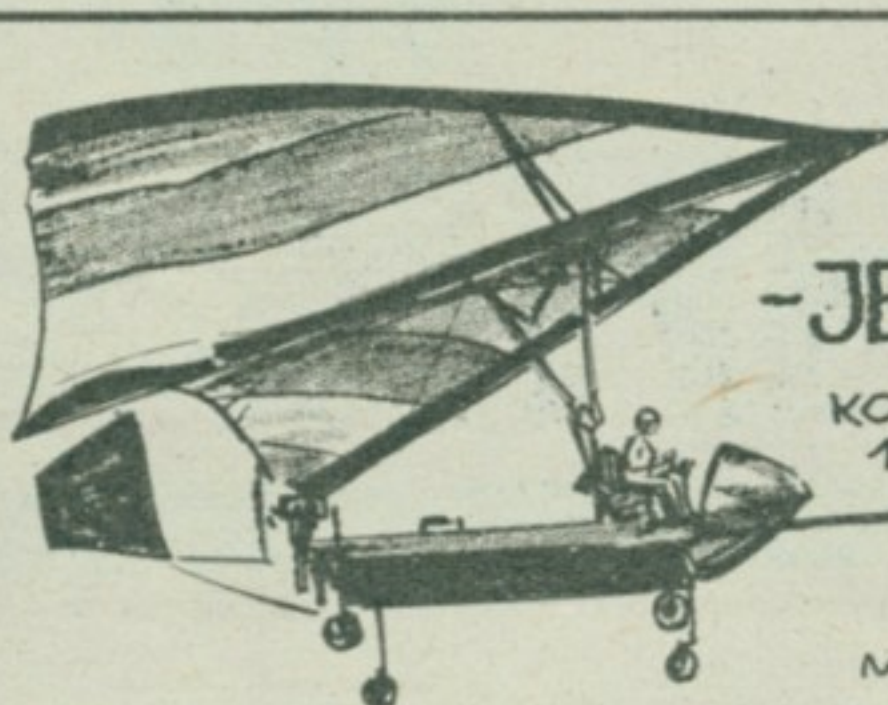
RIPLEY

Веровати или не!

ВИЗАНТИЈСКИ ЗАКОН

ОМОГУЋАВАО ЈЕ РАЗВОД И НОВ БРАК ПОСЛЕ РАЗВОДА АЛИ ЗА УДОВЦА И УДОВИЦУ НИЈЕ ПОСТОЈАЛА ЗАКОНСКА МОГУЋНОСТ ДА СКЛОПЕ НОВ БРАК.

ОБАЈ ЗМАЈ -ЈЕДРИЛИЦА

КОНСТРУИСАН 1962. ГОДИНЕ У САД, ЗАКАЧЕН ЗА АВИОН, МОГАО ЈЕ ДА ПОНЕСЕ 5 ТОНА ТЕРЕТА.

НА РУЦИ ЈЕДНЕ

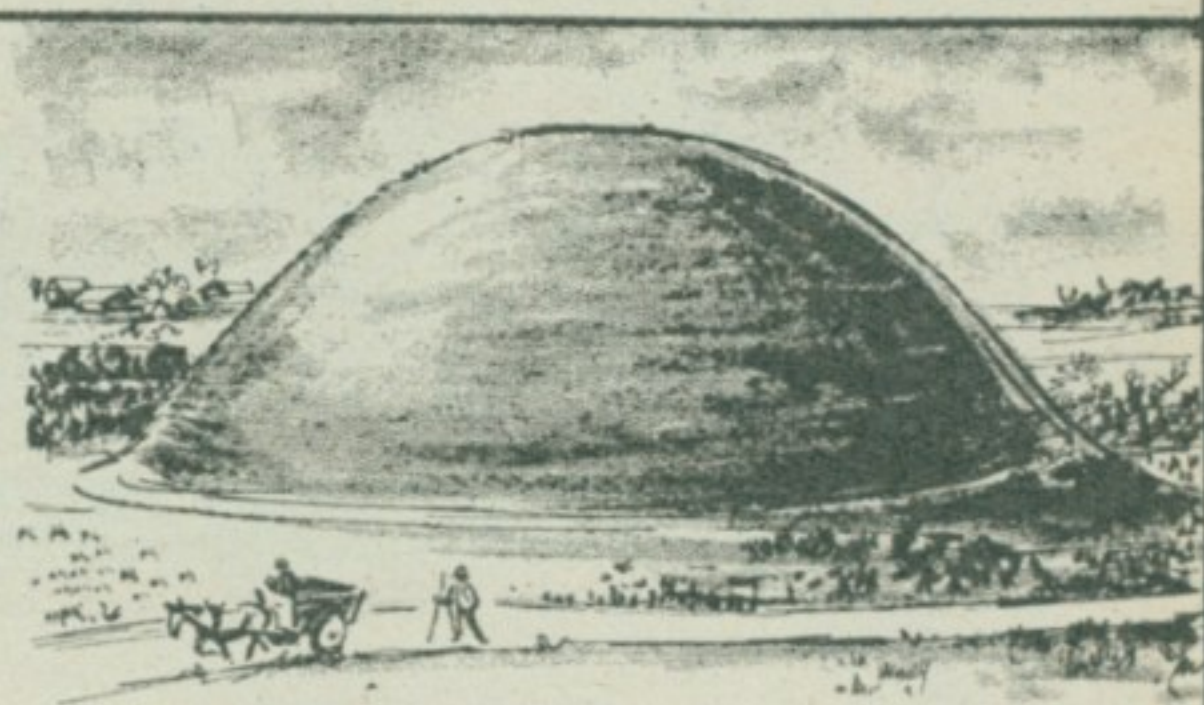
ЕГИПТОСКЕ МУМИЈЕ

СТАРЕ 2700 ГОДИНА КОЈА ЈЕ ПРОУЧАВАНА НА МЕДИЦИНСКОМ ФАКУЛТЕТУ У ДЕТРОИТУ (САД) НА НОКТИМА ЈЕ ЈОШ ОЧУВАНА ЦРВЕНА БОЈА КОЈОМ СУ БИЛИ НАМАЗАНИ.

ЖЕНКЕ

НЕКИХ ВРСТА ПУСТИЊСКИХ МИШЕВА СВАКЕ ЧЕТИРИ СЕДМИЦЕ ДОНОСЕ НА СВЕТ ПО ЧЕТВОРО МЛАДИХ.

ОБА-

ПОГРЕБНА ХУМКА

ОТКРИВЕНА У УКРАЈИНИ, ГРОБ ЈЕ ЈЕДНОГ СКИТСКОГ ПЛЕМЕНСКОГ ВОЈЕ КОЈИ ЈЕ БИО САХРАЊЕН ЗАЈЕДНО СА 14 СВОЈИХ КОЊА ЧИЈИ СУ АМОВИ БИЛИ УКРАШЕНИ СРЕБРОМ И ЗЛАТОМ.

КОНРАД ЕЈКИН

(1889-1973) АМЕРИЧКИ КЊИЖЕВНИК И ДОБИТНИК ПУЛИЦЕРОВЕ НАГРАДЕ, ОСТАО ЈЕ СИРОЧЕ У ЈЕДНАЕСТОЈ ГОДИНИ КАДА ЈЕ ЊЕГОВ ОТАЦ УБИО ЊЕГОВУ МАЈКУ А ЗАТИМ ИЗВРШИО САМОУБИСТВО.

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved.

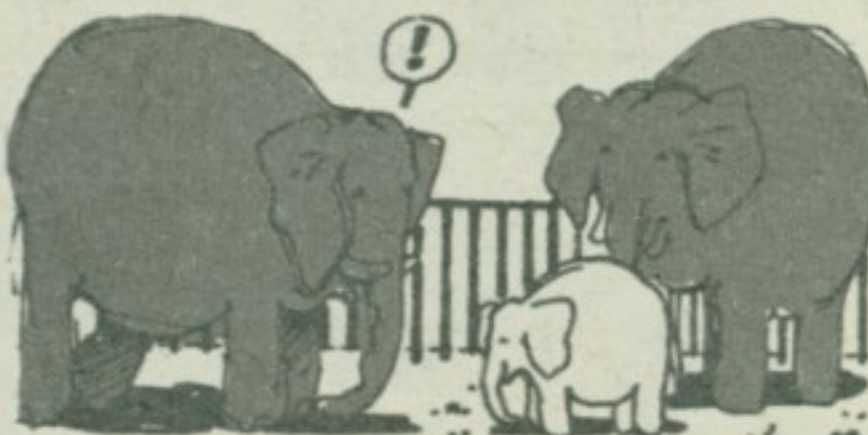
710

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЧ ЧУЛИ ДА...

● „Спајс“, мачка која се према Гинисовој књизи рекрда сматрала највећом на свету јер је била тешка 20 килограма, недавно је угинула у дванаестој години.

● у циркусу у Ла Плати, месту удаљеном педесетак километара од Буенос Аиреса, недавно је на свет дошао бели слон.

● млади Бечлија Дитер Рот конструисао је од шибица копију чувене бечке катедрале Штефанскирхен. За то му је било потребно 1.450.000 паличковаца, 110 туба лепка и 2.000 часова рада.

● становници Пизе су узбуђени: њихова чувена кула која се од дванаестог века сваке године нагињала за 1,2 милиметра, усправила се 1976. године за осам

десетина милиметра. Италијански градитељи то приписују земљотресу који је те године уздрмао тле и додају: „Пре су туристи долазили да виде кулу која се нагиње, а сада ће се дивити кули која се усправља“.

● лабуд „Сам“ који је био миљеник деце у Хајд Парку у Лондону угинуо је од туге два месеца пошто су непозната лица убила његову другарицу.

● одвајкада се верује да мирис биљке пасји језик (Synoglossum), која се гаји као баштенско цвеће, растерује пацове и мишеве. Недавно су румунски стручњаци својим опитима потврдили ово веровање установивши да мишеви од мириса пасјег језика угину после два до три, а пацови после седам дана.

● судија за прекршаје Чес Роцере из Мемфиса, у САД, осудио је свог тридесетогодишњег сина Вила због прекорачења брзине на казну од сто долара и одузимање возачке дозволе у трајању од месец дана уз следеће образложење: „Сетите се, Виле Роцерсу, како вам је отац

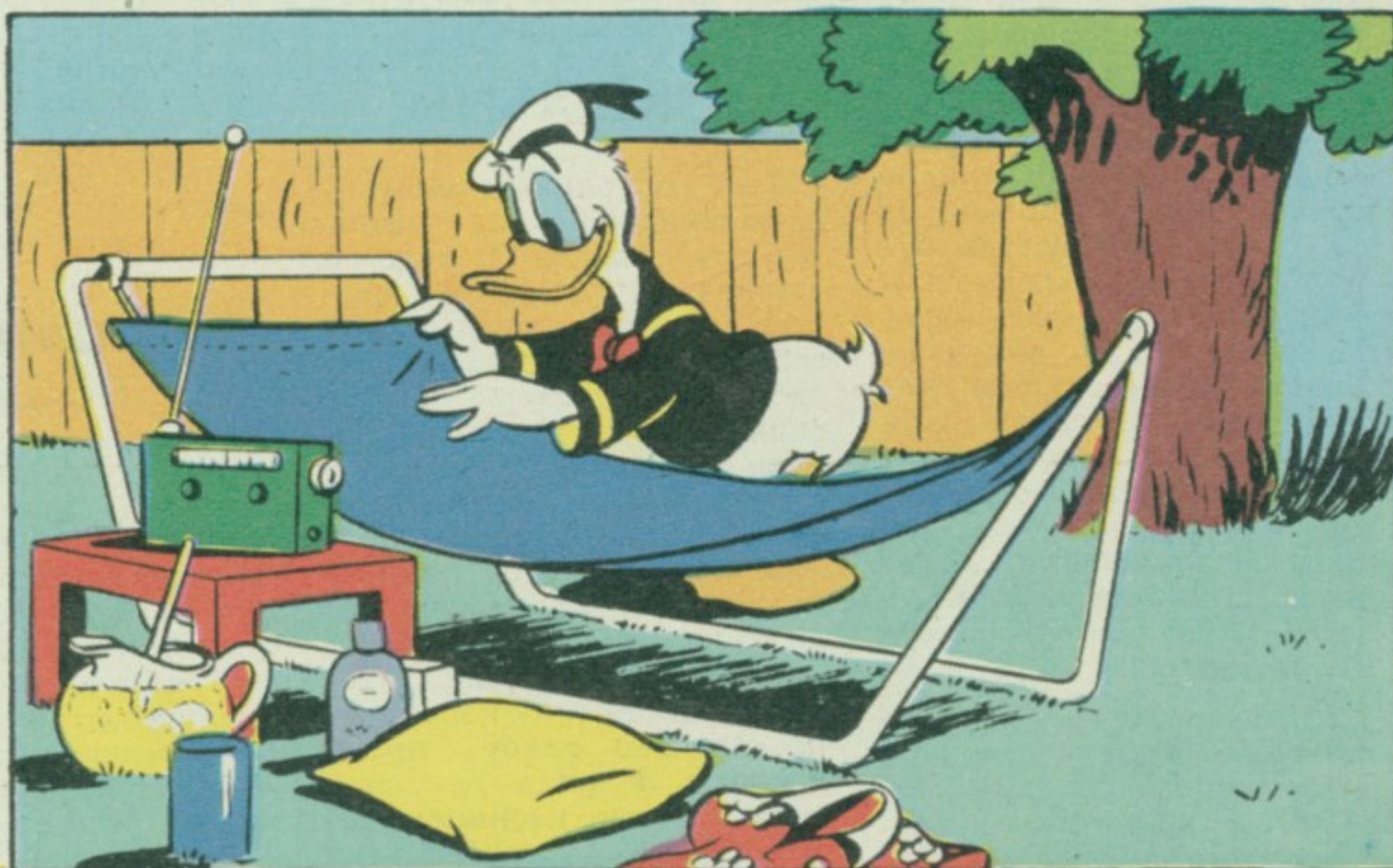
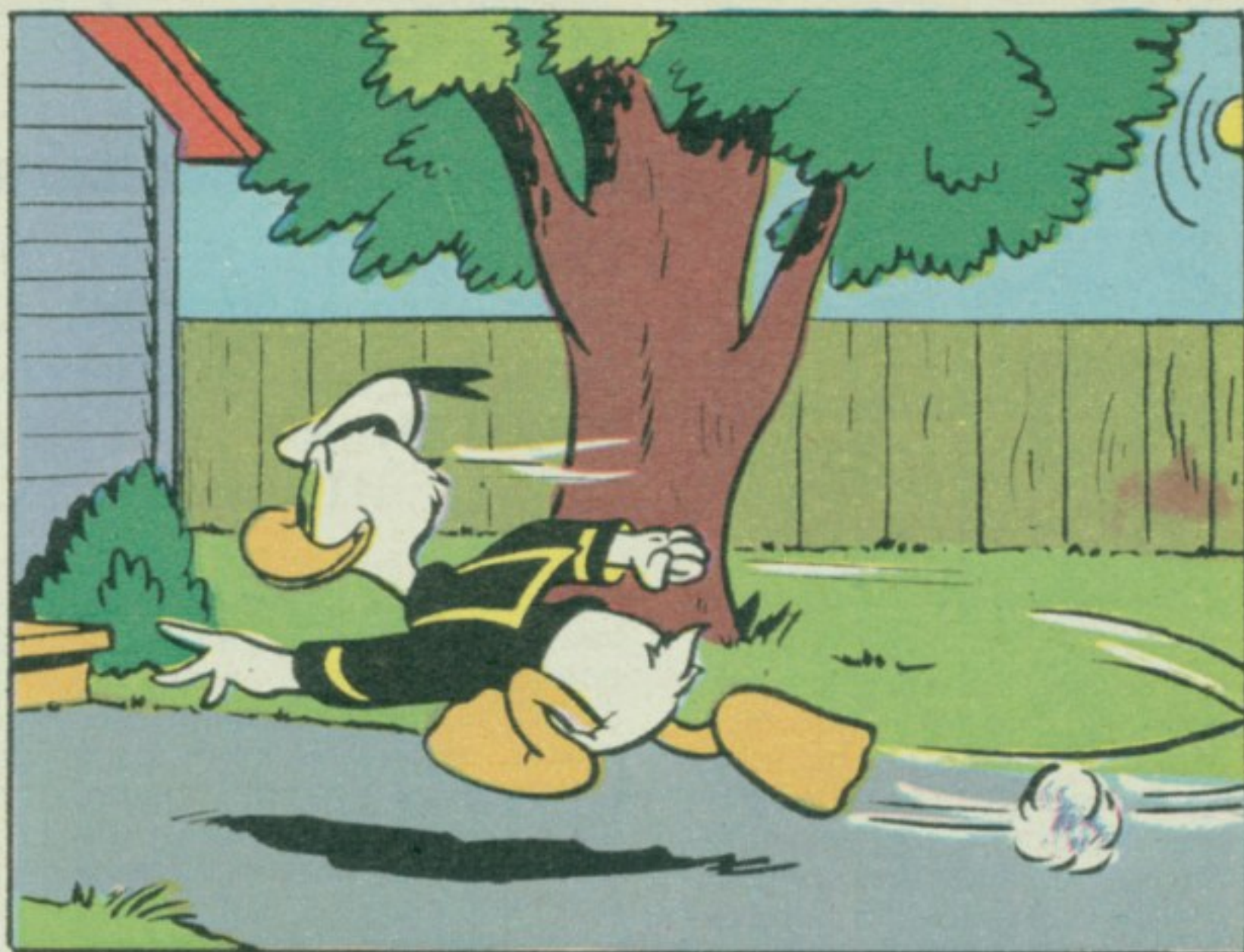
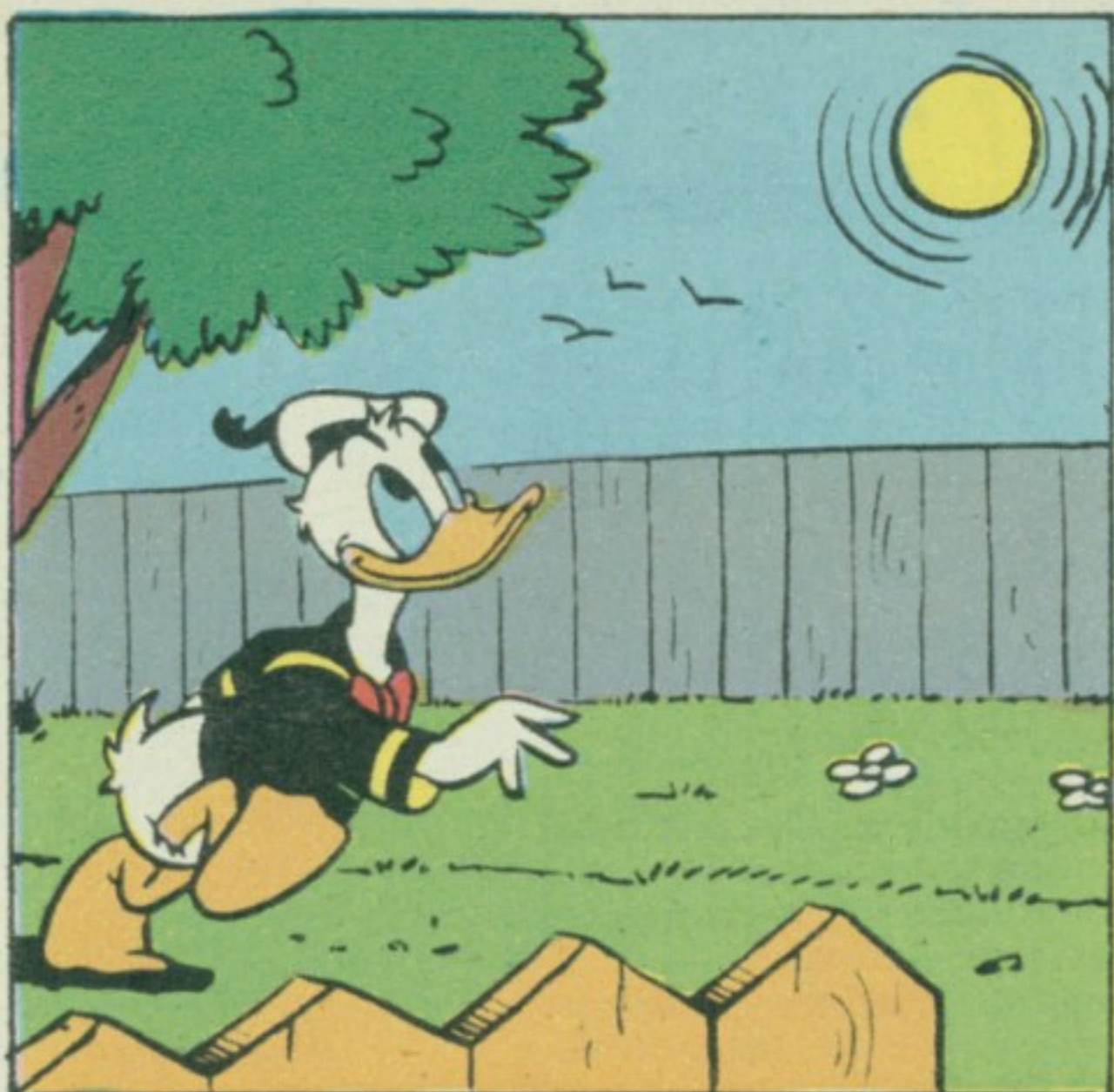
говорио кад сте били мали: никад се не треба журити али зато треба устати петнаест минута раније“

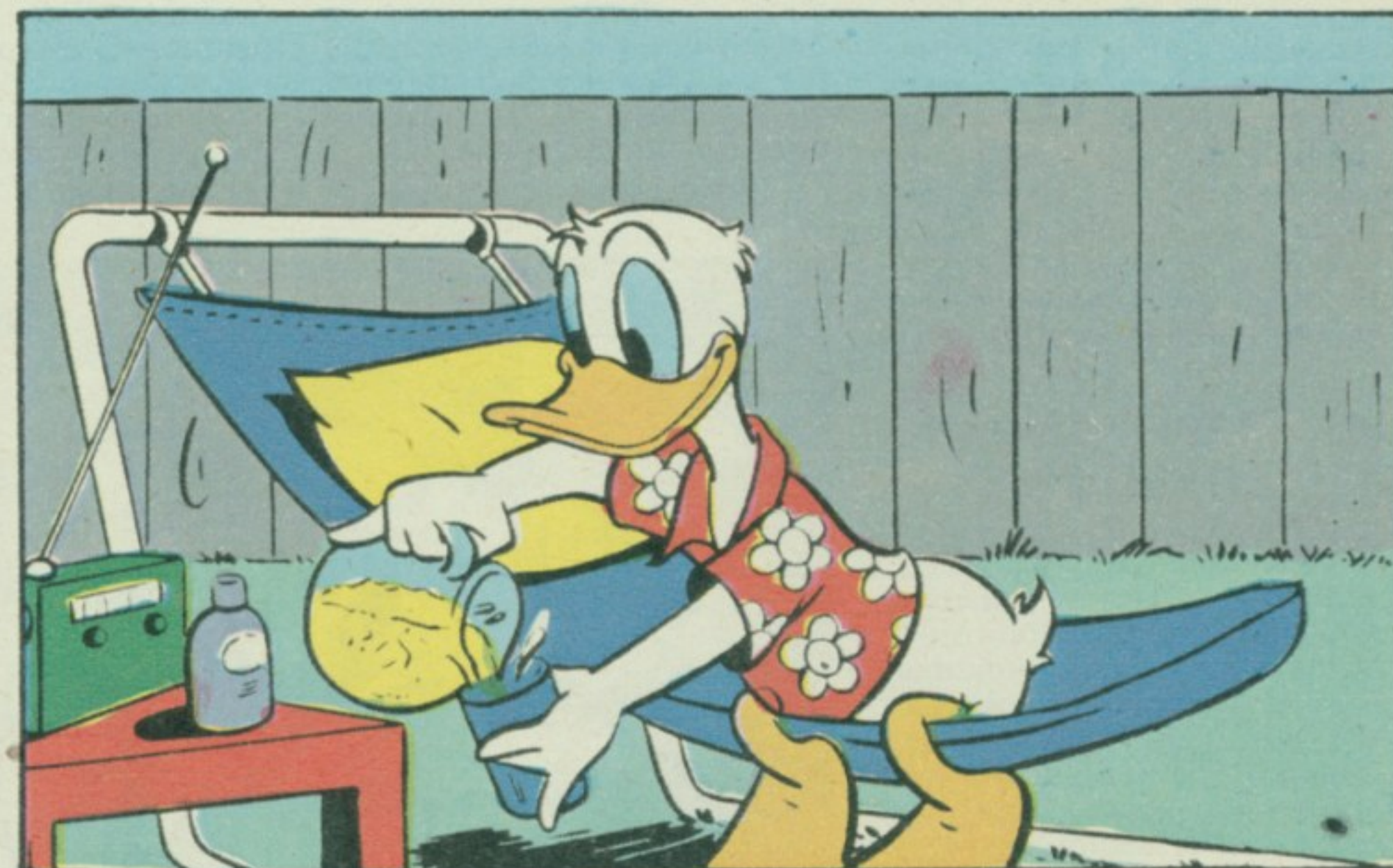
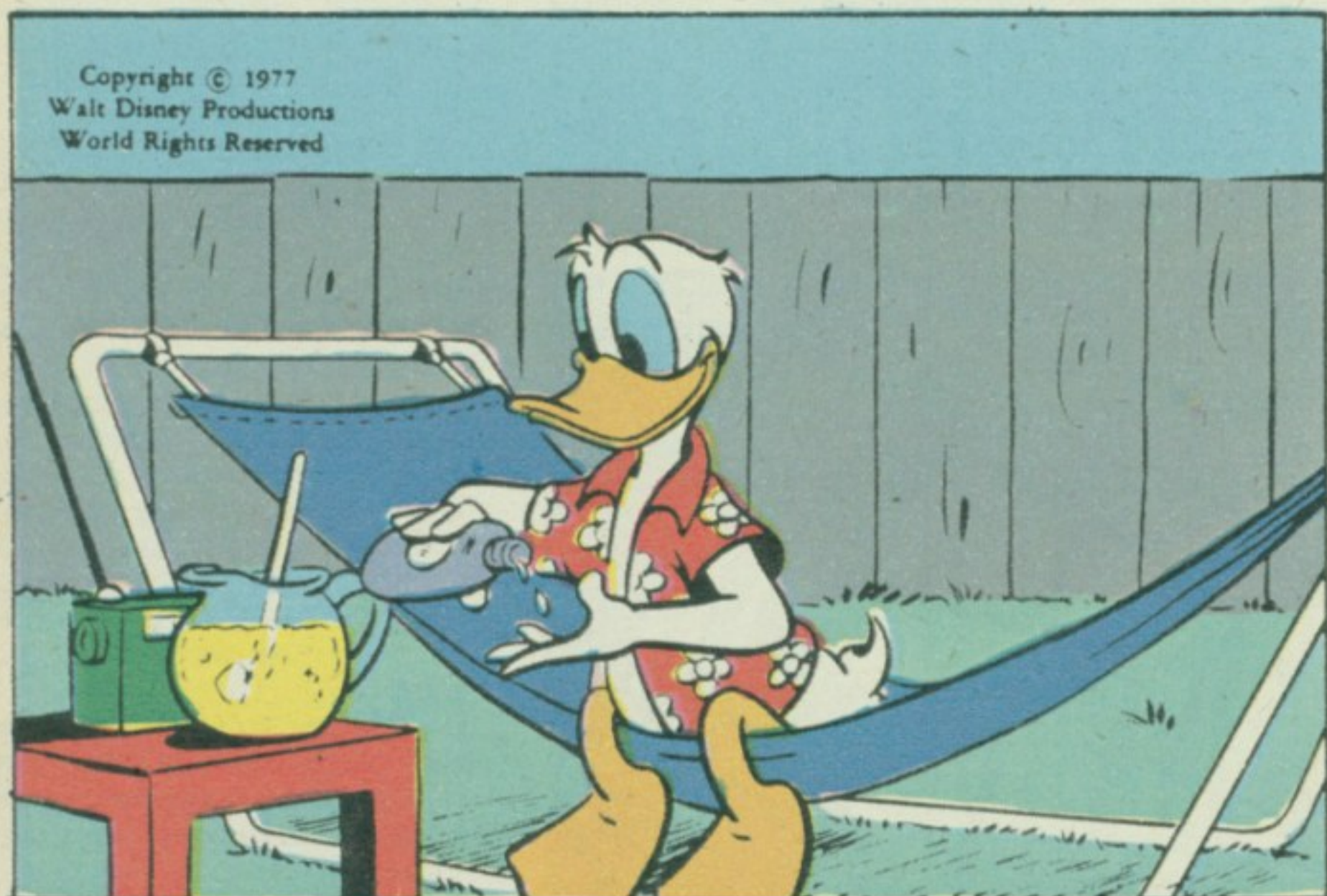
● биолози са Универзитета у Мичигену открили су у човечијој кожи и коси незнатно мале количине тешких метала као што су: сребро, олово, калај, цинк, гвожђе, бакар и алуминијум.

WALT
DISNEY

ПАПА ПАТАК

Copyright © 1977
Walt Disney Productions
World Rights Reserved

— ЊИХОВО ЈЕ ДА ПОКУШАЈУ ДА НАС ПРЕБАЦЕ У ЛОГОР, А НАШЕ ДА СЕ НЕ ДАМО... — ШАПНУО МИ ЈЕ МОЈ РАТНИ ДРУГ ВИЛКИ ДОК СМО СЕДЕЛИ У РЕПУ ИТАЛИЈАНСКОГ АВИОНА.

Ово нам се никако није свиђало. Нико од нас четворице није имао више од 23-24 године и свака помисао да ћемо крај рата дочекати у логору просто нас је избезумљивала. Вилки се нагнуо према мени и прошапутао:

— Њихово је да покушају да нас пребаце, а наше је да се не дамо...

ИЗЕНАЂЕЊЕ

Још неколико тренутака посматрали смо чланове италијанске посаде и закључили да само наш стражар има оружје при себи. А он је и даље гледао кроз прозор, док је радиста био задубљен у неке прорачуне.

Одједном се Вилки, људина од два метра, исправио, кренуо према радисти и пипнуо га по рамену, показујући му панично нешто кроз прозор изнад њега. Радиста је изненађено подигао главу према прозору, а онда је добио такав ударац песницом по сред браде, да се без речи скљокао на под. Наш стражар се пробудио из свог летаргичног стања, али није био довољно брз да спречи Вилкија да му извуче пиштољ из футроле!

Изненађени Италијан је

повикао нешто и у паничном страху појурио према кабини пилота. Сада су се сви окренули и запањено буљили у нас, још не схватајући шта се десило. Тек тада смо видели да смо направили грешку у прорачуну: пилот је имао пиштољ! Међутим, чим се машио футроле, Вилки је уперео цев свог оружја у њега и пилот је подигао руке. Одмах сам му пришао и одузео му пиштољ, а затим смо их везали и сместили у део авиона где смо до малопре ми чучали!

»ПРИЈАТЕЉСКИ« ПОЗДРАВ

Тед је одмах сео за команду и исправио авион, а Вилки је заузео место другог пилота. Како сам иначе био навигатор, одмах сам почео да проучавам карте, да бих израчунао најкраћи пут до Малте. Погледао сам за тренутак. Италијане, које је Реј чувао: изгледали су јадно и уплашено. Најближи је био наш малопређашњи стражар, који је на исквареном енглеском језику успео да нам објасни да — први пут лети. Сада ми је било јасно зашто је само гледао кроз прозор.

Било му је толико мука да сам га одвезао. На крају крајева, ни они нас нису везали кад смо пошли из Грчке. Одвезао сам затим и првог пилота и тутнуо му карту под нос да би ми објаснио неке ствари. Узео је оловку и направио неке корекције на карти. На маргини карте оловком је написао: „Африка?“ и упитно ме погледао. Прецртао сам ту реч и испод ње написао: „Малта“. Пилот ме је уплашено погледао и повикао:

— Спитфајер! Харикен! Опасно!

Схватио сам шта је хтео да ми каже. При повратку на Малту могло би да се деси да нас наши оборе, с обзиром да је авион био италијански. Међутим, био је то ризик који смо морали да прихватимо...

Пилот је онда показао руком на везаног механичара и повикао:

— Бензина! Бензина!

Другим речима, упозоравао ме је да је гориво на измаку. Било је потребно отворити резервне резервоаре за бензин, а то је знао само механичар. Шта сам друго могао да урадим него да одвезем и њега, а затим и другог пилота и радисту, који је још био у несвести.

Механичар је отворио резервоаре и наставили смо лет, без много проблема. Изненада смо зачули Вилкијев глас:

— ЈУ — 52! Изнад нас!

Заиста, изнад нас је летео немачки „јункерс“. Реј

је утрчао у турелу с митраљезом, поставио цев у вертикалан положај и покренуо је неколико пута лево-десно. Био је то знак којим су се поздрављали пријатељски авиони!

Упалило је! „Јункерс“ је махнуо крилима и одлетео. Могли смо да одахнемо.

НАКВА ИРОНИЈА

Ускоро смо се приближили острву за које смо веровали да је Малта и пажљиво гледали да се не преваримо, јер осим јужне обале, где је била база, нисмо познавали ниједну другу. Радио нисмо смели да користимо, да непријатељ случајно не би открио наш положај, а то би нас скупо коштало у случају да испод нас није била Малта.

Тед је устао са седишта и позвао италијанског пилота да преузме команду јер је боље познавао авион и његове особине приликом слетања.

— Кад будем викнуо „Силази!“ почни да се спушташ, и то што брже! — објаснио му је Тед, мало речима, мало пантомимом, а затим се обратио нама:

— Стварно би било глупо да нас сада, на крају пута, наши оборе!

Само што је то изговорио, засула нас је противавионска ватра! Наши су, ипак решили да нас оборе! Каква иронија судбине!

— Силази!!! — заурлао је Тед, и пилот је почео слетање. Прилично грубо смо дотакли морску површину, а када је пилот угашио мотор брзо сам скинуо белу мајицу и почео њоме да машем кроз прозор. Погледао сам Италијане: били су несрећни и уплашени. Ускоро је до авиона допловио патролни чамац са енглеским војницима из базе. Када сам проговорио, само што нису пали у несвест!

— Па ви сте из Краљевског ваздухопловства! Где сте узели тај авион?! Средна ваша што смо штедели муницију!

Док смо им објашњавали и Италијани су почели да излазе. Један од њих је отворио свој пртљаж и извукао три флаше вина нудећи све. Изгледа да им је било доста ратовања. Били су млади, наших година и сасвим смо их разумели.

Пре него што су транспортовани у логор, разменили смо адресе...

Дуго сам чекао да добијем њихово писмо. Тек 1945. године, стигло је једно, и то од првог пилота који је био у логору у Белперу, у енглеској покрајини Дербишајр. „Надам се да сте добро и здраво...“ писао је на крају. Не верујем да је иједан отмичар авиона икада добио овако срдачно писмо од своје жртве.

В. М. Дансмор

Значи, тако то изгледа... Доживео сам да будем заробљеник. Погледао сам другове, који су згрчених колена седели преко пута мене, и установио да и њих море црне мисли.

Нас четворица, Тед Стривер, Реј Браун, Џон Вилкинсон Вилки и ја, припадници Краљевског ратног ваздухопловства, летели смо, али као заробљеници у великом италијанском хидроавиону. Били смо смештени у тесни и загушљиви простор близу репа и посматрали омањег Италијана са пиштољем у футроли, задуженог да нас чува за време лета. Био је два-три метра удаљен од нас, али је непрестано буљио кроз прозор посматрајући море испод себе. Ваљда је мислио да никуд не можемо побећи. Осим њега, посаду су сачињавали први и други пилот, механичар и радиста. Прва тројица су седела сасвим напред за командама, а радиста за својим пултом, са десне стране човека који нас је чувао.

Загледао сам се у дршку пиштоља нашег стражара и размишљао о свим могућим и немогућим начинима да га се докопам. Поново сам погледао у другове и морао да се насмејем. Сва тројица су као хипнотисани гледали у истом правцу. Вилки ми је узвратио поглед, а онда почео нервозно да лупка рукама по коленима. Сада сам био сигуран да нас неће тако лако спровести у заробљенички логор.

ПРИНУДНО СПУШТАЊЕ

Када смо 28. јула 1942. године узлетели нашим хидроавионом из британске базе на Малти, очекивао нас је задатак као и сваког дана: бомбардовање немачких и италијанских теретних бродова који су снабдевали своје снаге у северној Африци. Овог пута, међутим, није све текло глатко као претходних дана. Тек што смо напали један немачки теретњак, осетили смо јак удар у репу и једва смо успели да спустимо авион на морску површину. Пре него што је потонуо, сели смо у гумени чамац за спасавање и удаљили се. Али у том тренутку близу нас је слетео италијански хидроавион! Однео нас је у њихову базу на грчком острву Левкас, а сутрадан смо, смештени у реп тромоторног хидроавиона, започели лет изнад Јонског мора, ка Таранту, војној бази на југу Италије.

Знали смо шта нас чека: дуготрајно саслушавање а затим пребацивање у неки од заробљеничких логора.

ТИТО У АНЕГДОТАМА

Е, ПА КРЕЋЕМО!

Тито одлучи да у посету Великој Британији крене школским бродом Југословенске ратне морнарице „Галебом“.

Стручне комисије нису се усудиле да категорички одговоре на питање да ли је „Галеб“ способан за тако деликатан задатак, јер је тек напустио бродоградилште, а пробне вожње још нису били завршене. На то су из Адмиралитета упозорили Тита. Рекосе да нису сигурни, да може на путу бити и неприлика.

Он их упита:

- Јесу ли брод градили наши бродоградитељи?
- Јесу!
- Је ли брод у рукама наших морнара?
- Јесте!
- Е, па онда је све у реду! Крећемо!

(Из књиге „Тито у анегдотама“ Звонка Штаубрингера и Милоја Поповића)

ле, Доналд је преузео реконструисани чамац „Плава птица II“ али је с њим доживео неколико незгода које су га прилично обесхрабриле. После једног неуспелог покушаја мотор је чак експлодирао. А онда, кад је био спреман за поновну вожњу, стигла је вест да је Американац Стенли Сејерс повећао рекорд на води на 290 км на час.

Октобра 1951. „Плава птица“ се ипак појавила на језеру Конистен. На жалост, већ у току пробне вожње, Кембел и Вила су, возећи брзином од преко 300 км на сат, ударили у један пловећи трупац и потопили чамац. Неким чудом остали су живи и неповређени.

Доналд Кембел се није предавао: конструисана је нова „Плава птица“ са металним коритом и најзад, у јулу 1955, поставио је нови светски рекорд од преко 200 миља на сат

Председавајући судија из Бромлија у Кенту обратио се строгим гласом малолетном Малколму Кембелу:

— На отвореном путу си изложио опасности живот и имовину возећи крајње непотребном брзином...

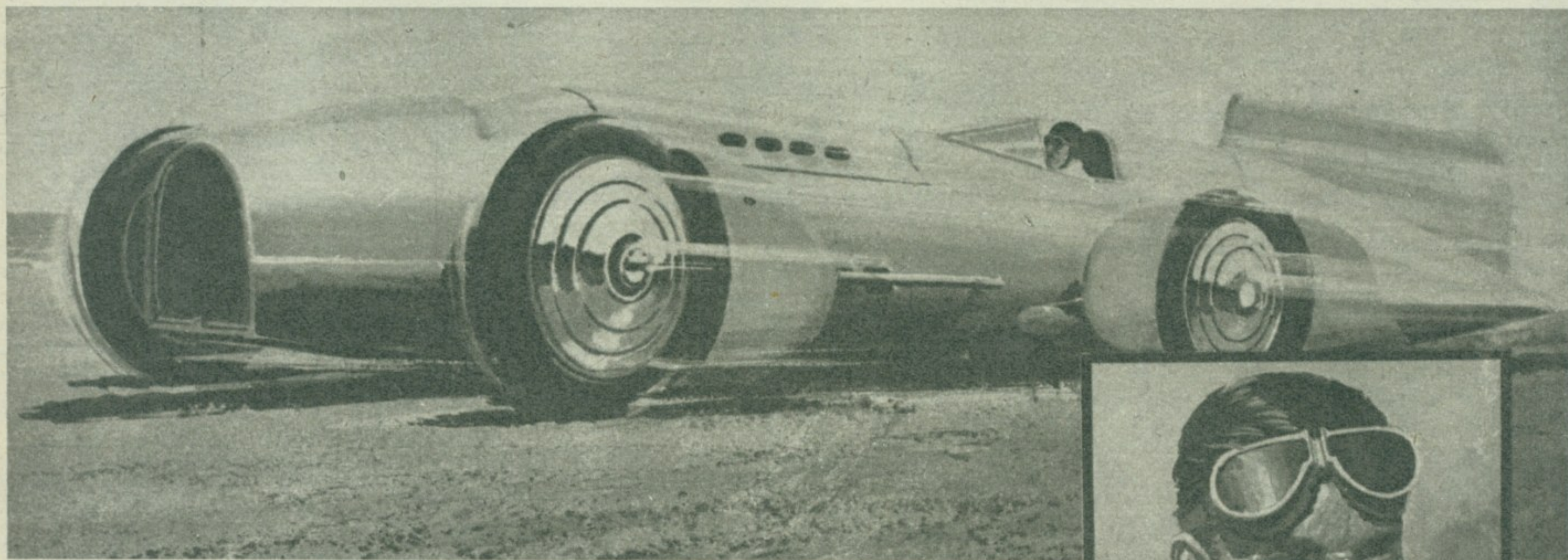
достигао врхунац у својој иначе узбудљивој каријери, на Сланом језеру Бонвил Солт Флетс, у Сједињеним Америчким Државама?

Кад је дошао у Бонвил, септембра 1935, за собом је имао двадесет петого-

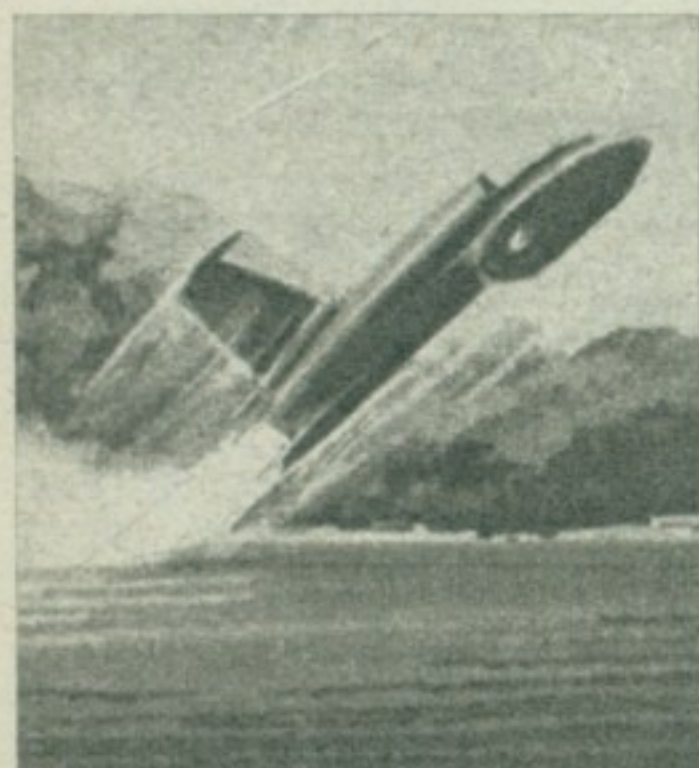
испунила кабину. Кембел је почео да се гуши, али је и даље притискивао па пучицу гаса, све док кроз маглу није спазио ознаке на крају стазе дуге 1 миљу (1,6 км).

У очекивању да тим ме ханичара оспособи аутомо

Пошто је на копну постигао брзину од преко 300 миља на сат, Малколм се окренуо води где је у обрању рекорда такође тријумфовао. До августа 1939. он је рекорд повећао на 255 км на сат. Треба рећи

Чудо се није поновило

Надам се да ће ти ово бити добра лекција да у будуће не возиш тако брзо.

Малколм је тада кажњен са 30 шилинга за пребрзу вожњу бициклом на низбрдици, која је износила 40 км на час!

Да ли се Кембел сетио овог догађаја 30 година касније, оног дана кад је

дишњу каријеру возача који је осам пута постављао државне рекорде.

Кембелова „Плава птица“ — име које је давао свим колима са којима је постигао рекорде — са снажним мотором, огромним точковима и аеродинамичном линијом, изгубила је на писту и он је ускочио у кабину. У глави је имао само један циљ — да буде први човек који ће возити аутомобил брже од 300 миља, тј. 580 км на сат. У оваквим покушајима постизања рекорда време се мери два пута, на тачно одређеном растојању од једне миље.

Док је „Плава птица“ узимала залет, несрећа као да је претекла Малколма: уље се изненада разлило по ветробрану и обилна испарења зачас су

бил за поновну вожњу, Кембел је сазнао да је у првом покушају возио 586 км на сат. Међутим, обавезна су била два покушаја да би се одредила средња брзина. До наредне вожње имао је само сат времена паузе.

Оправка је завршена на време и мотор „Плаве птице“ је поново заурлао. Овог пута није било незгоде а и граница од 300 миља на сат је најзад померена навише.

да је и своје чамце називао „Плава птица“.

Рат га је прекинуо у настојањима да побољша своје резултате, а и здравствено стање му се стално погоршавало. Умро је 1948. године и сви су веровали да су с њим умрле и такве амбиције. Међутим, његов до тада повучени син Доналд изјавио је да намерава да настави тамо где је његов отац стао.

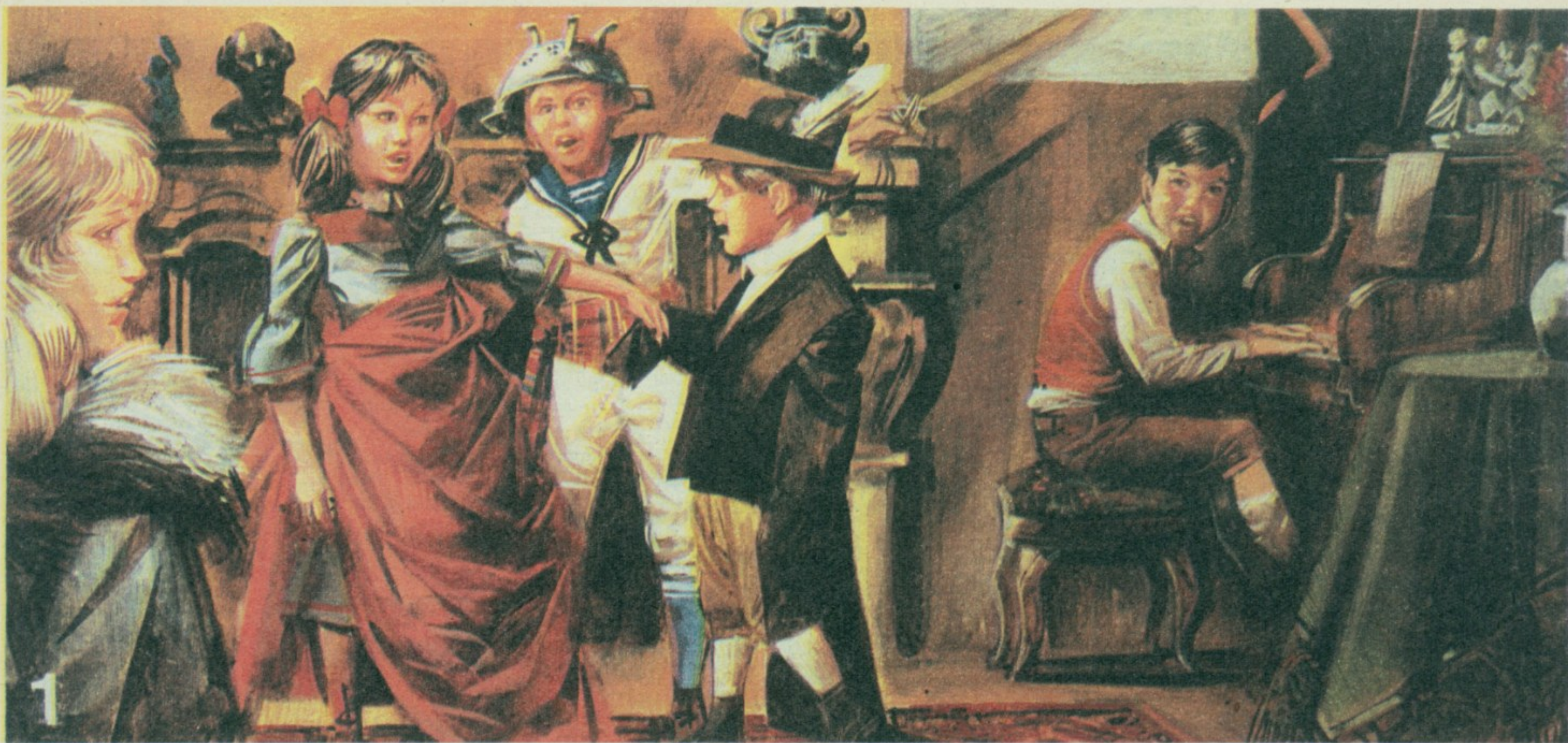
Уз помоћ Малколмовог старог пријатеља Лео Ви-

(360 км). У току следеће четири године достигао је 470 км на сат!

Никад задовољан, Кембел је желео да постигне 300 миља на води. Тога дана 1967. године одиграо се последњи и трагичан чин: брзина од 555 км на час била је превелика за „Плаву птицу“. Одскочила је 20 метара у ваздух а затим заронила и остала под водом. Овога пута чудо се није догодило.

Д. В.

Доналд Кембел је наставио тамо где је
стао његов отац. Ређао је рекорде све
до једног кобног дана 1967. године

БИЋУ КОМПОЗИТОР — Породица Меноти из италијанског места Кадиљано одликовала се великом музикалношћу као и већина њених сународника. Било их је дванаесторо у породици, родитељи и десеторо деце, и сви су свирали понеки инструмент и певали. Деца су имала обичај да позајме одела својих родитеља, да се снабдеју „инструментима“ из кухиње и да изводе музичку драму. За клавиром је обично било шесто, Ђан-Карло, који је волео да пева имитирајући оперске певаче. Године 1921, када је био десетогодишњак, изјавио је да хоће да компонује лирске опере.

Његов отац је, на срећу, сматрао да такву амбицију треба подржати и Ђан-Карло је послат на Милански конзерваторијум да учи свирање и композицију. Године 1928. отац Меноти је добио посао у Америци и породица је у комплетном саставу прешла Атлантик. Била је срећна околност да је Ђан-Карло могао да настави студије у Филаделфији. Врло брзо се истакао као композитор и нека од његових првих дела су чак извођења на радију. Ђан-Карло је, међутим, желео много више.

ПРАВО У МЕТРОПОЛИТЕН — „Амелија“ први већи композиторски рад одвео је Менотија право у место које је одувек било сан свих музичара — у Метрополитен оперу. Композиције младог Ђан-Карла које су извођене на радију нису задовољавале његове амбиције. Вратио се свом младалачком сну, писању великих лирских опера. Сећао се и „кућног позоришта“ у Кадиљану и из тих сањарија изронила је његова прва велика идеја: године 1937. завршио је оперу „Амелија иде на бал“, о младој девојци и њеном узбуђењу док се припрема за први бал.

ПОДЕЉЕНА КРИТИКА — Ђан-Карло је написао либрето и музику за „Амелију“, али критика није благонаклоно дочекала његову помало чудну музику. Било како било, успех „Амелије“ пратиле су две кратке опере „Телефон“ и „Медијум“, а 1950. Меноти компонује и „Конзула“ који је поделио публику и критику. У Њујорку и Лондону извођење ове опере доживљава велики успех. Критичари се утркују похвалама али у Риму и Милану опера не наилази на одобравање. Многи говоре да је његова музика чудан хибрид између музике Стравинског и Пучинија!

ом стојно два света

ИПАК НАГРАДА — „Конзул“ је Менотију ипак донео светску славу. Исте године када је опера утледала светлост дана, добио је Пулицерову награду, а четири године касније награђена је и његова драмска опера „Дух из улице Бликер“. Једна од његових првих краћих опера „Медијум“ доживела је у међувремену више од хиљаду извођења. Она говори о жени у годинама која призива духове. Ђан-Карло се није задовољавао само да пише музику и текст за своје опере. Он је волео и да се оне раде по његовој сценографији. Једино тада је имао осећај да је његов рад комплетан.

ЧЕЖЊА ЗА ИТАЛИЈОМ — Живот у Америци такође га није чинио задовољним. Осећао је носталгију за старим домом у Италији знајући да би тамо нашао праву инспирацију. Године 1950. стиже у Милано. Али 30 година је прошло и Милано се више није могао да препозна. Зато је пошао у Сполето, тај вековни град у брдима, изнад мора. Лепота и сјај тог града дали су му идеју о великој светковини музике која би се одржавала баш ту у Сполету. Жеља му је била да створи имагинарни мост између старе постојбине Италије и новог света у Америци.

ФЕСТИВАЛ У СПОЛЕТУ — Фестивал у Сполету који се родио у Менотијевој чежњи да музиком споји своје две домовине, тај фестивал два света, постао је његова опсесија. Истерао је биоскопе из зграда старих театара и у њих поново уселио глумце. Мали скверови и скривени кутови Сполета поново су оживели. Заборављене фонтане су зајубориле, а старе цркве рестауриране и отворене. Опере, балети, концерти и позоришни комади приказивани су широм града враћеног у живот из царства историје и заборава. Италија и свет добили су нови фестивалски центар.

Глумци, певачи, играчи и други позоришни посленици били су спремни да направе од фестивала у Сполету чудо овог века. Неке заборављене италијанске мелодраме и комади из 18. века су поново заиграли, музичка дела такође, а живот су им удахнули млади амерички концерт-мајстори и уметници. И много штошта друго добило је нови смисао захваљујући младима које је у Сполето привукао Ђан-Карло Меноти. Италијанско-амерички концерт-мајстор успео је у ономе што је желео: Сполето је данас као фестивалски град прави мост између старог и новог.

ЗАВРШЕН ЗАБАВНИКОВ НАГРАДНИ СПОРТСКИ КВИЗ

ЧИЈА ЈЕ „ЗЛАТНА КОПАЧКА“?

МАЈИЦЕ СТИЖУ!

На нашу адресу стигло је преко 4000 купона са одговорима. На жалост, мада питања нису била тешка, тачних одговора је било мало свега 156!

Прегледавајући приспеле купоне, закључили смо да у питању није било недовољно познавање спорта, него брзоплетост. Наиме, већина читалаца се, не прочитавши питање до краја, одмах латала одговора и резултат је познат. А тачни одговори су: 1а, 2с, 3б, 4а, 5с, 6б, 7с, 8б, 9б, 10а, 11с, 12с, 13с, 14б, 15а, 16а, 17с, 18б, 19а и 20с.

Рајко Митић, легенда нашег фудбала, извукао је из бубња имена добитника 100 Забавничких мајица: 1. Милош Петровић, Београд, Миријево III бр. 55, 2. Мирослав Мартинчић, Борово, Личка 55, 3. Петар Стринић, Оток, Ј. Штротсмајера 12, 4. Адмир Смајић, Теочак, 5. Желимир Бодирога, Мостар, Сплитска 48, 6. Мирјана Ђуришић, Сомбор, Благојевићева 11, 7. Ранко Бајовић, Пљевља, Велимира Јакића 9, 8. Горан Милошевић, Дубровник, Батала 31, 9. Наталија Томић, Чатићи, 10. Љубомир Миловановић, Тузла, Октобарске револуције 46а, 11. Иванка Бошњак, Сремска Митровица, Буре Даничића 27а, 12. Ненад Милосављевић, Крагујевац, И. Милутиновића 21, 13. Зука Аугустинић, Травник, Калибунар 29а, 14. Александар Бајић, Рума, Петнаестог августа 43, 15. Душко Витомировић, Јаково, Браће Панић 14, 16. Мирослав Шимунић, Кутина, 27. сијечња 3, 17. Карољ Чапек, Суботица, Партизанска база 21, 18. Јово Бабановић, Титоград, Горња Горица, 19. Дамир Локмер, Хрватски Лесковац, 20. Зоран Секуловић, Београд, Битке на Неретви 2, 21. Милутин Буквић, Кра-

љево, Трг Маршала Тита 3. 22. Желко Делић, Кула, Маршала Тита 1/1, 23. Алмир Талић, Зеница, Крањчевића 14а, 24. Александар Николић, Титово Ужице, Маршала Тита 93/III, 25. Славиша Суботић, Загреб, Плинарско насеље 9, 26. Томаж Јарц, Домжале, Љубљанска 73, 27. Олга Татић, Београд, О. Жупанчића 48, 28. Гради-

мир Карановић, Ванатско Велико Село, Маршала Тита 89, 29. Амир Чампић, Зеница, Јосипа Јовановића 12, 30. Дејан Сомер, Београд, Јурија Гагарина 181, 31. Матјаж Чампа, Иванчина Горица 80, 32. Снежана Трајковић, Лозница, Николе Тесле 14, 33. Владан Продановић, Власеница, Маршала Тита 66, 34. Александра Миловић, Требиње, ЈНА 23, 35. Драган Главчић, Бољевац на Ибру, 36. Душан Хабат, Трзин, За хрибом 7, 37. Слободан Мелентијевић, Колари, 38. Золтан Полак, Бајша, Маршала Тита 7, 39. Саша Поповић, Титоград, Булевар револуције 68, 40. Владан Радојевић, Београд, Мачванска 38, 41. Добрила Крстић, Врање, Дринска 5, 42. Миодраг Петровић, Скопље, Маршала Тита 45/8, 43. Андрија Косић, Нови Бечеј, Петог октобра 20, 44. Мирко Миладиновић, Краљево, Немањина 4, 45. Ружица Матијевић, Огулин, Воре Сушња 12, 46. Јован Чулајевић, Нови Сад, Максима Горког 36а, 47. Биљана Бакашћан, Ковин, Првог маја 14, 48. Јован Николић, Зуце, III нова 4, 49. Видосава Обрадовић, Мајданпек, Шашка 1/404, 50. Бранко Зупан, Радече, Њивице 38, 51. Зоран Петровић, Тител, Ратка Богдановића 36, 52. Витомир Павловић, Соколовац 6, 53. Срђан Боснић, Земун, С. Маринковић 8, 54. Војо Чабрило, Зеленика 23, 55. Биљана Чубрило, Панчево, Пролетерска 55, 56. Срећко Алексић, Крагујевац, Булевар октобарске револуције 1—11/1, 57. Франц Иванчић, Nova vas pri Rakeku, Nova vas 14, 58. Предраг Јованов, Скопље, Железничка 52а, 59. Ненад Филајич, Нови Београд, Булевар Лењина 11/29, 60. Невенка Стојановић, Старо Село, Булевар ослобођења 66, 61. Алеш Мраз, Велење, Томшичева 27, 62. Анђелко Пушара, Вајска, Шандора Петефија 6, 63. Енвер Халиловић, Зеница, Кочева 75, 64. Зоран Цветковски, Куманово, Прохор Пчински 66, 65. Драшко Јовановић, Београд, 27. марта 36, 66. Здравко Вукојевић, Нови Сад, Футошки пут 40, 67. Романа Копач, Љубљана, Потрчева 2, 68. Константин Лекић, Пожаревац, Хајдук Вељка 3, 69. Александра Вукић, Винковци, Шеноина 24, 70. Јасмина Стојано-

вић, Смедеревска Паланка, Мике Голубовића 42, 71. Драшко Јеличић, Сарајево, Васе Мискина 15, 72. Бојан Видановић, Алексинац, Моме Поповића 148, 73. Мирослав Жижановић, Пригревица Језерска, 74. Драган Умрић, Сланкамен, Штротсмајерова 34, 75. Слободан Декански, Сремска Митровица, Б. Радичевића 17, 76. Нијаз Бркић, Зеница, Кочева 75, 77. Штефан Керчмар, Мурска Собота, Стара улица 2, 78. Зоран Будимац, Стапар, В. Караџића 37, 79. Тилчо Јефремов, Кочани, Маршала Тита 26, 80. Наташа Бакићан, Ковин, Првог маја 14, 81. Дејан Сивчевић, Београд, Маријане Грегоран 30/III,

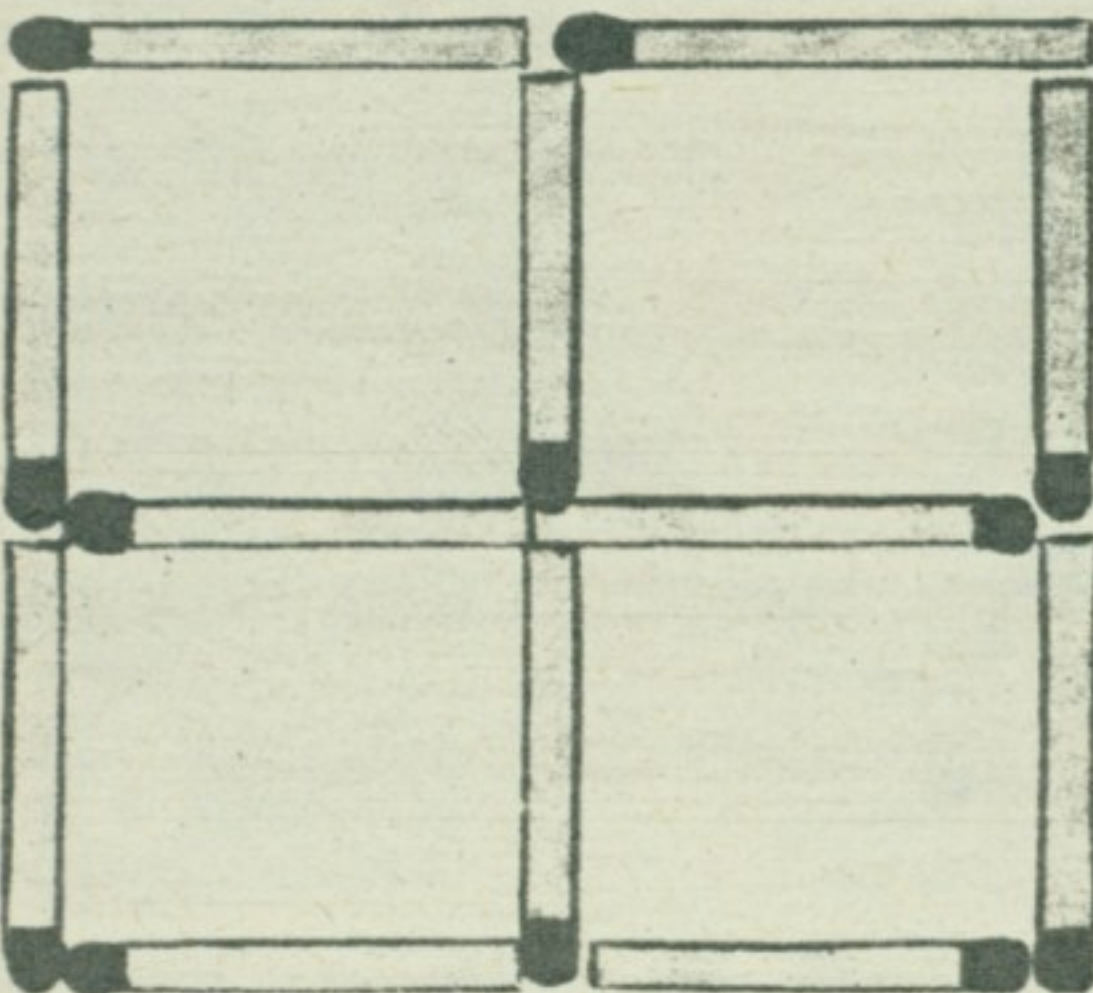
82. Милосав Илић (код Вује), Мали Зворник, Маршала Тита 66, 83. Ненад Ђорђевић, Струга, Маршала Тита 4, 84. Синиша Хаурус, Осијек, Вуковарска 90, 85. Бранко Марковић, Краљево, Цара Лазара 78, 86. Ивица Попов, Нови Бечеј, Карађорђева 39, 87. Милорад Тасић, Смедерево, Годмин 20, 88. Мирко Радичић, Земун, Чуковачка 38, 89. Александар Поповић, Оаци, Б. Крајгера 6—1/8, 90. Владимир Ференчак, Бјеловар, Кончарева 27а, 91. Радован Богић, Банатско Велико Село, Маршала Тита 88, 92. Јадранко Папић, Приједор, Есада Миџића 31, 93. Владимир Салзбергер, Лучани, Драгачевски батаљон 21, 94. Зорица Поповић, Оаци, Служба друштвеног књиговодства, 95. Драгана Јовановић, Београд, Цвијићева 63, 96. Ти хомир Мартиновић, отац Брач, Лучишће, 97. Драган Пасер, Панчево, Утвин аеродром 11/13, 98. Петар Витомировић, Јаково, Браће Панић 18, 99. Саша Гроздановић, Ниш, Максима Горког 7/60, 100. Лазар Петровић, Чачак, Цара Лазара 14/1.

ЦИФРЕ

Искомбинујте цифре 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 и 0 у бројеве тако да њихов збир буде 100. Морају се употребити све цифре, али само по једном.

ТРИК СА ШИБИЦАМА

Склоните две шибике тако, да добијете два квадрата различитих величина.

РЕШЕЊЕ:

$$57 + 23 = 80$$

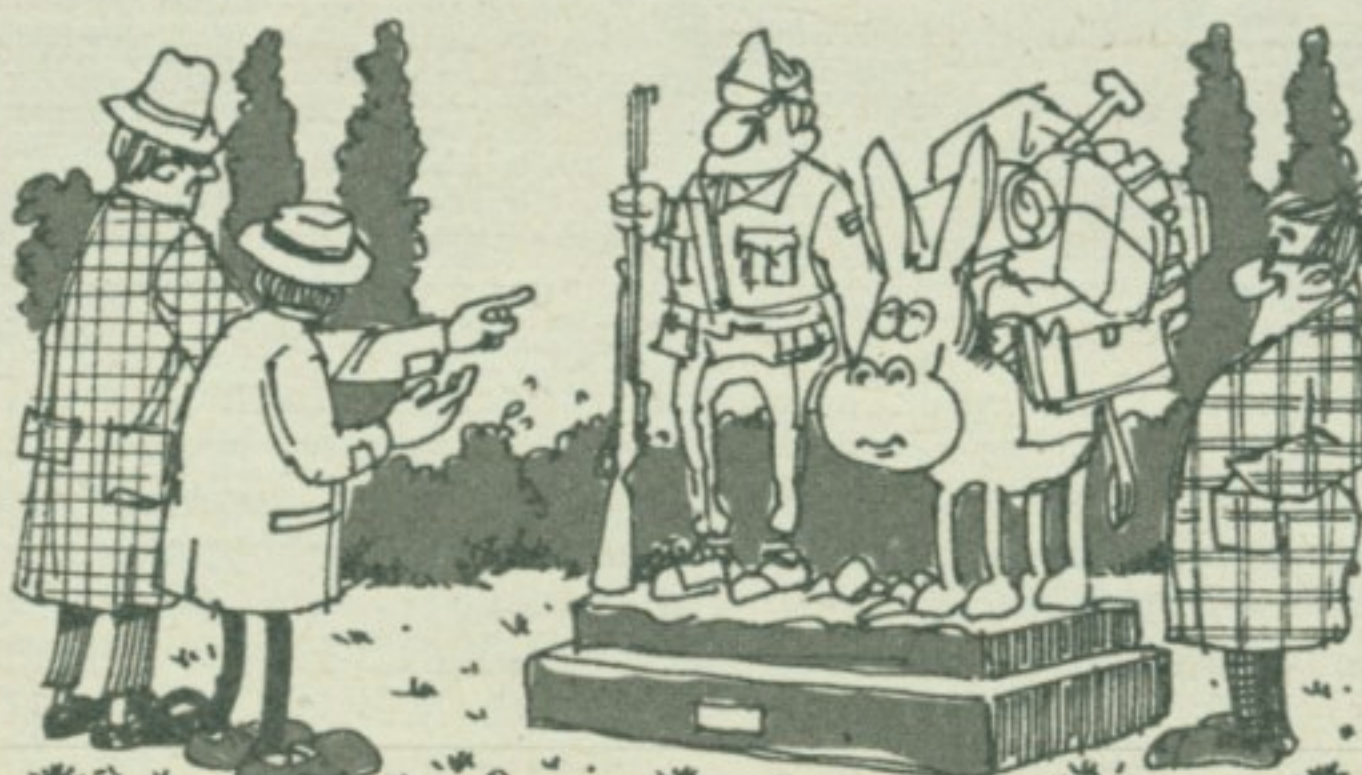
$$80 + 1 + 4 + 6 + 9 = 100!$$

СПОМЕНИК МАГАРЦУ

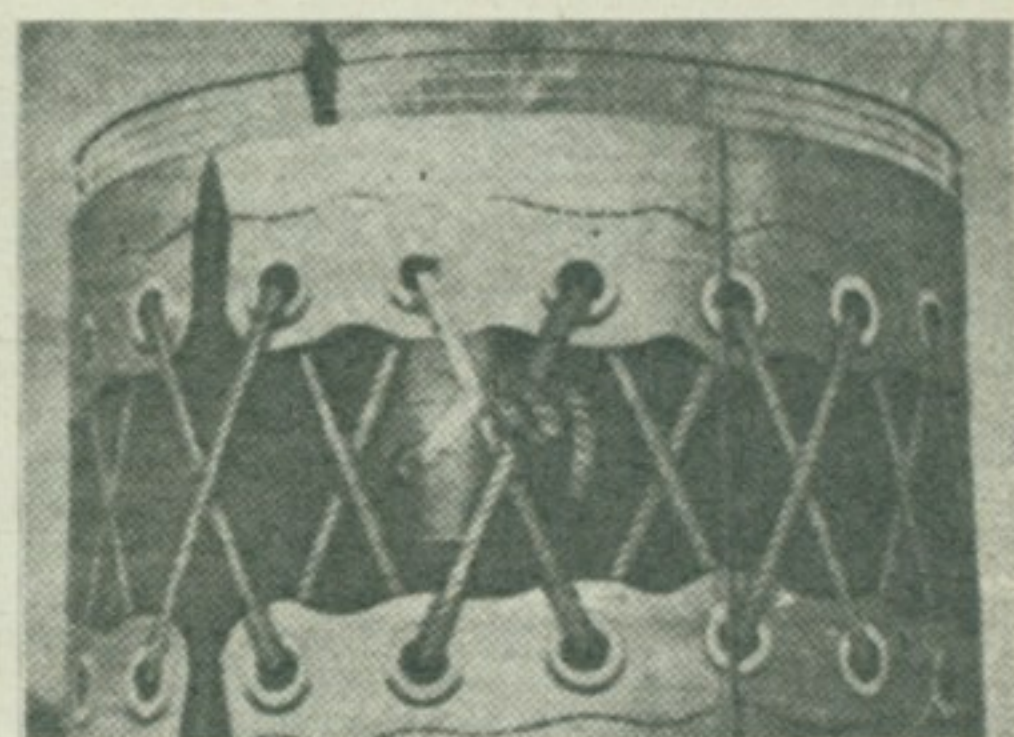
У римском парку Боргезе постављен је необичан споменик, у знак сећања на први светски рат. Наиме, на једном постољу стоји планински стрелац, италијански војник, а на другом — магарац, силно оптерећен војничком опремом. Магарац је представљен као верни и скромни помоћник стрелца-пешака у биткама са аустроугарском војском, које су се водиле у планинским, североисточним деловима Италије.

Прошле године су житељи једног од Канарских острва — острва Ланзароте, открили, и то у озбиљној атмосфери, споменик камили — стрпљивом и истрајном помоћнику човека.

Познати су и споменици псима. Мало ко зна да је први споменик псу подигнут у XVIII веку. Постављен је близу аустралијског града Гандагај, на путу који спаја Мелбурн и Сиднеј.

НИЈЕ НЕГО...

На први поглед рекло би се да наш снимак приказује обичан добош. Међутим, то је резервоар за мазут за загревање универзитетских зграда у Улму, у СР Немачкој. Стручњаци су га тако обојили да би га учинили симпатичнијим људима који се боре против загађивања околине.

DIK
BROWNE

ХОТАР СТРАШНИ

ДАН УЧЕНИЧКОГ САМОУПРАВЉАЊА

СВАКЕ ГОДИНЕ, 23. АПРИЛ ЈЕ У
ОСНОВНОЈ ШКОЛИ »НИКОДИЈЕ
СТОЈАНОВИЋ« У ПРОКУПЉУ ДАН
ОСТВАРЕЊА СВИХ ЂАЧКИХ ЖЕЉА.

ПЕТНАЕСТОГОДИШЊИ ДИРЕКТОР

Дуго су ученици Основне школе „Никодије Стојановић Татко“ у Прокупљу нестрпљиво очекивали 23. април 1977. године. У међусобним разговорима око 1200 ђака који су тек савладали велику тајну читања и писања до дечака и девојчица који завршавају осми разред, најчешћа тема разговора био је 23. април.

Већ три године сви ученици ове школе живе, уче и раде за овај дан. Јер, тог заиста несвакидашњег дана цела школа, сви дневници, неосвојива тврђава — „зборница“, оцене, ученике и ходници, припадају њима, ученицима, без надзора наставника. Да би тај дан био потпуно нео-

нашег социјалистичког друштва, и зашто онда у томе не би активно учествовали и ученици. У договору са представницима одељенских заједница и школског

једница предложили су и гласањем изабрали и ученике — наставнике који ће на Дан самоуправљања предавати ново градиво, обнављати старо, испитивати своје другове и — записивати оцене у праве дневнике. На исти начин су одредили и вршиоце других дужности, од директора школе, његовог помоћника и секретара до хигијеничара, чистача просторија и дежурних у ходницима и учионицама. Са свим овим једногласно се сложило и званично Наставничко веће и школу предало у руке ученицима.

ПЕТИЦА ИЗ ДРУГАРСТВА

А кад је освануо и тај дуго очекивани дан, свечано обучени, весели и са добро наученим лекцијама, ученици прокупачке школе „Никодије Стојановић Татко“ су пожурили на часове. Заборављене су свакодневне ђачке бриге, недоумице и смицалице. Сви су били озбиљни и радосни: тог дана школа је припадала њима.

Ове године, после трогодишњег искуства, Дан самоуправљања је био још боље организован.

Наставници су припремили своје „колеге“, ученике предаваче, за часове, начин предавања новог градива и испитивања. Распоред часова није мењан. На предлог Савеза социјалистичке омладине за ученичког директора изабрана је петнаестогодишња Весна Дракуловска, одлична ученица осмог разреда. Међутим, њене другарице и другови нису јој указали поверење само због петица у дневнику.

— Понекад је важније право, искрено другарство него добре оцене. Прошле године била сам помоћник директора и унапред сам знала да функција прве личности школе није ни једноставна ни лака — каже Весна. — Јер, тог дана ја сам заиста била прва, најважнија и најутицајнија личност целе школе. Примила сам у посету председника Скупштине општине и друге личности из друштвено-политичких организација, затим наше другове из Кочевја, сло-

Дневник је слободно кружио по учионици, од руке до руке и свако је могао слободно да погледа и своје и туђе оцене. Наравно, све ово унапред је утврђено „Статутом о Дану ученичког самоуправљања“ и све се дешавало без присуства наставника.

А кад су они сутрадан, после Дана самоуправљања, за сваки случај прегледали дневнике, свака оцена је била на свом месту, без преправки или брисања. Ученици су одржали реч.

Нових оцена, уписаних 23. априла, ипак је било. Стајале су ту и петице и двојке, невешто забележене руком ученика — наставника, али по својој важности потпуно равноправне са оним које је уписао прави предавач. На крају године, кад се своде оцене, и оне се узимају у обзир.

Трећи по реду Дан ученичког самоуправљања у овој прокупачкој школи донео је и неке значајне новине. Ученици су основали и свој Збор радних људи, са председником, његовим заменицима и представницима свих разреда. Седница је одржана у зборници и то без присуства наставника, а на њој је сачињен и записник као документ и једно искуство више за следећи Дан самоуправљања.

А Весна Дракуловска? Кад је прошао Дан самоуправљања, Весна је опет била један од 1200 ученика Основне школе „Никодије Стојановић Татко“, али искуснија и зрелија.

И. Лончар

ДНЕВНИЦИ БЕЗ ТАЈНИ

Међутим, најзанимљивије је ипак било на часовима.

Кад су ученици поседали на своја места, уместо наставника на вратима су се појавили ђаци-предавачи са дневницима у рукама. Мирнији него обично, без неизбежног шапутања, добацавања и несташлука, ученици су пажљиво са слушали своје колеге који су тог дана били наставници.

Али, то није било све.

УПРКОС
ДРУКЧИЈИМ
МИШЉЕЊИМА,
ТВРДИМ ДА
У НАШОЈ
ШКОЛИ
УЧЕНИЦИ
САМОУПРАВ-
ЉАЈУ ИСТИН-
СКИ И СВЕС-
НО!

бичан и незабораван, часови, настава и дежурства — теку по уобичајеном плану и програму!

Тај дан, 23. април, кад је рођен Иво Лола Рибар, у овој школи је проглашен за ДУС — Дан ученичког самоуправљања.

ВАЖАН ЈЕ ДАТУМ

Још пре три године ученици ове прокупачке школе успели су да остваре своју жељу: изборили су се, залагањем, радом и дисциплином, да један дан управљају свим школским пословима.

Помало необична замицао потекла је од школског Савеза социјалистичке омладине. Ученике и ученице седмог и осмог разреда, најстарији и најiskusнији, договорили су се да један дан у току школске године прогласе за Дан ученичког самоуправљања и детаљно сачине предлог поднели школском Наставничком већу.

Иако је међу наставницима било и супротних мишљења, људи који по свом позиву уче и васпитавају децу на крају су се ипак једногласно сложили: самоуправљање је једна од основних одлика

огранка Савеза социјалистичке омладине одређено је, по ученичкој жељи, да то буде сваке године 23. априла, на рођендан Иво Лола Рибара.

— Дуго смо размишљали који датум да изаберемо за дан кад ће цела школа бити искључиво у нашим рукама. Као и сви млади широм наше земље волимо Лолу, познајемо његов живот и дело, па смо одлучили да Дан ученичког самоуправљања буде истог датума кад је рођен и секретар СКОЈ-а — углас кажу ученици ове школе.

Међутим, ускоро се поставило да самоуправљање није ни лако ни једноставно. У искреној жељи да то буде заиста Дан самоуправљања, сви ученици су разговарали са својим родитељима и наставницима и после једномесечног рада израдили званичан „Статут ДУС-а.“ Наравно, сав овај обиман и одговоран посао, о којем се убрзо прочуло широм прокупачке општине, урадили су сами, у слободном времену и без помоћи наставника.

Изабрали су и своје наставничко веће у које је ушао по један представник из сваког разреда. На састанцима одељенских за-

ДАН КАД
САМ БИЛА
И УЧЕНИК
И ДИРЕКТОР
НЕКУ
НИКАД
ЗАБОРАВИТИ
!

СОЦИЈАЛИСТИЧКА РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ОСНОВНА ШКОЛА
НИКОДИЈЕ СТОЈАНОВИЋ ТАТКО
ПРОКУПЉЕ

ЛЕГЕНДЕ
О
МЕСТИМА

ЗАМКА НА ОХРИДСКОМ ДВОРУ

На пола пута између Бара и Скадра, неколико километара од рушевина древног Шаса или Свача, налази се село Владимир. Ни по чему се ово село не разликује од сличних места, сем по свом имену и начину како га је добило. А за његов назив, проткана историјском истином, везана је најстарија легенда на нашем тлу и на нашем језику. Ово предање, захваљујући перу познатог попа Дукљанина и његовом чувеном „Љетопису“, остало је живо и данас.

ЦАРЕВНА МЕЋУ ЗАРОБЉЕНИЦИМА

Негде између 970. и 1018. године, кад се Црна Гора називала и Дукља и Зета, у Крајини, на обали Скадарског језера, владао је кнез Владимир. Његова престоница налазила се код цркве Пречисте Крајинске.

Истовремено је у Македонији столовао цар Самуило, који је имао кћер Косару, надалеко познату по лепоти. И као што чест бива и у историји и у легендама, наочита царева кћерка ненадано ће се уплести у политичку игру између њеног оца и младог владара друге државе.

Плашећи се војске Самуилове, који је само чекао погодан тренутак да нападне Зету, Владимир је настојао да се приближи моћној Византији. Већ тај покушај био је довољан македонском цару да 998. године на срне са својим ратницима на слабу Зету и освоји је. Заузета је и крајинска престоница кнеза Владимира, а млади владар је заробљен и бачен у тамницу.

Тад се у све умешала лепа Косара.

Девојка је дуго молила оца да јој дозволи да сиђе у тамницу и види заробљеника. Још раније је чула о кнезу Владимиру и сад је по сваку цену желела да га види.

Иако је био строг, човек чија се реч и наредба поштовала као закон, Самуило је попустио пред кћеркиним молбама и дозволио јој да са пратњом уђе у ћелију где је окован лежао кнез Владимир. Промућурни и искусни владар

није ни слутио да ће ускоро уследити још једна, необичнија молба његове мезимиче.

ИЛИ ЊЕГА ИЛИ СМРТ!

Кад је крочила у таму влажне и хладне тамничке ћелије, Косара је угледала стаситог, високог младића у оковима. Изненадила је лепота његових очију и њихов топао поглед. И не питајући никога, знала је да је то Владимир. Окренула

МОЋНИ МАКЕДОНСКИ
ЦАР САМУИЛО БРЗО
ЈЕ ОСВОЈИО НЕЈАНУ
ЗЕТУ, А ЊЕНОГ КНЕЗА,
МЛАДОГ ВЛАДИМИРА,
ОКОВАО И БАЦИО У
ТАМНИЦУ. ТАДА СЕ У-
МЕШАЛА ЛЕПА ПРИН-
ЦЕЗА КОСАРА.

била и лепа Косара. Изгледало је да је њихов живот срећан и непомућен... Међутим...

Цар Самуило је умро 1018. године, после 38 година владања. Тад су наступили тешки дани и за Косару и Владимира.

ШТА СПРЕМА РАДОМИР?

У Македонији, која је после Самуилове смрти све више слабила и стално била на удару моћне Византије, завладао је Косарин брат Гаврило Радомир.

Чим је ступио на престо, Радомир је позвао к себи у Охрид зета Владимира.

У страху да брат спрема замку за њеног мужа, на пут је пошла Косара. Кад је стигла на двор, била је дочекана срдечно и са свим почастима. Више нико није сумњао да је Гаврило Радомир заиста пријатељски расположен према кнезу Владимиру и својој сестри. Као доказ за то, послао је зетском кнезу дрвени крст и два свештеника.

И тад се Владимир, ништа не сумњајући, упутио на двор Самуиловог наследника. Међутим, дочекан је мачевима Радомирових војника који су му брзо и без објашњења одрубili главу.

„Жена Владимира“, записао је поп Дукљанин, „гушила се у сузама много и много дана, тако да нема речи којима се то може описати“.

Скрхана болом, Косара измоли од брата одобрење да у Крајину понесе тело убијеног мужа. Сахранила га је, како је записао летописац, у цркви Св. Марије.

До краја живота у тој истој цркви живела је и Косара. После злочина код охридског двора, она се зајалугерила, и кад је умрла, сахрањена је ниже Владимирових ногу.

Дирнут болом младе удовице и њеном љубављу према мужу, народ је селу дао име Владимир. Сваке године, на дан за који се сматра да је и дан Владимирове смрти, код цркве Св. Марије окупља се становништво и одаје пошту несрећном кнезу и кнегињи.

А крст који је послужио као нечасни мамац и одвео Владимира у смрт чува се у селу и, као и легенда, преноси с колена на колено.

И. Л.

ШЕЋЕР ПРОТИВ КАРИЈЕСА

Познато је да прекомерно узимање шећера знатно утиче на квариње зуба. А ксилитол, нова врста природног шећера, који је произведен у Финској, не само што не изазива каријес већ га спречава.

Ксилитол, који се по неким не разликује од обичног шећера, налази се у неким врстама воћа, нарочито у јагодама, малинама као и у соку младих бреза. Око 125 људи учествовало је у двогодишњем експериментисању да би потврдили лековита

својства овог продукта. Једна група стручњака све време је употребљавала обични шећер, а друга — ксилитол. Испоставило се да је у другом случају било девет пута мање каријеса. Доказано је, осим тога, да нова врста шећера лечи и ране стадијуме овог обољења.

На жалост, десет пута је скупљи од обичног шећера, те није могућа потпуна замена, а, по мишљењу стоматолога, чак и незнатна количина ксилитола у храни има профилатично дејство.

ПРИЧА О ВОЋУ

И данас се сваки брод натоварен урмама испраћа из израелских и ирачких лука уз песму и усклике радости, исто као пре више хиљада година. Јер, још у најстарија времена стабло урме је било поуздан знак плодности тла, а у пустињским пределима означавало је земљу на којој су могла да се подижу насеља јер је скривала драгоцену воду.

„Ако свакодневно једе воће, а нарочито јабуке, човек никада неће бити болестан“ — рецепт је за који су знали и стари народи. Јер, воће садржи разне витамине неопходне за нормалан живот, а највише витамин С који се уништава кувањем, али се у пресном воћу налази у великим количинама. У кајсијама и бресквама има доста витамина А неопходног за вид, правилну исхрану и функционисање коже, слузокоже и нервног система, док су разне врсте витамина В које се налазе у бадему, урмама, бананама, веома важне за растење, стварање црвених крвних зрнаца, функцију нервног система... У боровницама има витамина Р, чији недостатак у организму доводи до прскања крвних капилара и крварења из унутрашњих органа. Једном речју, разне врсте воћа су праве фабрике витамина које иначе организам човека није у стању да производи.

БОРОВНИЦА — најбоље успева у засењеним местима и на хумусном земљишту. Веома је укусна, може да се прерађује. Последњих година у САД је створено више нових сорти са крупнијим плодовима. Код нас се највише гаји у Словенији.

ОТРОВ У МЕДУ

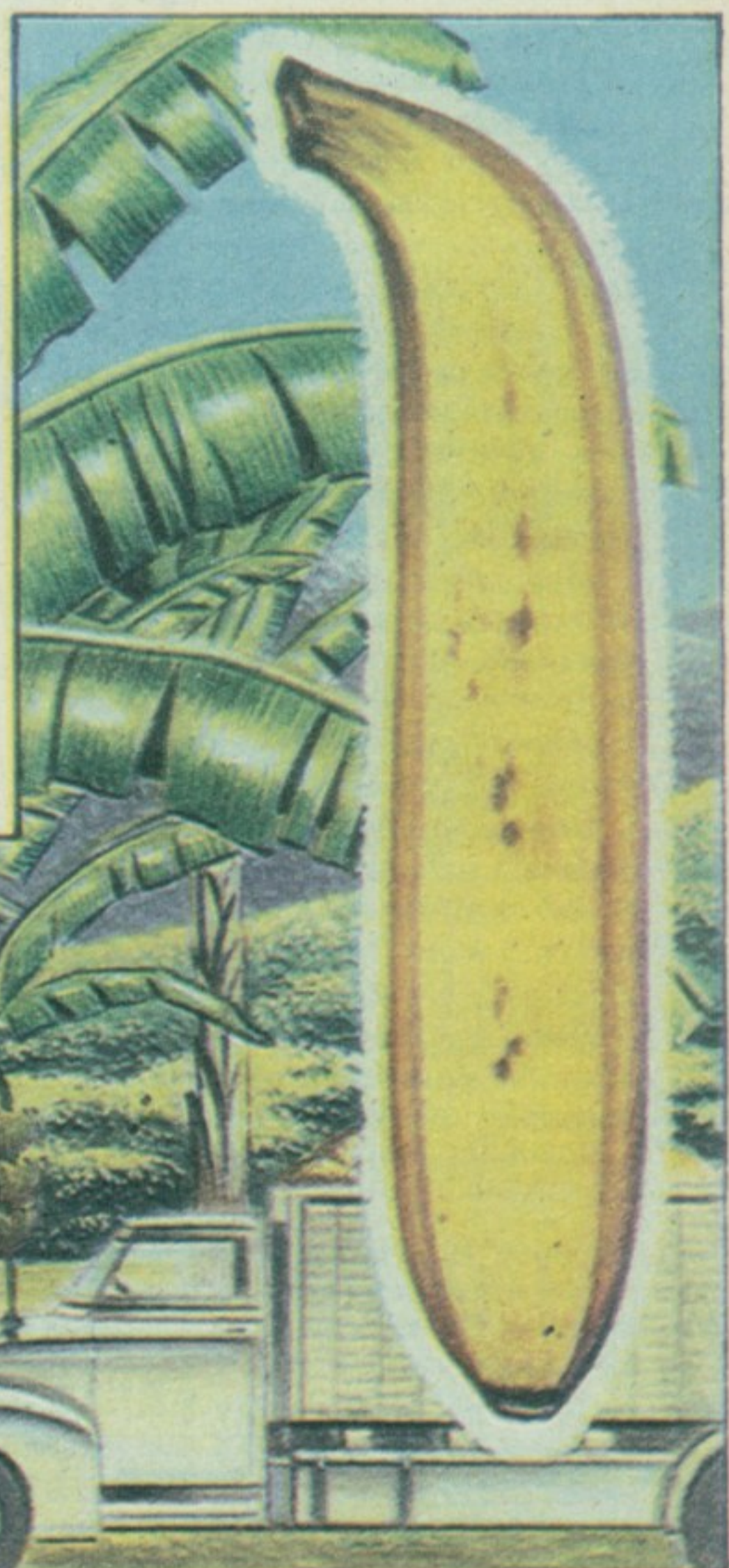
ЕКИ — ово необично воће расте у западним деловима Африке, а у 18. веку пренето је на Јамајку. Када сазри, омотач прска и појављује се укусан плод из којег вири веома отровно семе.

КАЈСИЈА — је пореклом из Кине, где се гајила још пре 7000 година. У пределима умерене климе цвета пре свих воћака.

БАДЕМ — плодови се користе за исхрану, али и у фармацији и индустрији, а отпорни су према суши, биљним болестима и штеточинама. Пореклом је из западне Азије, одакле је пре 6000 година пренет у Грчку, а затим и у друге земље Средоземља.

РИБИЗЛА — зависно од сорте, бобице могу бити црвене, црне или беличасте боје, богате витамином С и погодне за прераду (желе, сок). Гаји се у хладним пределима умерене климе, а код нас у Словенији.

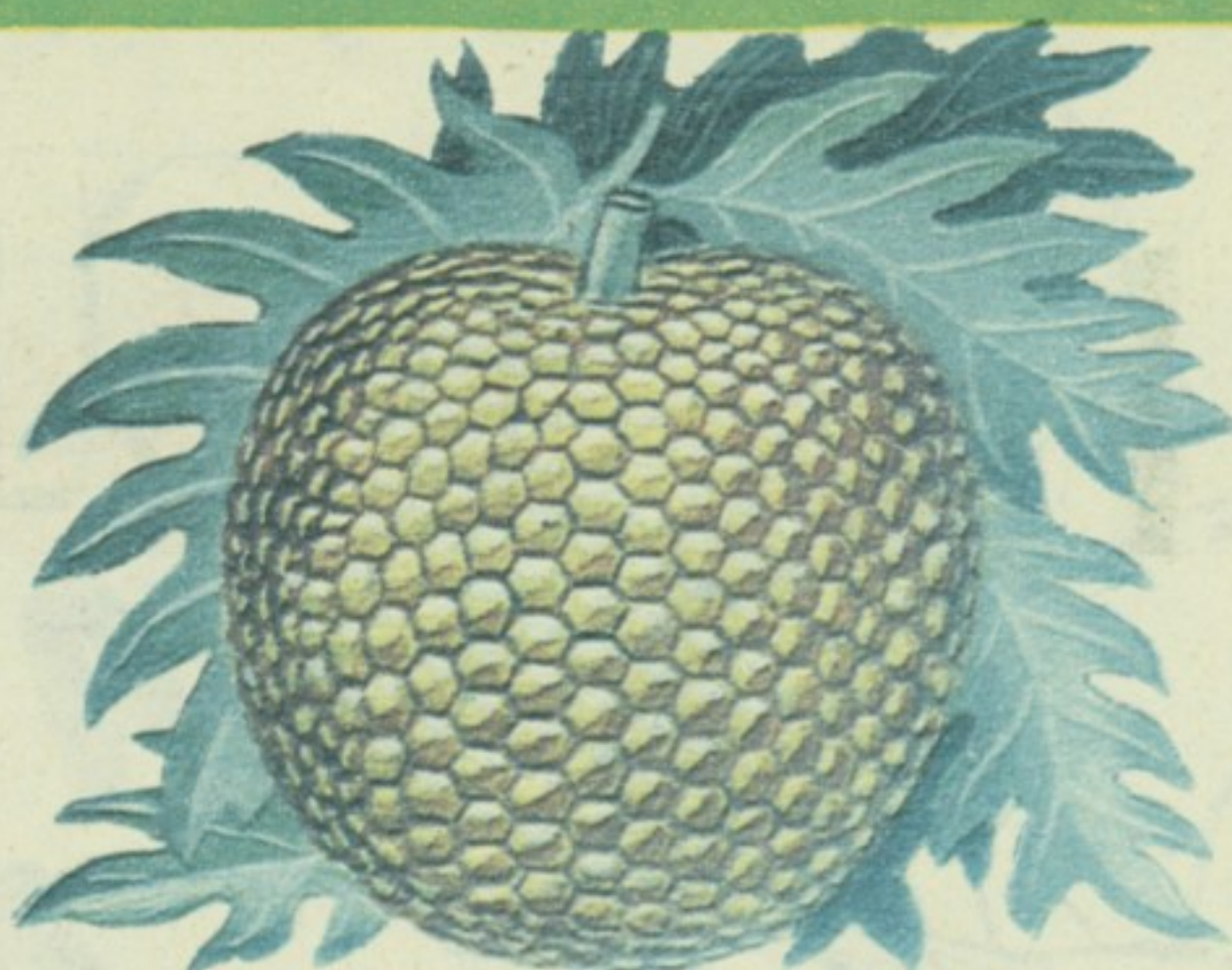

БАНАНА — зељаста биљка са лишћем дугим 1,5 метар, пореклом из Азије. Најпознатија је врста *Musa sapientum* која има веома укусан плод високе калоричне вредности.

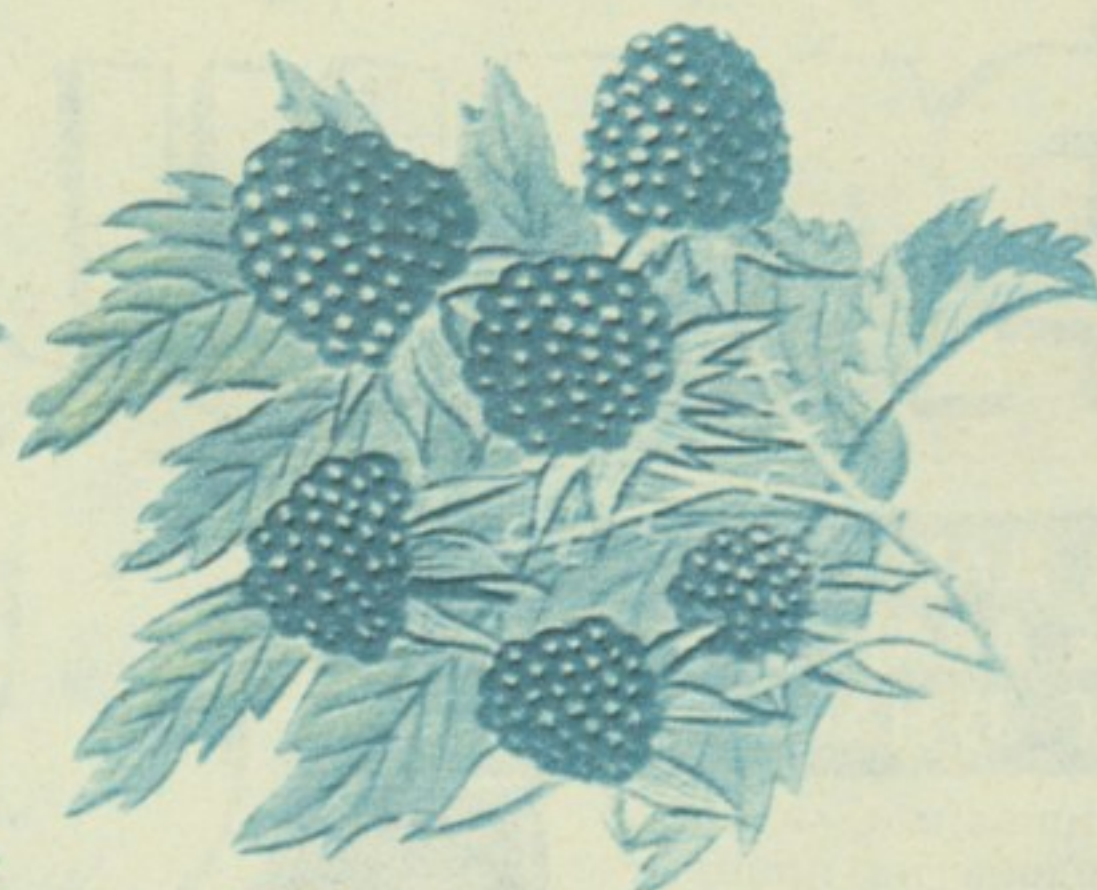

АВОКАДО — зимзелено дрво које најбоље успева у Бразилу и Мексику. Врста *Persea gratissima* гаји се ради укусног плода, крушастог је облика и величине песнице.

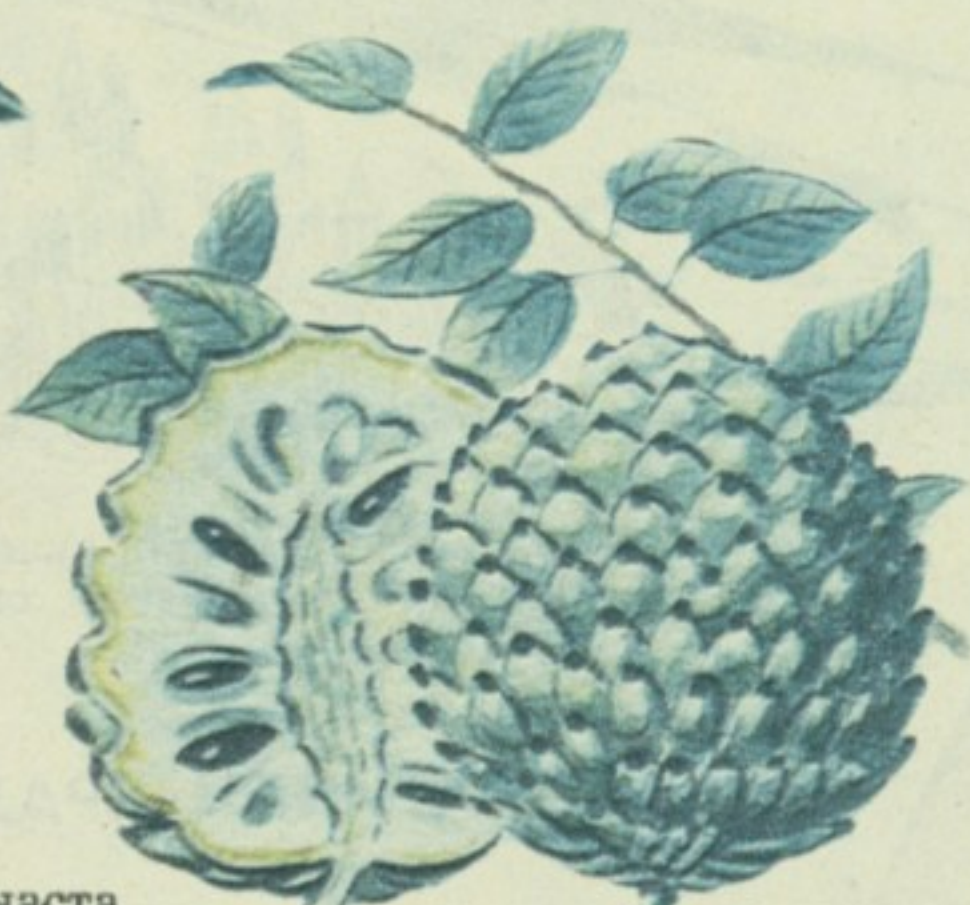
ХЛЕБНО ДРВО — има једнополне цветове скупљене у кугласте цвасти од којих се образују меснати плодови. Садржи доста скроба, па се од ове воћке у неким деловима Африке прави хлеб. Постоји око 40 различитих врста.

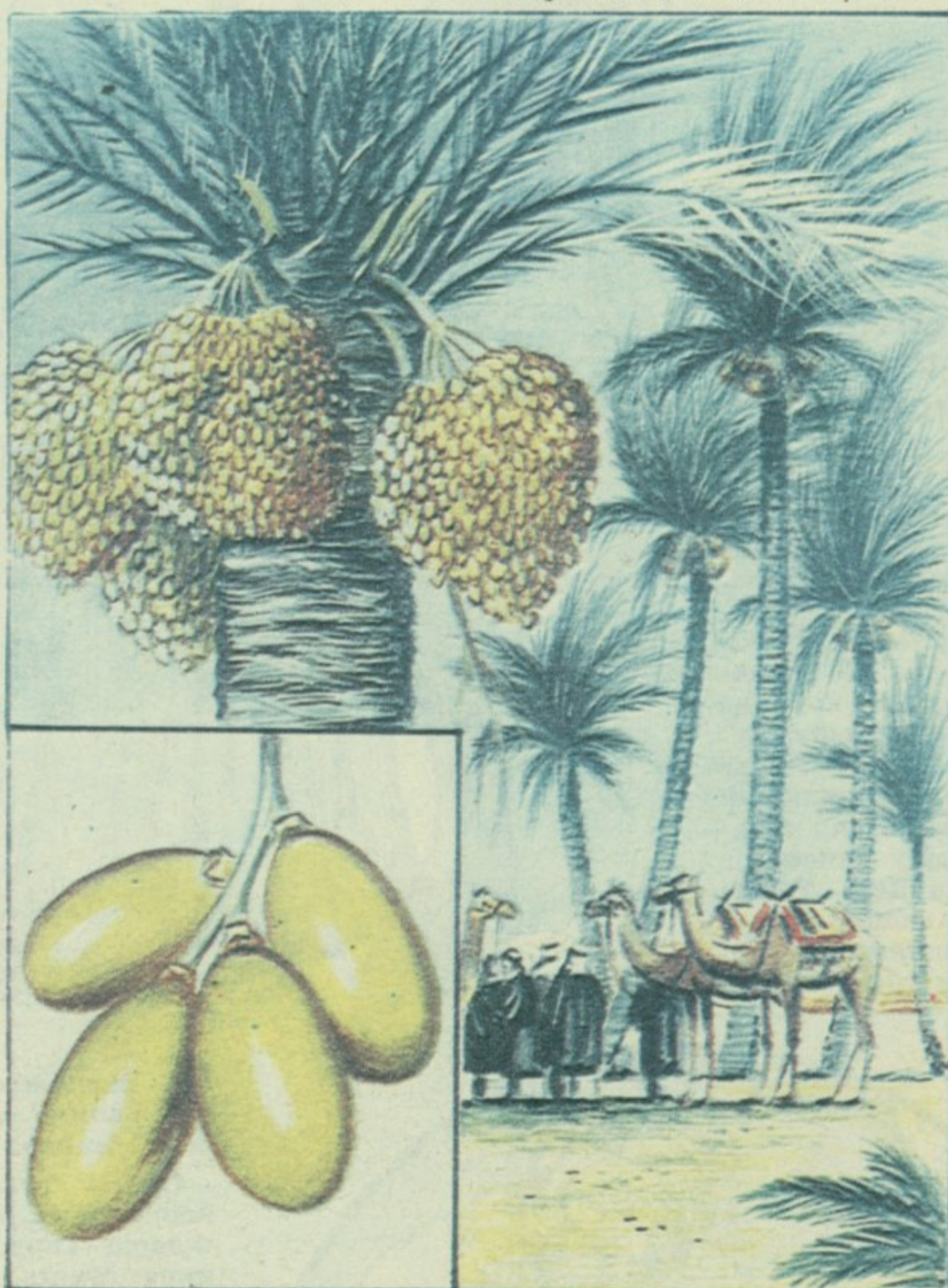
КУПИНА — изданци обрасли трновима, цветови бели или ружичасти, а плод састављен од ситних коштунџа, црне а ређе црвене боје. Чај од лишћа употребљава се против назеба, корен као лек од туберкулозе, а плодови за справљање слатка и џема.

БРУСНИЦА — или кљувка је жбунаста биљка висока до 30 сантиметара. Расте по шумама, најчешће боровим, а плод је веома укусна бобица. Има је и код нас, нарочито у Словенији.

ЧЕРИМОЈА — по укусу веома подсећа на ананас. Највише се гаји у Америци, а успева у хладнијим планинским пределима.

УРМА — један грозд овог воћа садржи око 1000 плодова и досеже тежину од 20 килограма. Одгајивачи их разређују руком, па тако добијају крупније и сочније плодове. Тек после пет година старости стабло почиње да рађа, а онда редовно, око 150 година, даје богату бербу од најмање 300 килограма.

ВИШЊА — из своје постојбине Мале Азије, пренета је пре почетка нове ере у Грчку, а одатле у Италију, остале европске земље и САД. Једно стабло просечно даје око 15 килограма воћа, а најбоље сорте су шпанска, керешка, марела и далматинска мараска.

КЛАУДБЕРИ — најбоље успева у северним деловима Канаде, Европе, СССР-а и то поред мочвара и баруштина. По укусу подсећа на купину, али није толико слатка.

ЉУБЕРИ — врста купине *Rubus caesius*. Највише се гаји у САД и Великој Британији због плодова који су погодни за прерађивање и добијање сирупа и сокова.

ШЉИВА — пореклом је из Мале Азије и Сирије. Постоји преко 2000 сорти од којих су најукусније **цепаче**, затим **ренклоде**, **мирабеле**... Код нас се највише гаји у Босни, западној Србији и Шумадији.

ФЛАШ

ГОРДОН

НА ПЛАНЕТИ МОНГО

ЧИТАЈТЕ ОД ДАНАС У »ЗАБАВНИКУ« НОВЕ АВАНТУРЕ НАЈПОПУЛАРНИЈЕГ ЈУНАКА СТРИПА!

Доживљаји Флаша Гордона на планети Монго који су пре неколико година излазили у »Забавнику«, били су објављивани и у другим часописима пре рата. Али од овог броја »Забавник« ће у девет епизода донети наставак и крај овог чувеног стрипа који се још није појавио ни у једном листу у нашој земљи. Да бисмо омогућили читаоцима да лакше прате нове доживљаје Флаша Гордона, укратко ћемо препричати садржај ранијих епизода.

ПРОТИВ ИМПЕРАТОРА МИНГА

Уништење је запретило човечанству. Само доктор Зарков, чувени научник, може да спасе свет непознатог небеског тела које лети према Земљи. Он даноноћно ради на проналажењу оружја које ће спречити катастрофу.

На другом крају Земље Флаш Гордон, полицијски официр, лети изнад Америке. С њим у авиону је само девојка Дејл Арден. Изненада, авион је ударио у неки метеор и Флаш у последњем тренутку ус-

девојка није равнодушна, али он остаје веран својој Дејл?

И он се, као и Алекс Рејмонд, још као дечак издваја даровитишћу од својих другова. Рођен је 1923. године у Лонг Бранчу, а одрастао у сиромашној четврти Њујорка. Ден није ни помишљао да ће постићи нешто као уметник све до дана када је упознао Џорџа Мендела, чувеног цртача стрипова. Спријатељио се с њим, данима га посматрао како ради. Када је Мендел позван у војску, Ден је преузео његов посао. Беријеви стрипови »Злочин се не исплати« и »Велики град« донели су му успех, а када се појавио »Тарзан« пробио се међу најтраженије и најбоље плаћене цртаче стрипова у Америци.

После Рејмондове смрти Ден је наставио да црта Флаша Гордона али ће име овог популарног јунака стрипа, ипак, заувек бити везано за Алекса Рејмонда.

С. И.

ТРАГИЧАН КРАЈ

Алекс Рејмонд, можда најбољи цртач стрипова свих времена, отац Рипа Кирбија, Тајног агента X-9; Цима из дунгле, аутор је и Флаша Гордона. Рејмонд је рођен 1909. године у Њу Рошелу, у држави Њујорк. Отац му је био грађевински инжењер и веома рано је приметио даровитост свог сина и помагао му да и даље развија ту своју склоност према цртању. Инспирацију за доживљаје Флаша Гордона Рејмонд је пре свега нашао у књигама Жила Верна. Алекс Рејмонд је трагично завршио свој живот, у аутомобилској несрећи у Конектикуту 1956. године.

Флаша Гордона су наставили да цртају други, међу којима и Ден Бери.

су расположени према дошљацима и одводе их свом императору Мингу.

Од тог тренутка почиње непрекидна борба између Флаша Гордона и тиранина Минга. Али, Флаш има и других непријатеља на планети Монго. То су, пре свега, циновска чудовишта која вребају на сваком кораку, необичне биљке људождери, људимајмун и друга дивља племена. Једном се Флаш нашао заточен у дубинама воденог света где су му изменили плућа па је, место ваздуха, удисао воду.

Император Минг има непријатеља и међу својим поданицима који прилазе Флашу у жељи да заувек ослободе Монго тираније. Један од њих је и краљ шумске патроле Барин који је ожењен Минговом кћерком Ауром. Народ Монга верује у Флаша као у свог избавитеља. Када би он умро, с њим би умрла и свака нада да ће се ослободити Мингове тираније.

Ко је цртач овог популарног јунака, делиоца правде, лепог, мишићавог момка пред којим ниједна

нева да се са својом лепом сапутницом спусти на земљу.

Зарков је убеђен да је Флаш шпијун из свемира који жели да открије његово тајно оружје, зато га тера да заједно са Дејл уђе у ракету коју је он

конструисао да би спасао Земљу. Све троје лете свемиром и када се ракета наша изнад планете Монго, изненада је привучена необичном силом и принудно се спустила. Људи, које срећу на тој планети, непријатељски

НАГРАДНИ ФОНД

КОЛЕКТИВНЕ НАГРАДЕ

ОПРЕМА ЗА ЈЕДАН ОД ШКОЛСКИХ КАБИНЕТА
КИНОПРОЈЕКТОР ОД 16 мм СА КОМПЛ. ФИЛМОВА
ЗА НАСТАВУ
КИНОПРОЈЕКТОР ОД 8 мм ЗВУЧНИ СА КОМПЛ
ФИЛМОВА ЗА НАСТАВУ
2 БИБЛИОТЕКЕ ОД 10.000.—
3 ГРАФОСКОПА „ВИДЕОСКОПА“ СА ФОЛИЈАМА
4 ТЕЛЕВИЗОРА ЗА ЦРНО—БЕЛИ ПРОГРАМ
4 ОПРЕМЕ ЗА РУКОМЕТНИ ИЛИ КОШАРКАШКИ ТИМ
4 ОПРЕМЕ ЗА СТОНИ ТЕНИС
5 ПОРТАБЛ ТЕЛЕВИЗОРА ЗА ЦРНО-БЕЛИ ПРОГРАМ
5 БИБЛИОТЕКА ОД 5.000.— ДИНАРА
15 АУТОМАТСКИХ ДИАПРОЈЕКТОРА

УКУПНО 45 НАГРАДА

НАГРАДЕ ЗА УЧЕНИКЕ

КАМЕРА И КИНОПРОЈЕКТОР ОД 8 мм
4 ПОРТАБЛ-ТЕЛЕВИЗОРА ЗА ЦРНО-БЕЛИ ПРОГРАМ
5 СТЕРЕО ГРАМОФОНА
10 ДИГИТРОНА
10 ТРАНЗИСТОРА СА САТОМ
20 БИБЛИОТЕКА ШКОЛСКЕ ЛЕКТИРЕ
30 ДИАПРОЈЕКТОРА
30 ФУДБАЛСКИХ ЛОПТИ
40 КОМПЛЕТА ЗА ТЕХНИЧКО
ЦРТАЊЕ
50 КОМПЛЕТА СВЕЗАКА
И ФЛОМАСТЕРА
100 КОМПЛЕТА ЗА УЧЕЊЕ СТРАНИХ
ЈЕЗИКА

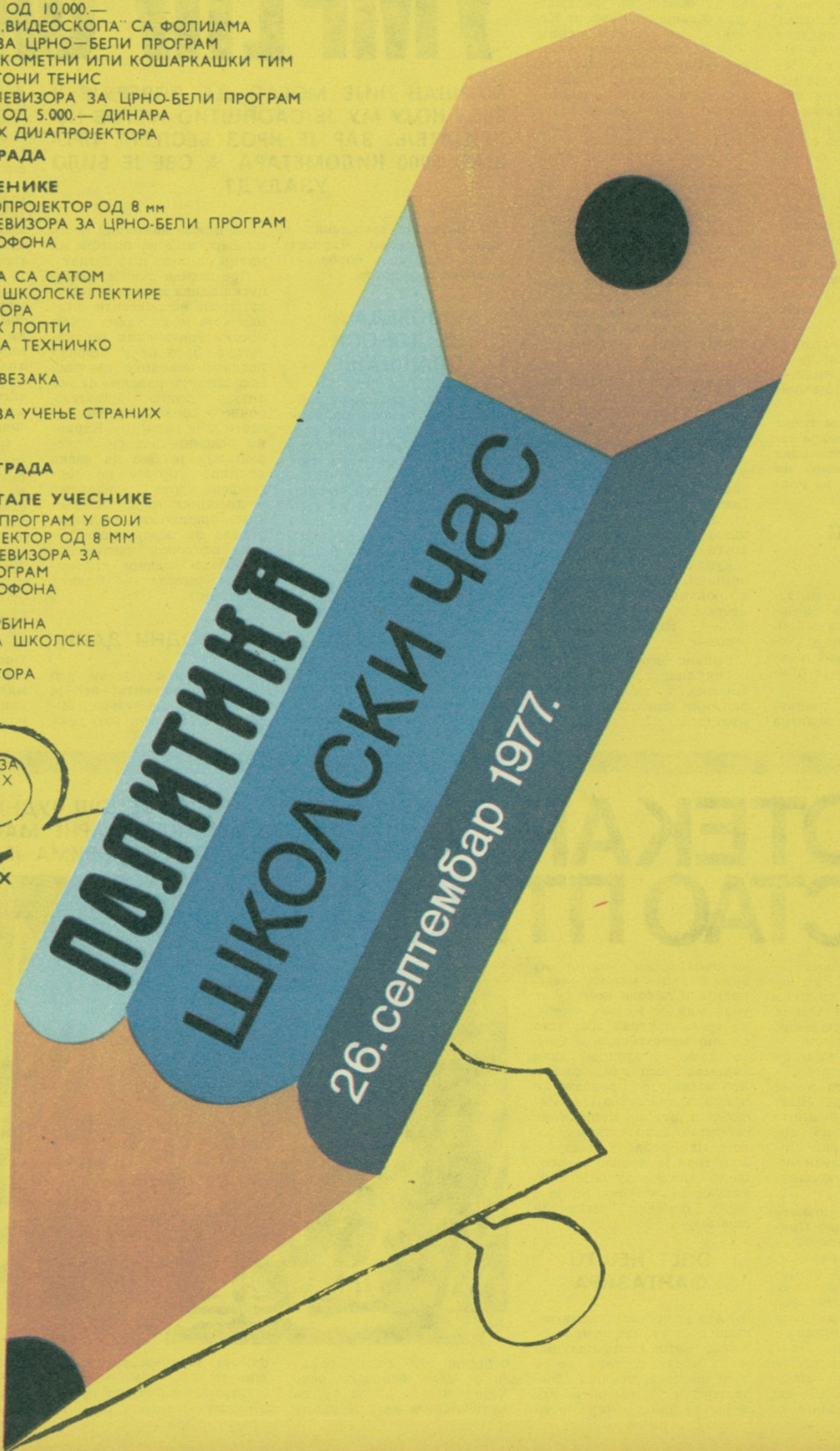
УКУПНО 300 НАГРАДА

НАГРАДЕ ЗА ОСТАЛЕ УЧЕСНИКЕ

ТЕЛЕВИЗОР ЗА ПРОГРАМ У БОЈИ
КАМЕРА И ПРОЈЕКТОР ОД 8 мм
3 ПОРТАБЛ-ТЕЛЕВИЗОРА ЗА
ЦРНО-БЕЛИ ПРОГРАМ
5 СТЕРЕО ГРАМОФОНА
10 ДИГИТРОНА
20 РУЧНИХ ДУРБИНА
20 БИБЛИОТЕКА ШКОЛСКЕ
ЛЕКТИРЕ
40 ДИАПРОЈЕКТОРА
50 РУЧНИХ
ЧАСОВНИКА
50 ПРИБОРА
ЗА ПИСАЊЕ
100 КОМПЛЕТА ЗА
УЧЕЊЕ СТРАНИХ
ЈЕЗИКА

УКУПНО 300 НАГРАДА

400 УТЕШНИХ
НАГРАДА —
ЦЕПНА
КЊИГА

Б родови долазе! — ви-
као је црнопути
дечак трчећи према
француском логору. — Ено
их, тамо! — вукао је војни-
ке за рукав показујући
прстом према Нилу.

Капетан Баратије је ис-
трчао из шатора. Једном
руком протрљао је очи, а
затим лицу принео двоглед.
Заиста није било никакве
сумње: на хоризонту је јас-
но видео одблеске који су
се разликовали од сјаја ре-
ке. Потрчао је према ша-
тору заповедника францус-
ке експедиције, генерала
Маршана: овај је већ стајао
испред улаза и имао смирен
израз на лицу.

— Очекивао сам их! —
мирно је рекао када је чуо
вест. — То су или Британци
или махдистичка војска.

— Али, генерале, два бро-
да вуку седам шлепова
препуних војника. Тешко
ће нас стотинак с њима
изаћи накрај.

Маршан је узео двоглед и
осмотрио реку. Сада су се
бродови већ приближили —
на њима није било британ-
ске заставе.

— Остатак махдистичке
војске! — промрљао је се-
би у браду. Њих ћемо лако
победити. Не смемо им
дозволити да изађу на коп-
но!

ПРЕБРОЈТЕ МРТВЕ!

Иако су се Французи, за-
једно са црнопутим војни-
цима који су с њима дошли
из Конга, притајили у гус-
тицу уз обалу Нила, мах-
дистичка војска их је при-
метила.

Прва топовска граната
испаљена с брода подигла

је облак прашине недалеко
од места где су лежали
француски војници. А за-
тим је права канонада про-
ломила тишину.

Маршан је одлучио да
чека: желео је да провери
колика је снага махдистич-
ких устаника. Добро је знао
да је британски фелдмар-
шал Хорејешо Херберт Ки-
чинер, две године раније,
1896, угушио велики судан-
ски устанак и срушио не-
зависну државу устаника,
али није сломио и њихову
борбу против колонизатора.
Слабо наоружана махдистич-
ка војска (добила је на-
зив према свом вођи Муха-
меду Ахмеду који је себе
прогласио за махдија — во-
ђен од бога) није успела да
се одупре модерно опрем-
љеним Британцима. Њени
остаци, ипак, наставили су
да ратују.

— Има их више од хиља-
ду! — гласно је рекао Мар-
шан. — Ипак, они нису на-
викли на праву борбу. От-
ворите ватру! — наредио је.

Мада махдисти нису били
невични борби, њихове гра-
нате све чешће нису стиза-
ле до обале: распрскавале
су се у води дижући
пенушаве облаке. Францус-
ки војници изашли су из
заклона и поређали се уз
обалу непрестано пуцајући.
После десетак минута успе-
ли су да потопе најближи
шлеп крчат војницима,
други је потонуо неколико
секунди касније... А црни
војници, који су безуспеш-
но покушавали да се спасу,
нестајали су у замућеној
води Нила погођени
мецима.

Биланс битке је био: 700
погинулих махдистичких
војника, а само неколико
рањених француских коло-
низатора.

КАКО СЕ ДЕЛАО СВЕТ

УМРЕЋУ ЗА ФА

**МАРШАН НИЈЕ МОГАО ДА ПОВЕРУЈЕ У
ВЕСТ КОЈУ МУ ЈЕ САОПШТИО ЊЕГОВ НЕ-
ПРИЈАТЕЉ. ЗАР ЈЕ КРОЗ БЕСПУЋЕ ПРО-
ШАО 5000 КИЛОМЕТРА, А СВЕ ЈЕ БИЛО
УЗАЛУД?**

— Битка је завршена —
мирно је рекао Маршан
после пола часа борбе. —
Вратимо се у логор.

ПОБЕДА НЕ ДОНОСИ ОЛАКШАЊЕ

И док су два онеспособ-
љена брода полако одлази-
ла уз реку, француски вој-
ници су се враћали у логор:
требало је прославити по-
беду.

Али, Маршан није мислио
на славље. Легао је на кре-
вет и загледао се кроз
отвор на шатору: ова побе-
да није му доносила никак-
во олакшање. Прошло је
више од три месеца како
чами ту, у Фашоди, малом
месту на левој обали Белог
Нила, а нема никаквих вест-
и о експедицији принца
Орлеанског која је пре ње-
га кренула у Африку. А
шта је са британским тру-
пама, колико ли су удаљене
одавде? „Више од годину

дана немам никаквих вести
из Европе, а не постоји ни
начин да било шта сазнам“.

Две године раније, фран-
цуска влада донела је одлу-
ку: треба искористити уста-
нак који је у Судану избио
против британских колони-
затора. Зато ће у Африку
послати неколико научних
експедиција, наводно да ис-
питују рудно богатство,
речне и копнене путеве, бо-
лести које харају... Нарав-
но, основни циљ свих екс-
педиција је био да свако
откриће учрпају на гео-
графске карте и прибележе
у дневнике како би, кас-
није, Француска што лакше
успела да освоји нове де-
лове афричког континента
и победи главног колони-
јалног ривала — Велику
Британију.

БЕЗВОДНИ ДАНИ

У то време, један део
„црног континента“ већ је
припадао Французима: би-
ле су то области око реке

Конго, па Мадагаскар, др-
жаве Алжир, Тунис... Али,
требало је освојити и земље
око горњег тока Нила: то
би за Француску значило
знатно преимућство.

— Ваше експедиције кре-
нуће из Лоанга — у лето
1896. године — министар
иностранних послова Фран-
цуске обавестио је тридесет
трогодишњег Жан-Бапти-
ста Маршана. — Затим ћете
кроћи кроз средишњи део
афричког континента, пу-
тем којим пре вас још нико
није ишао. Биће веома на-
порно, али мисија је неоп-
ходна: носите храну и
муницију да бисте снабдели
експедицију принца Орле-
анског. Он ће вас чекати у
Фашоди!

Чим је напустио Лоанго,
град на западној обали Аф-
рике, схватио је колико ће
му бити тешко. И црни но-
сачи једва су подносили за-
пару која је владала у пра-
шуми, уједе инсеката
жеђ... А када су му се у
Бразавилу прикључиле
француске трупе, тек тада
су настале невоље: ускоро
су се војници поразбољева-
ли од неке чудне болести
која је нападала јетру, за-
тим је почела да хара ди-
зентерија, потом је дошла
маларија... Колико само
дана нису пили воду, јер су
извори које су проналазили

АПОТЕКАР ПОСТАО ПТИЦА

**ЧУДНУ ЛЕТЕЛИЦУ КРАСИО ЈЕ ЈОШ ЧУДНИЈИ МОТОР СКЛЕ-
ПАН ОД ДЕЛОВА БИЦИКЛА, ПАРНЕ МАШИНЕ И ОБИЧНЕ
ПУМПЕ. А КАД ЈЕ ПОЛЕТЕЛА, СВИМА ЈЕ ЗАСТАО ДАХ...**

У свим енциклопедија-
ма име браће Рајт за-
писано је крупним
словима од када је Орвил
Рајт успео 17. децембра
1903. године да остане у
ваздуху, у авиону који су
сами направили, читавих —
59 секунди и за то време
прелети 259 метара. Шест
година касније Француз
Луј Блерио је у малој ле-
телици прешао преко Ла-
манша... а потом следи чи-
тава плејада ваздухоплов-
них асова.

Међутим, мало је познато
да је Словенац Гвидо Про-
дан, апотекар по занимању
и магистар фармације,
такође био пионир авија-
ције, проналазач коме се
дивио цео свет. Његовог
имена данас нема чак ни у
нашим енциклопедијама...

Детињство је Гвидо Про-
дан провео у Ријеци где је
његов отац држао малу
апотекарску радњу. Дечак
се у почетку није занимао

за очев посао, чак су му
били отужни мириси хеми-
калија и лекова који су се
увлачили у његову одећу,
па су га другови због тога
стално задиркивали и Гви-
до, коме су другови дали
надимак „Аспирин“, слобод-
но време је проводио у
природи, посматрајући ин-
секте и птице. Непрестано
се питао како успевају да
лете или лебде у ваздуху.
Још тада је дошао на нео-
бичну идеју коју није смео
никоме да саопшти, јер је и
њему, понекад, изгледала
смешна.

ОПЕТ НЕШТО ФАНТАЗИРА

Када је постао пунолетан,
више због угледа који је у-
живао његов отац, одлучио
је да и сам настави да се
бави његовим послом. „Би-
ћу апотекар“, саопштио му
је једног дана, а када је то

и постао 1906. године одла-
зи у мало банатско село
Хајдучицу не би ли ту, са
уштеђевином коју је добио

од оца, започео самосталан
живот.

Ипак, стара страст према
птицама и летењу опет га

је обузела. Чим би затворио
апотеку, журио је кући да
би скицао летелице.

— Гвидо опет нешто фан-

ПОДУ

уз пут били загађени. Када су наишли на мочварну област Бахр ел Џебел, пред њима се месецима, унедоглед, пружао само — живи песак. Међутим, Маршан није хтео да одустане!

— Пре Британаца морамо да стигнемо до Фашоде — бодрио је војнике. — Тада ће северни део Африке бити наш, а Француска ће нас за то богато наградити!

Једног дана, крајем јуна 1898, после 5000 пређених километара, угледали су „велику воду“ док им је ветар доносио мирис траве. Бели Нил је био ту, а и Фашода.

— Успели смо! — викао је Маршан. — Успели!

— Ви сте први бели људи који су овде дошли — рекао је поглавар племена Чилукс који им је изашао у сусрет. — Не, пре вас нико овде није био!

ЉУБАЗАН НЕПРИЈАТЕЉ

Маршан је тријумфовао! Успео је да предухитри Кичинера, јер је добро знао да ће енглески фелдмаршал, освајајући Судан, кренути према Фашоди. Сад је само преостало да сачека експедицију принца Орлеанског. Али од ње месецима

није било ни гласа ни трага...

Једног дана, средином новембра, у Маршанов шатор бануо је капетан Баратије.

— Траже вас два британска војника — рекао је.

Маршану се све замрачило пред очима. Истрчао је

из шатора. Упарађена, пред шатором су стајала два Енглеца:

— Доносимо писмо од команданта Кичинера — рекли су једноставно. — Сачекаћемо одговор!

Маршан је морао да уђе у шатор да би отворио писмо,

није желео да војници виде како му руке дрхте. Поцепао је омот.

Не, толико лицемерство заиста није очекивао. Кичинер, његов огорчени противник, љубазно га је обавештавао да је веома срећан што је стигао у Фашоду. И... да је после угушивања суданског устанка, стигао на десну обалу Белог Нила са великом војском и — 5 топовњача...

...Драги генерале — писао је британски фелдмаршал. — Зар су се Британци обрачунавали са устаницима да би тако омогућили Французима да стигну у Судан?! Сем тога, желео бих што пре да вас видим, јер морам неке новостично да вам саопштим...

Маршан је дрхтао од љутине. Шта је то толико важно могло да се догоди? Гдину дана био је суочен са смрћу, болестима, непријатељски расположеним племенима... само зато што је у џепу носио налог своје владе да по сваку цену, пре Британаца, стигне у Фашоду. А сада?

ЕВО ДОКАЗА!

Сутрадан, 20. новембра, у малом чамцу прешао је на другу обалу Нила, тамо где је био британски табор. Сам Кичинер му је помогао да изађе из чамца. После љубазног поздрављања саопштио му је:

— Драги генерале, веома ми је тешко што морам да вас обавестим да је ваша мисија била потпуно непотребна. Наиме, у нашем одсуству француска влада донела је одлуку да земља око Нила припадне — Великој Британији...

— То је најобичнија лаж — прекинуо га је Маршан. — Први смо стигли у Фашоду, а моји војници су спремни да је бране до последњег човека.

— Лако ми је да вас убедим — мирно је рекао Кичинер. — А ако не поступите према моме захтеву и не напустите Фашоду, бићу приморан да вас нападем: то уједно значи и објаву рата Француској. Уосталом, прочитајте шта пише у вашим новинама.

Маршан није могао да поверује у оно што је читао: на првој страни француских новина које су носиле датум од 4. новембра писало је:

...Генерал Маршан није ни требало да иде у Фашоду. За време његовог пута француска влада је донела одлуку да ово место припадне Британцима...

Крајем 19. века колонијално ривалство се заоштрило. Мада је свет већ био подељен између великих сила, оне су и даље тежиле да дођу до нових територија. У то време, због резервисаног држања царске Русије, а плашећи се Немачке, француска влада је одлучила да Фашоду без борбе преда Великој Британији.

Ипак, ни они нису остали празних руку: споразумом од 29. марта 1899. године област око Нила припала је Великој Британији, а Француској је остао западни Судан.

А насамареном генералу је крајем 1898. године ипак одато признање: француско географско друштво доделило му је златну медаљу за — истраживачки рад!

Б. Ј.

тазира — причали су сељани и забринуте посматрали свог апотекара који би, заглаван у небо, долазио пред врата радњице. — Да нам погрешно не замеша неки лек?

ПОГИНУЋЕ УЛУДО

Младић није обраћао пажњу на те приче, већ је све чешће остајао нагнут над својим цртежима да дубоко у ноћ. Знао је да је на прагу великог открића.

— Ето, како је овим ро- дама једноставно да лете — говорио је сам себи једног дана, стојећи беспослен на вратима апотеке и посматрајући птицу која се, правећи спирале, спуштала на димњак куће преко пута његове — то чини без икаквог напора, чак и не маше крилима. Није јој потребна никаква додатна енергија, сем оне да би се визула у ваздух...

Гвидо се изненада лупио по челу.

— Па ту је решење — посвикао је не обраћајући пажњу на зачуђене пролазнике

— Летети без мотора, то и човек може.

Колико сутрадан, почетком маја 1910. године, Гвидо

је продао своју апотеку, као и ону коју је у Ријечи наследио од оца и са богатством од око 400.000 круна (око 3 милиона данашњих динара) отпутовао у Будимпешту. Без снебивања је потражио тадашњег чувеног професора математике Ернеста Хорвата, показао му своје цртеже летелица, као и прорачуне око распона крила, елисе... Научник је дуго замишљено посматрао скице, мерио их и прорачунавао, а затим је подигао главу.

— Ово сте сами урадили? — запитав је с неверицом и потапшао узбуђеног младича. — Идеја вам је одлична! Поддржаћу ваше планове и омогућити вам да остварите своју замисао.

Сав срећан Гвидо је истрчао из његове радне собе. Из мале изнајмљене радионице, у једној тихој будимпештанској улици, ускоро је почела да одјекује бука бушилица и звонки ударци чекића по металу.

УЗБУДИО СВЕТ

У јутро 4. новембра 1911. године, на једној пољани недалеко од Будимпеште купила се гомила света. Сви су узбуђено причали,

прилазили необичној летелици која се налазила испод једног дрвета, загледали је а затим гласно коментарисали.

— Са овим чудом неће моћи да иде ни по земљи, а камоли... Погинуће улудо! Требао би о овоме обавестити власти. Па то је равно самоубиству...

Гвидо Продан је заиста направио необичну летелицу: имала је једно седиште и колске точкове, а крила су била дрвене конструкције пресвучена платном. Ипак, мотор је био најчуднији: после годину дана рада успео је да га направи од разних делова бицикла, парних машина и пумпе за гумене точкове — помоћу ње је снабдевао машину бензином.

Пробивши се кроз гомилу која се смејала или га бодрила, Гвидо је ушао у летелицу и лако упалио мотор... Кратко је рулао пољаном, а затим се винуо у ваздух. И на запрепашћење гледалаца, успео да се попе на висину од педесетак метара. А затим је угасио мотор.

Као да се ништа није догодило, авион је наставио да сече ваздух и није се суновратио као што су то сви очекивали. Када су

птице у стању то да чине, зашто не би могао и човек? Гвидо је размишљао, а затим почео да прави спирале, полут рода које је гледао у Хајдучици. После петнаестак минута додирнуо је пољану.

Доживео је сцадије! Гледаоци, међу којима је било и неколико најугледнијих научника тог времена, прилазили су му, честитали, грлили га. Први пут у историји ваздухопловства неко је успео да потпуно подражава лет птица.

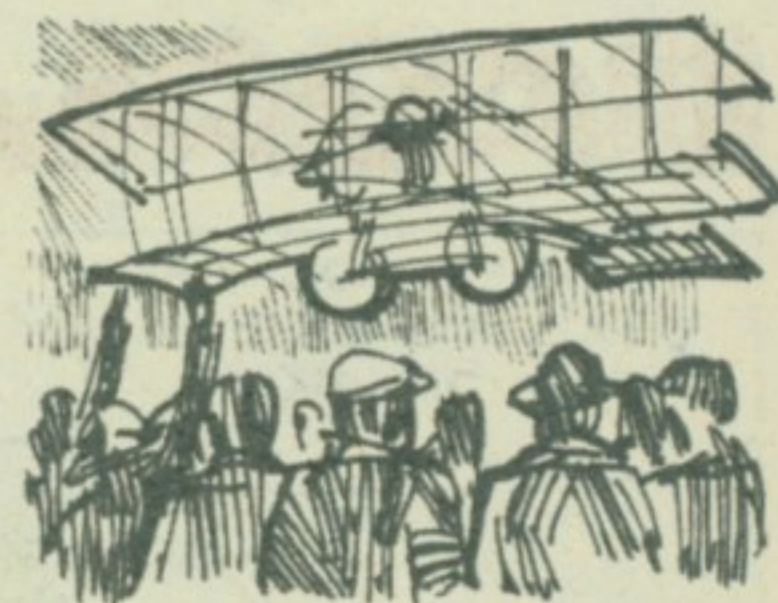
Сутрадан су све светске новине донеле опширне извештаје о детаљима овог лета: „Апотекар из Хајдучице постао птица“, „Лет без мотора“, „Бољи од браће Рајт...“ били су само неки од наслова.

Слава није ударила Гвиду у главу. Свима је објашњавао како је успео да изведе овај подвиг.

— Потребно је летети низ ветар — говорио је авиомеханичару Луја Блериоа, кога је чувени пилот и конструктор послао да би се распитивао како је могуће летети без мотора. — Треба бити и помало акробата. Али, све је у физици.

И као што обично бива, његова слава почела је изненада да тамни. Пошто

је потрошио сву уштеђевину, нико није хтео да финансира његове чудне летелице. Безуспешно је обијао врата научних установа. Ускоро је запао у крајњу беду. Двадесет година касније, на годишњицу свог чувеног лета које се нико није сетио, мсрао је да тражи милостињу. Давали су му је, тобоже као награду, разна добротворна друштва.

Умро је у Будимпешти 1942. у шездесетој години живота, али му је ипак приређена достојна сахрана: спуштен је у земљу као проналазач што и пише на његовој надгробној плочи.

А његов авион, прототип данашњих једрилица, надживео је свог конструктора: данас се налази у будимпештанском Саобраћајном музеју.

Б. Ј. 17

БИМ И БУМ

JOE MUSIAL

БАБАЛУ

СТРИП

ФЛАШ ГОРДОН:

ЉУДИ - МАЈМУНИ

... ГДЕ ВЛАДА НЕМИЛО-СРДНИ МИНГ...

ХИЉАДУ ЗЛАТНИКА ДОБИКЕ ОНАЈ КО УХВА-ТИ ФЛАША ЖИ-ВОГ ИЛИ МРТВОГ?

... И ПРИВУЧАО ОГРОМНОГ ХОРОСАУРУСА ...

ФЛАШ ЈЕ БРЗО СМЕСТИО ДЕЈЛА НА СИГУРНО МЕСТО ...

... И УПОТРЕБИО СВОЈ ЗРАЧНИ ПИШТОЉ ...

ФЛАШОВО ОРУЖЈЕ НИЈЕ ИМАЛО НИКАКВОГ ДЕЈСТВА НА ЖИВОТИЊУ ...

ХОРОСАУРУС СЕ ТАДА БАЦИО НА СВОЈУ ЖРТВУ ...

ФЛАШ СЕ ИЗМАНАО У СТРАНУ, А ОНДА МУ ЈЕ ЖИВОТИЊА ПОСЛУЖИЛА КАО ОДСКОЧНА ДАСКА ...

ТАКО САМ СЕ УПЛАШИЛА?

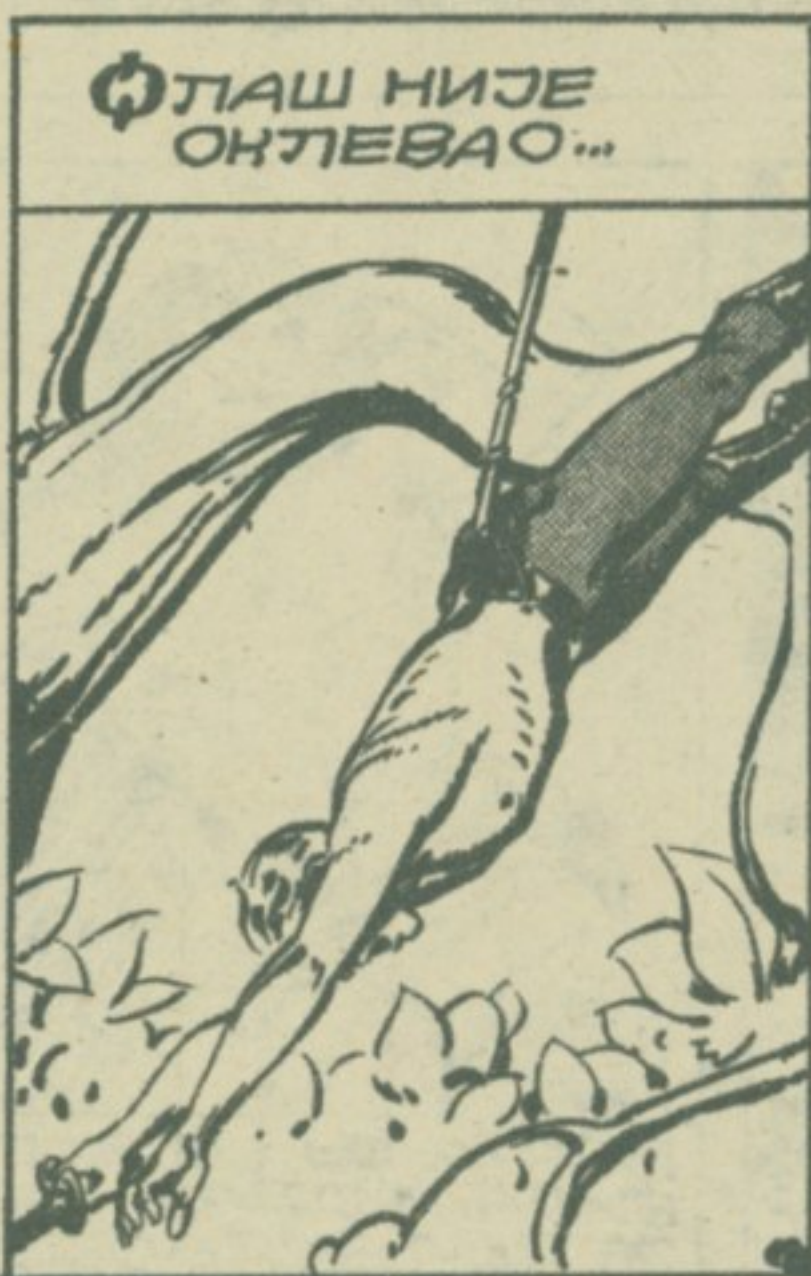
ЈОШ НИЈЕ СИГУРНИ?

ФЛАШ И ДЕЈЛ НЕ ВИДЕ ИЗЛАЗ ИЗ СВОГ ПОТОЖАЈА ...

ХЕЈ! НЕКИ ДЕЧАК?

ФЛАШ НИЈЕ ОКЛЕВАО ...

ЧУДОВИШТЕ ЈЕ ПОДИВЉАЛО ...

ФЛАШ СЕ УХВАТИО У КОШТАЦ С ХОРОСАУРУСОМ ...

... И ПРОНАШАО ЊЕГОВО ЈЕДИНО РАЊИВО МЕСТО ...

ДОБИ, ДЕЈЛ? ГОТОВО ЈЕ?

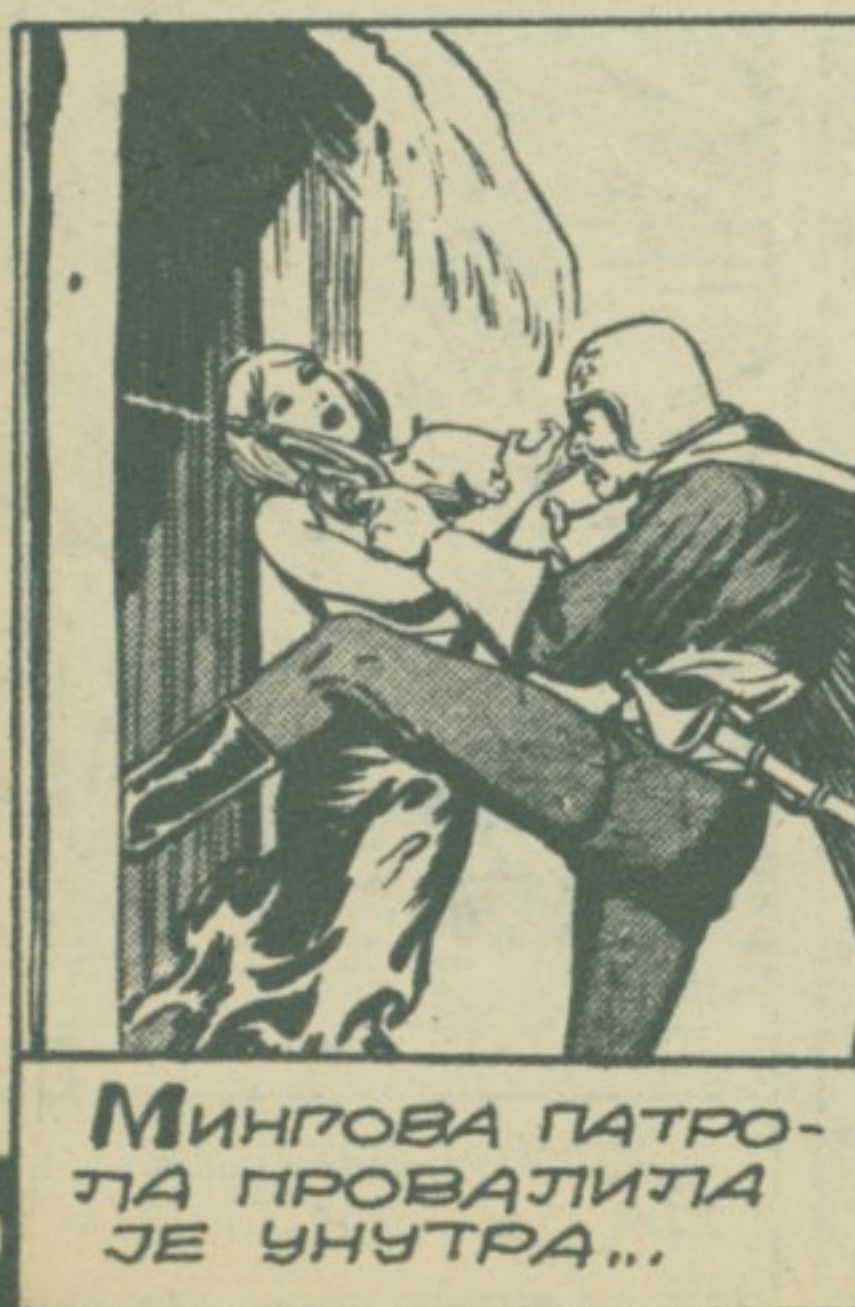

ОНЕСВЕСТИО СЕ ОД СТРАХА?

КАКО И НЕБИ?

МИНГОВИ ЛЉУДИ ОПКО-
ЛИЛИ СУ ЛОТОНОВУ КУКУ...

ФЛАШ ЈЕ ПОЈУРИО ЗА ЧОВЕКОМ - МАЈМУНОМ...

НАНИШАНИО ЈЕ ПАЗЕБИ ДА НЕ ПОГОДИ ЛОТОНА...

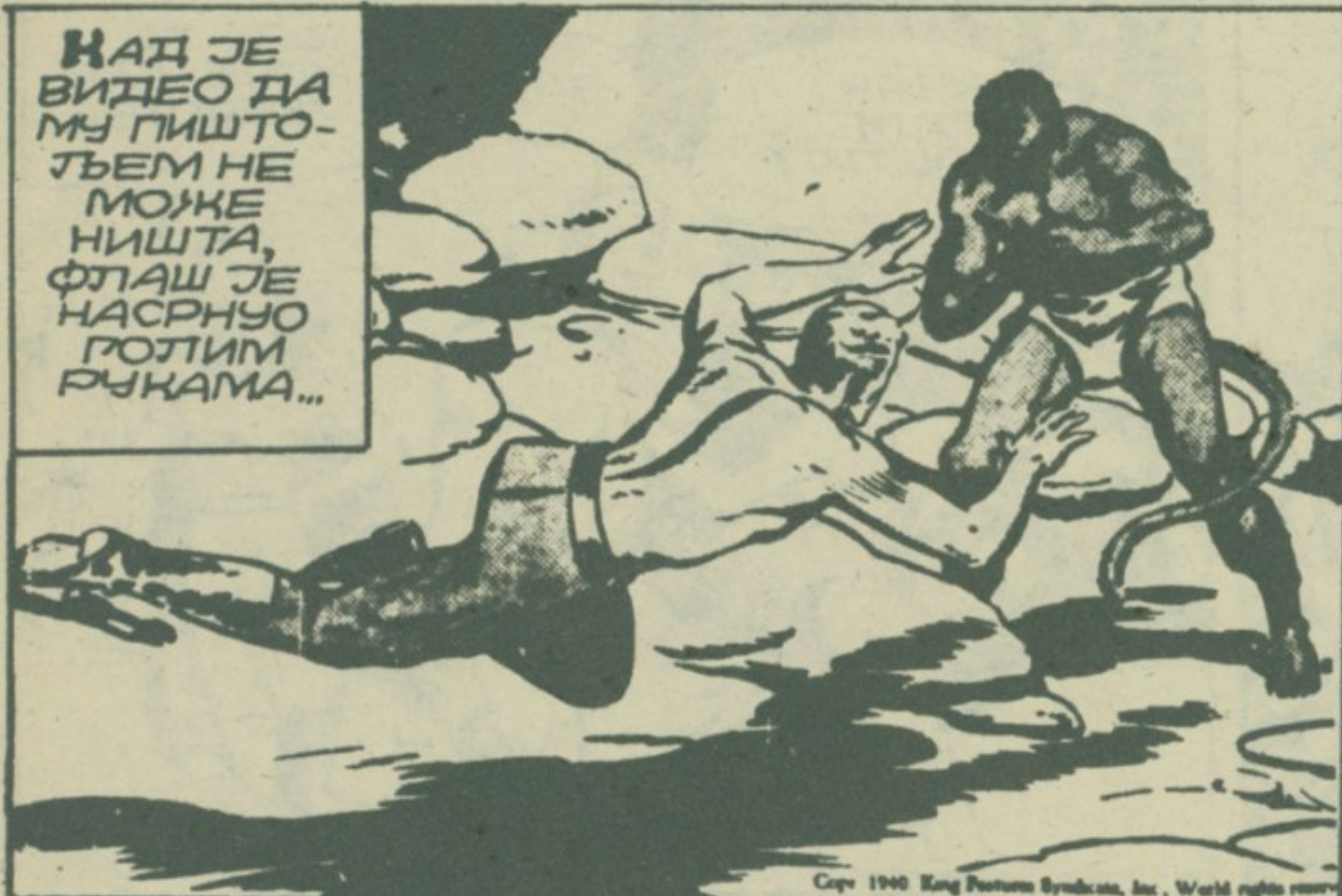

ПУЦАО ЈЕ ДВА ПУТА, АЛИ ЧУДОВИШТЕ СЕ НИЈЕ СРУШИЛО...

ЧОВЕК - МАЈМУН ПОЛЕТЕО ЈЕ ПРЕМА ФЛАШУ...

НАД ЈЕ ВИДЕО ДА МУ ПИШТОЉЕМ НЕ МОЖЕ НИШТА, ФЛАШ ЈЕ НАСРНУО ГОЛИМ РУКАМА...

АЛИ, ЧМЕС-ТО ДА ДОХВАТИ ЧУДОВИШТЕ, УДАРИО ЈЕ ГЛАВОМ О НЕШТО ЧВРСТО...

БИЛА ЈЕ ТО НЕВИДЉИВА ПРЕПРАДА КОЈА ЈЕ ШТИТИЛА ЧОВЕКА - МАЈМУНА...

ЈОШ ХРАНЕ?

ЧУДОВИШТЕ ЈЕ БЕЗ НАПОРА ПОНЕЛО ФЛАША И ЛОТОНА...

ИЗГЛЕДАЛО ЈЕ ДА ЈЕ ПРОШЛО КРОЗ ЧВРСТУ СТЕНУ. БИО ЈЕ ТО ПРОЛАЗ СКРИВЕН ПО-ТАРОИДНИМ ЗРАЦИМА...

МОРА ДОНЕТИ ХРАНЕ?

МИ ЊИХ ПОЈЕСТИ И БИТИ СНАЖНИЈИ?

ФЛАШ ЈЕ БИО ЧВРСТО ВЕЗАН...

ХАЈ-ДЕ ПИТИ ОВО?

ЛОТОНЕ, НЕ? ЧУТ-РА ЈЕ ДРОГА КОЈА РАЗА-РАЧМ?

ТО НЕ ОЗЛЕДИТИ? ЛИТРО ВОЛЕТИ ПИТИ ОВО?

МАГА, ДАЈ ЈОШ?

ЛИТРО? ПА ОН ЈЕ КИДНАГОВАНИ КРАЉ, ЛИТИН ОТАЦ?

ЈАДНИК! ШТА СУ НАПРАВИЛИ ОД ЊЕГА?

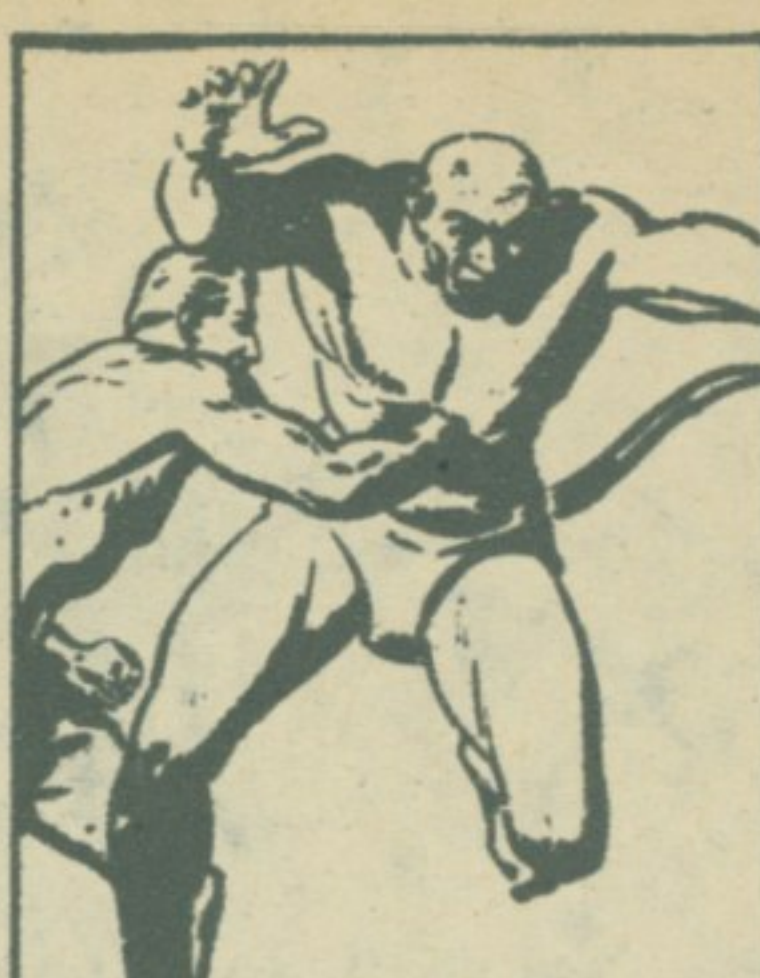

ОНО МАГА ЈЕ НЕВИД-
ЉИВА ЗАШТИТНА ПРЕ-
ГРАДА И ФЛАШ МУ НЕ
МОЖЕ НИШТА...

АЛИ, ЗА-
ТО ЧОВЕ-
К-МАЈМУН
МОЖЕ НЕ-
ОМЕТАНО
ДА МУ СЕ
ПРИБЛИ-
ЖИ...

ЗАШТИТНИ СЛОЈ
ЈЕ НЕСТАО НАД
ЈЕ МАГА ПРИ-
ШАО ФЛАШУ...

... И ТАДА ЈЕ ЗА-
ДОБИО СНАЖАН
УДАРАЦ У СТО-
МАК...

НАД СЕ ДЕЈЛ ОСВЕС-
ТИЛА УГЛЕДАЛА ЈЕ
ЛИТРА КАКО НИШАНИ
У ФЛАША...

Copyright 1940 King Features Syndicate, Inc. World rights reserved 7-18

ПА-
ЗИ,
ФЛА-
ШЕ?

У ТОМ ТРЕНУТКУ МАГА
СЕ НАШАО ВИСОКО У
ВАЗДУХУ И РАЗБИО О
СТЕНЕ...

ОЧЕ?

ОДВЕДИ-
ТЕ ГА
КУБИ И
ЛЕЧИТЕ?

ЗАШТО СИ
СЕ ИЗПА-
ТАЛА ОПАС-
НОСТИ, ДРА-
ГА?

ЗБОР
ТЕБЕ?

ЉУДИ-МАЈ-
МУНИ СУ
НАМ ЗА ПЕ-
ТАМА?

СПРЕМИ-
ЉЕМО
ИМ
ЗАМКУ?

ВИШЕ
НАМ НЕ-
ЉЕ ДОСА-
БИВАТИ?

А САДА
ДА ПОНУ-
ШАМО ДА
ИЗЛЕЧИ-
МО КРА-
ЉА?

ХАЈДЕ,
ПИЈ ОВО?

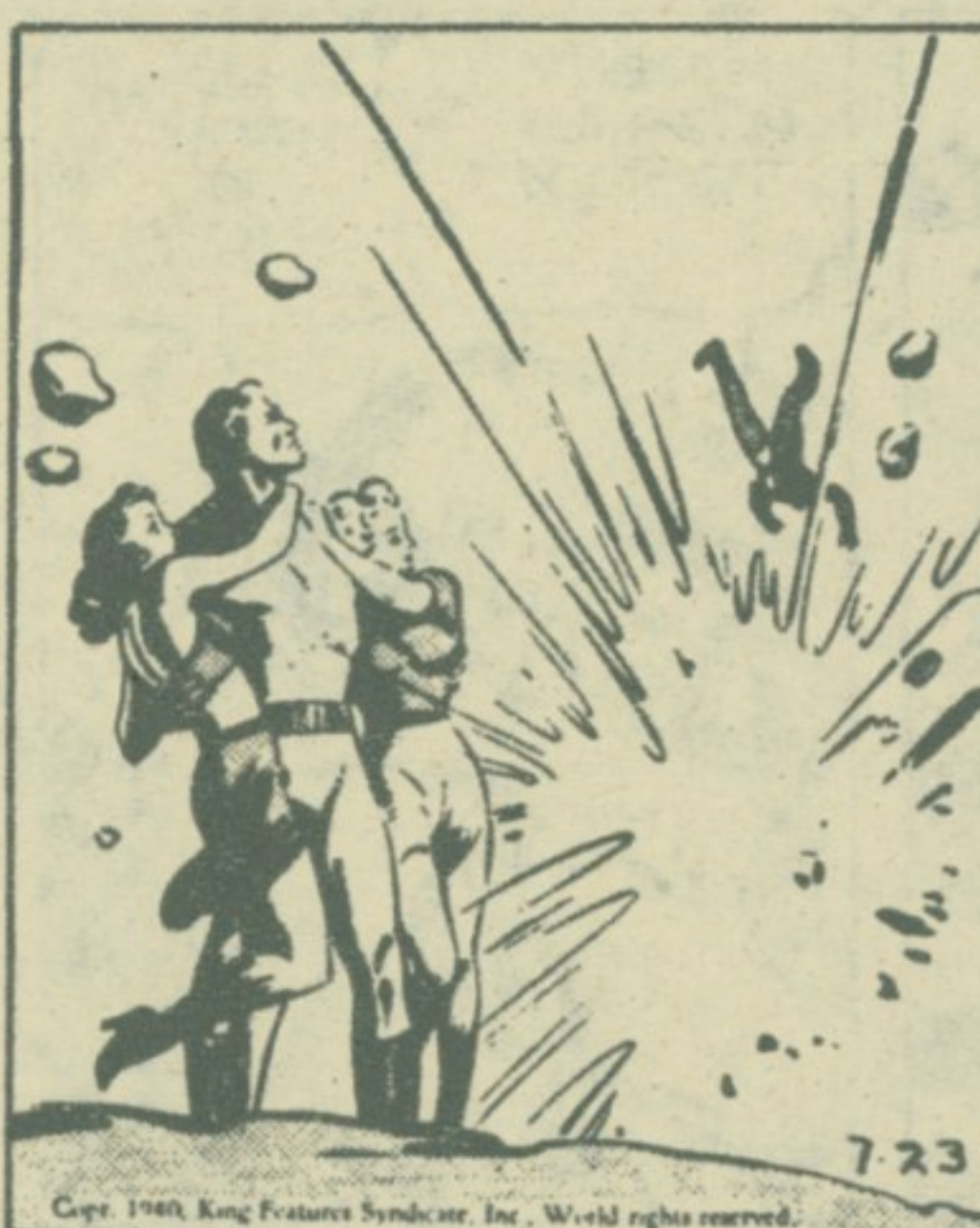
КРАЉ СЕ УБРЗО ПО-
ВРАТИО...

КАКО ДА
ТИ ЗАХВА-
ЛИМ, ФЛА-
ШЕ?

ХМ?
НЕ
ТА-
НО?

ИЗНЕНАДА ЈЕ
НЕШТО ЗАПРЕ-
МО У ВАЗДУ-
ХУ-МИНГОВА
ВАЗДУШНА
ПАТРОЛА?

РАКЕТА ЈЕ УДАРИ-ЛА У НЕВИДЉИВ ОМОТАЧ...

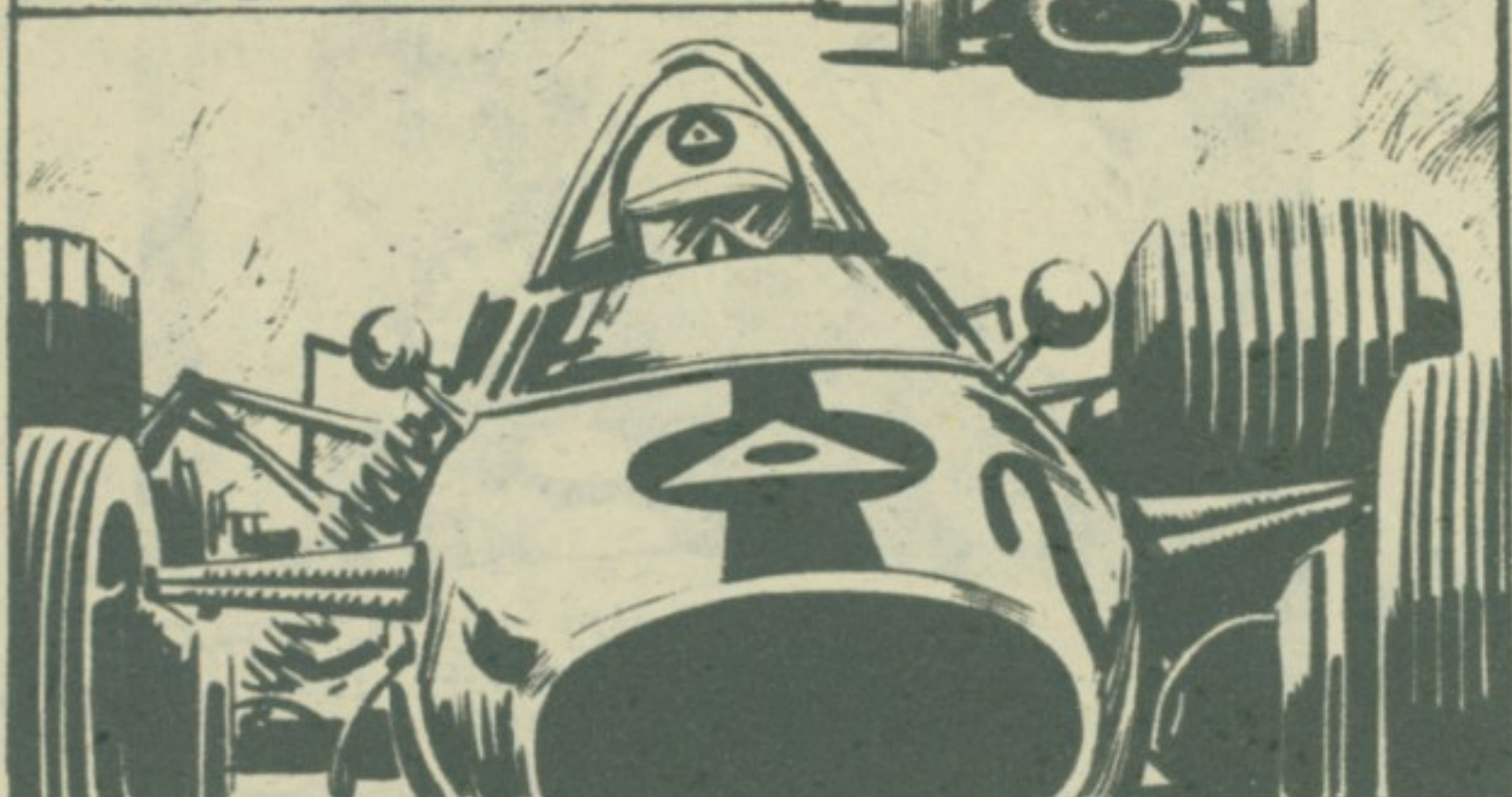
ПИЛОТ ЈЕ ИЗ-ГУБИО КОНТРО-ЛУ И СРУШИО СЕ...

ФЛАШ ЈЕ ПОКУШАО ДА ИХ ПРЕВАРИ ПРЕТВАРА-ЈУЋИ СЕ ДА ПРВИ ПУТ 'ВИДИ РАКЕТУ...'

Гран при: ТРКА У ВОТКИНС ГЛЕНУ

ГОДИНА 1969. У ВОТКИНС ГЛЕНУ СЕ ОДРЖАВАЛА ТРКА ЗА ГРАН ПРИ СЈЕДИЊЕНИХ АМЕРИЧКИХ ДРЖАВА. ЧИНО МОЊА ЈЕ БИО ПРВИ...

А У БОКСУ АУТОМОБИТСКОГ ПРЕДУЗЕЋА ВОЛТЕР...

СЈАЈАН ЈЕ? СИГУРАН САМ ДА ЋЕ ЧИНО ПОБЕДИТИ?

И ЈА СЕ КЛАДИМ НА ЊЕГА, МУЊО?

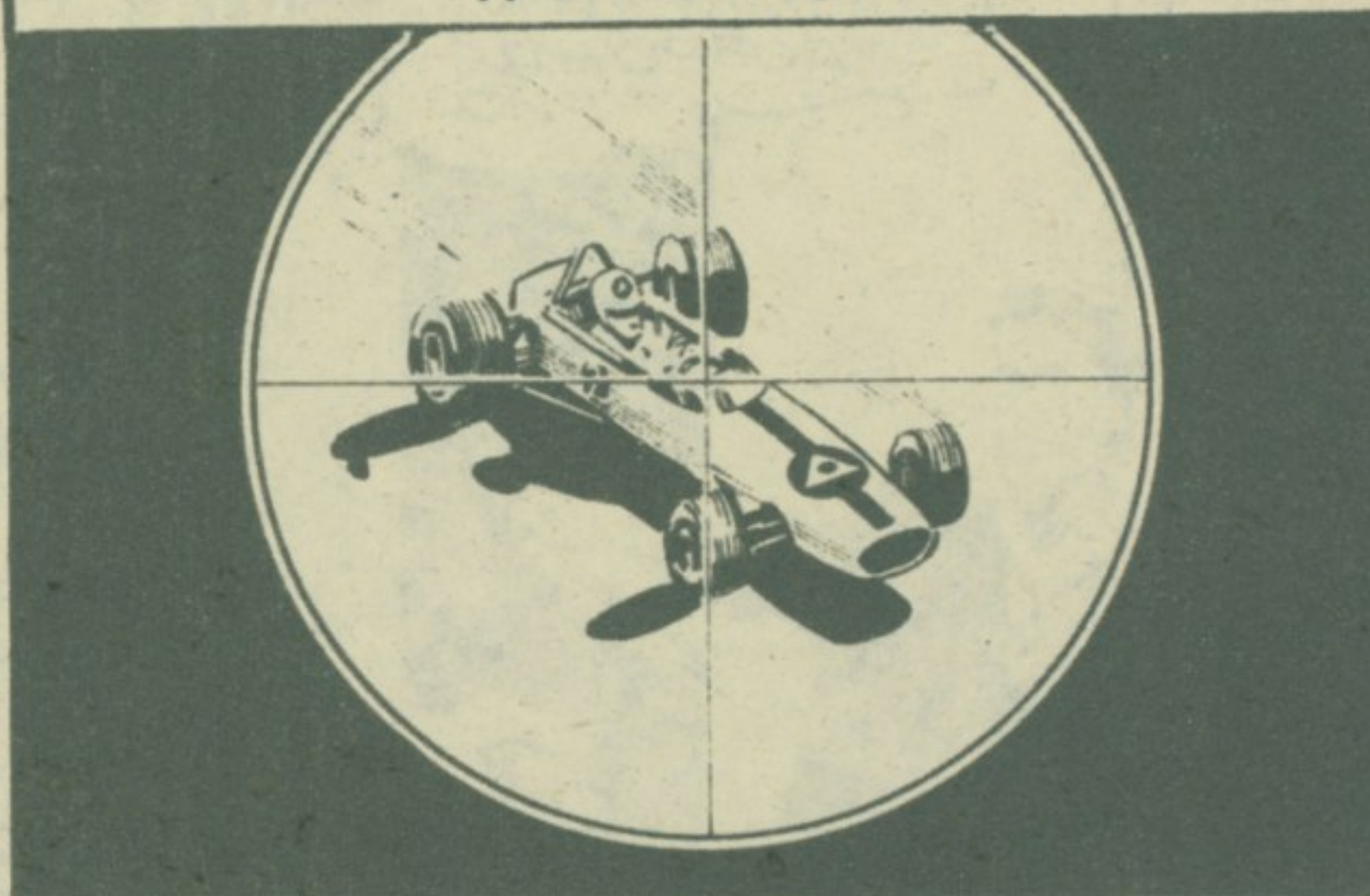
БАХ? САЧЕКАЈТЕ ДА ДОБЕ ПОСЛЕДЊИ КРУГ?

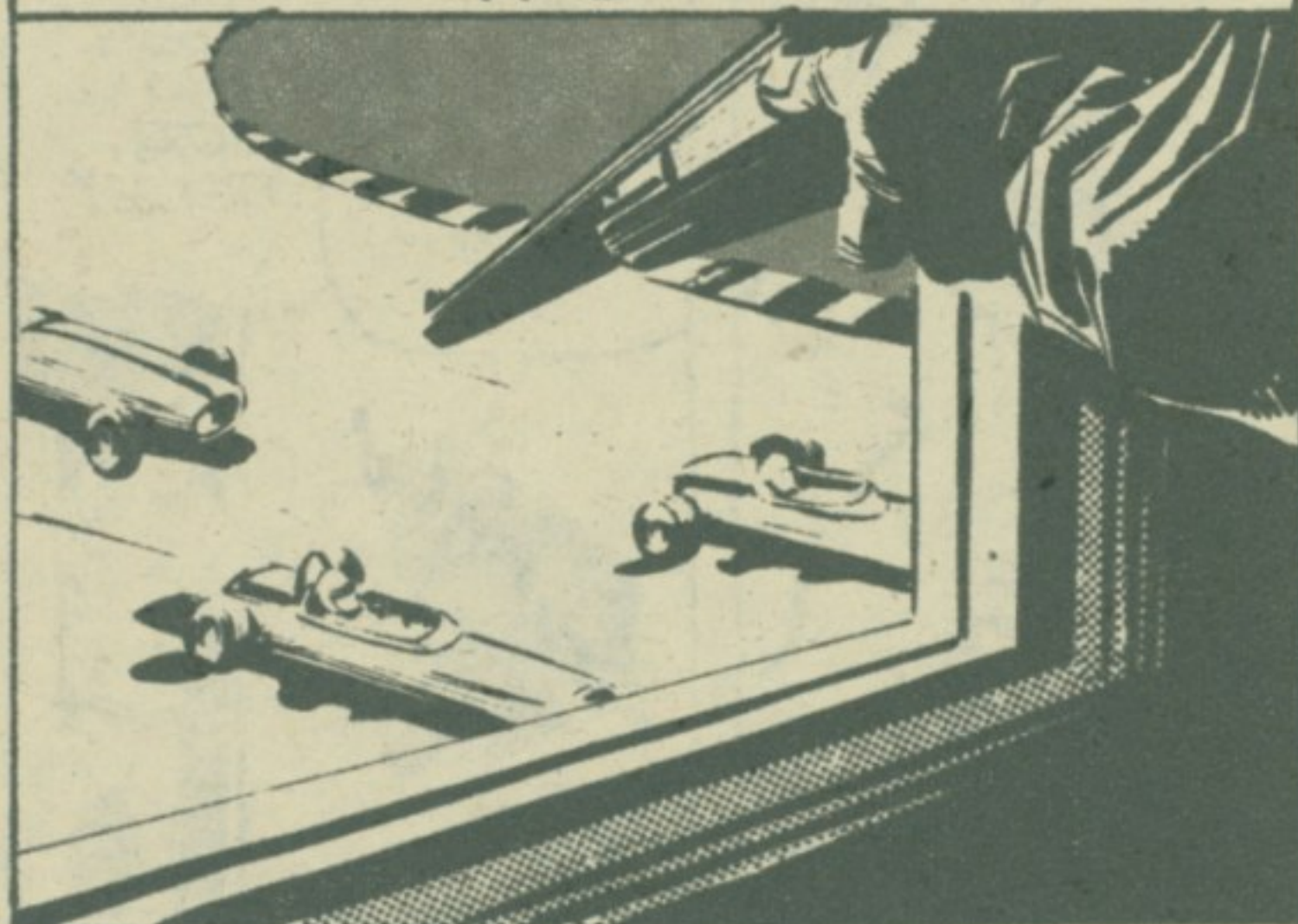
У СВОМ „СУПЕР-ВОЛТЕРУ“ ЧИНО ЈЕ НЕШТО ЗАБРИНУТ...

АЛИ, НИЈЕ НИ СЛУТИО ДА ЈЕ У ТОМ ТРЕНУТКУ...

... НЕКО НИШАНИО У ЊЕГА ИЗ КАБИНЕ ОДРЕЂЕНЕ ЗА НОВИНАРЕ...

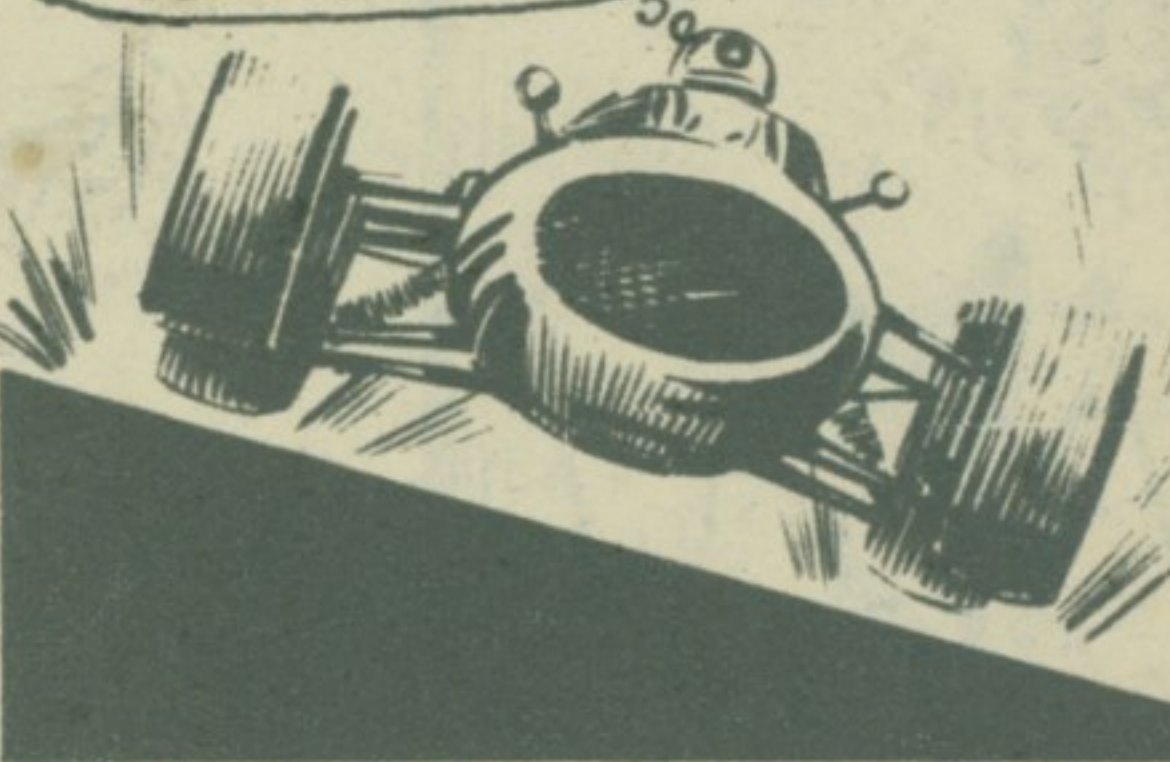
САМО, НИЈЕ ПУЦАО САДА. ОДЛУЧИО ЈЕ ДА ТО УЧИНИ У ДРУГОМ КРУГУ...

ЧИНО ЈЕ ИЗГЛЕДА ОСТАЛО ЈОШ НЕКОЛИКО МИНУТА ЖИВОТА...

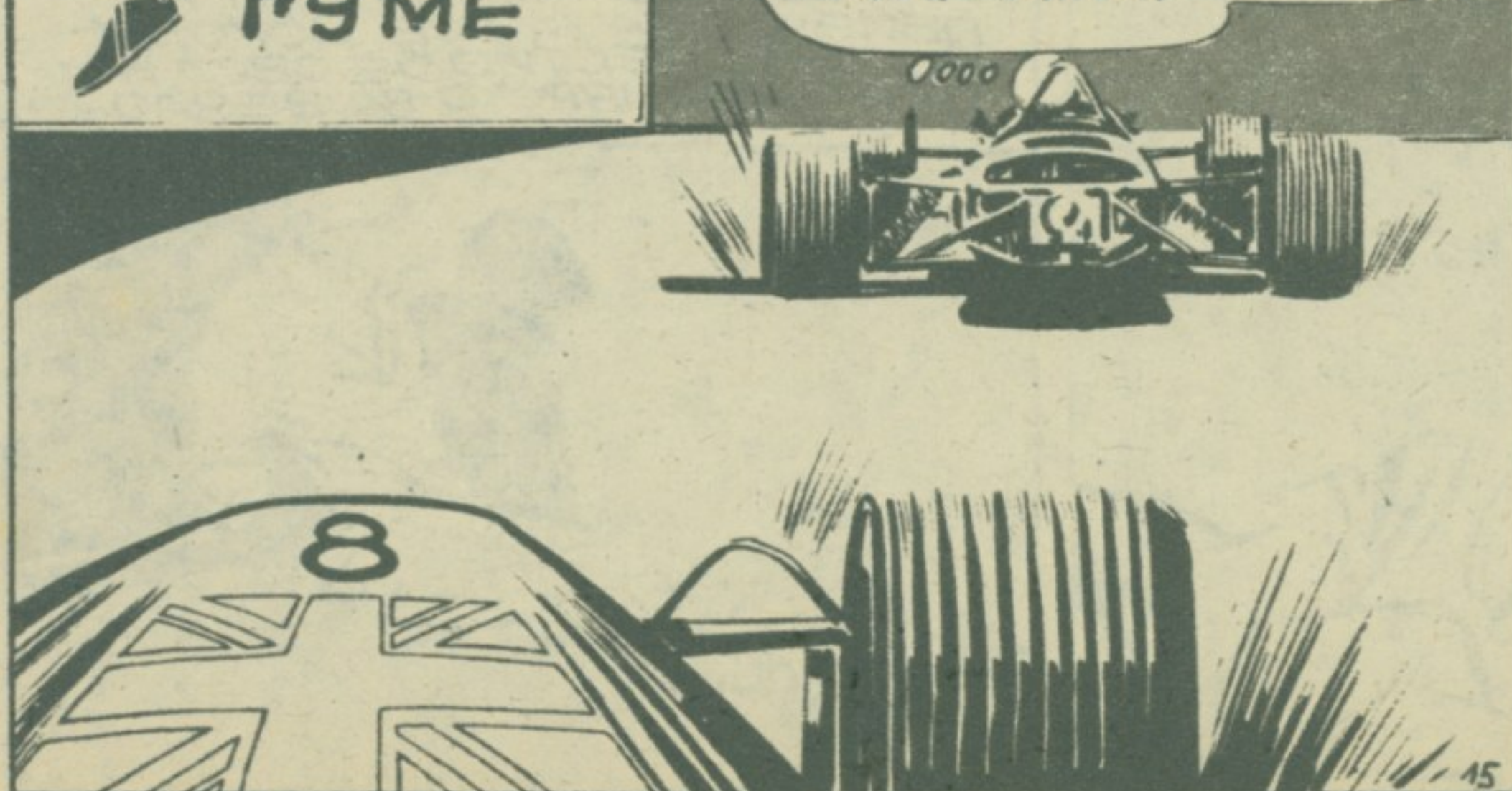
ЧУВЕНИ АУТОМОБИТСКИ АС БИО ЈЕ ЗАОКУПЉЕН ДРУГИМ СТВАРИМА...

НЕКУ ВИШЕ О ТОМЕ ДА РАЗМИШЉАМ? САДА ЈЕ НАЈВАЖНИЈЕ ДА ПОБЕДИМ?

ГУМЕ

ЕНГЛЕЗ МИ ЈЕ ЗА ПЕТАМА?

ЧИНО НИКАКО НИЈЕ МОГАО ДА СЕ ПРИБЕРЕ. РАЗМИШЉАО ЈЕ О ОНОМЕ ШТО МУ СЕ ДОГЉДИЛО ПРЕ ТРКЕ...

ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ ИЗИШАО
НА ПИСТУ, УПУТИО СЕ ПРЕМА
ГАРДЕРОБИ ...

ПОЖУРИ,
ЧИНО?

ООХ?

НЕКОЛИКО МИ-
НУТА БИО ЈЕ
БЕЗ СВЕСТИ,
А КАДА ЈЕ
ОТВОРИО ОЧИ...

ХЕЈ? ОВАЈ ТИП ЈЕ ОБУНАО
МОЈЕ ОДЕЉО? ХОЋЕ ДА НА-
СТУПИ УМЕСТО МЕНЕ?

СТАНИ?
НОСИ
ТИ?

ДО БАВОЛА?
МИСЛИО САМ
ДА САМ ТЕ
ДОБРО УДА-
РИО?

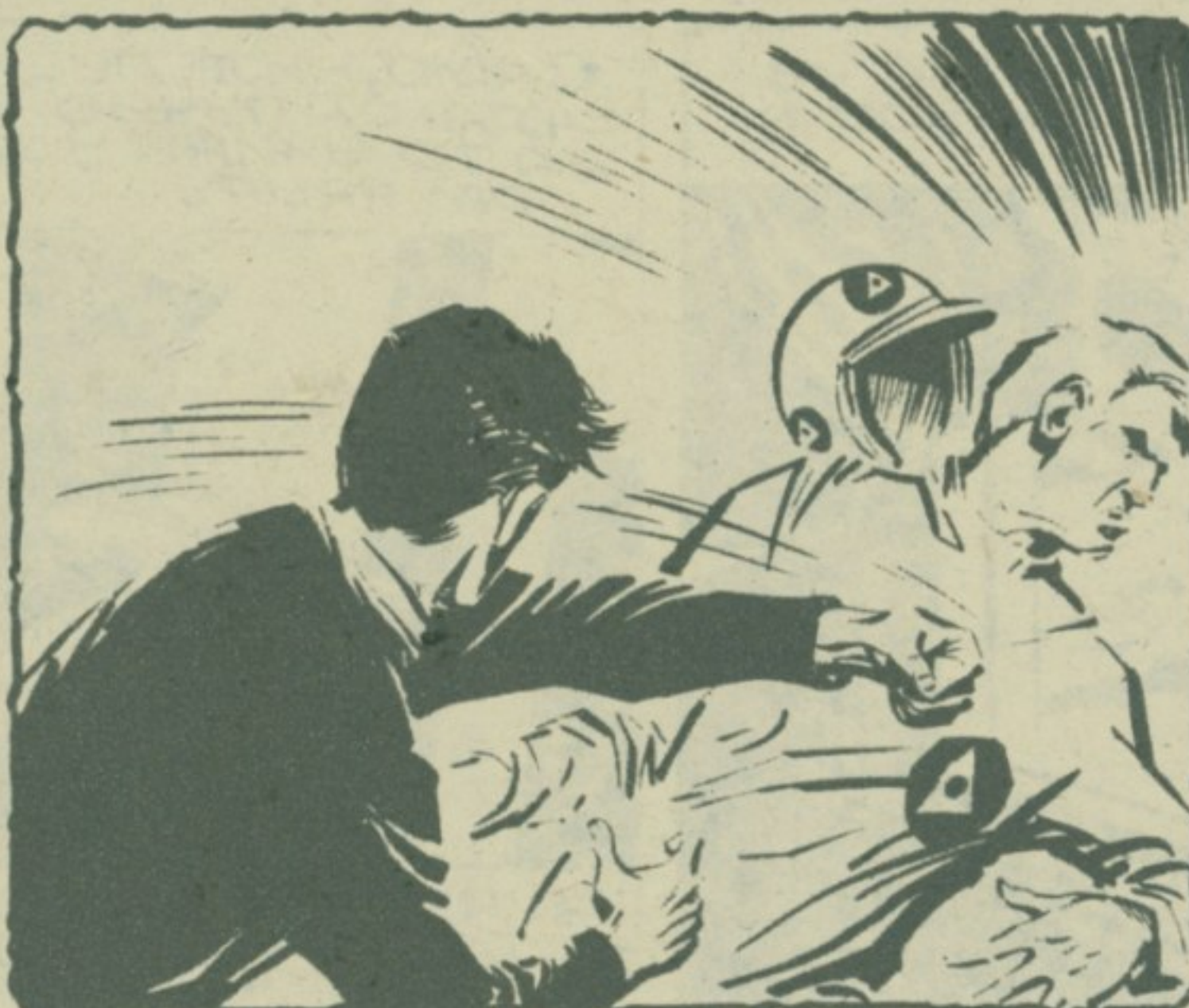
ПА И ЈЕСИ? САМО,
ЈА САМ ЖИЛАН
МОМАН?

АААХ!

ШТА ЈЕ С ЧИ-
НОМ? ШТО НЕ
ИЗЛАЗИ?

ИДЕМ ДА
ВИДИМ?

НАЈ-
ЗАД!
КАКВА
ЈЕ
ТО
БУНА
УНУТ-
РА?

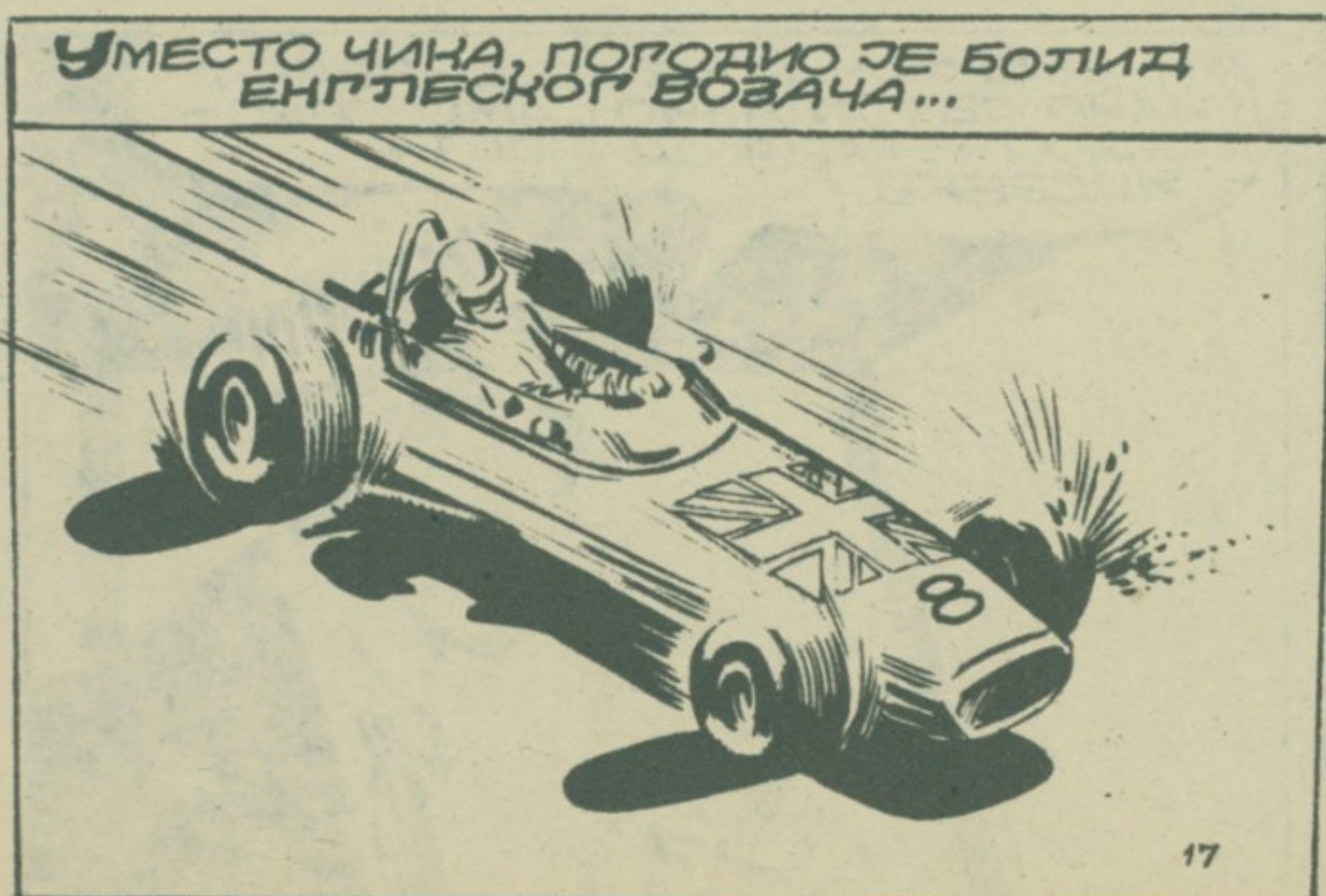
ПАО
МИ
ЈЕ
КЉУЧ
НА
ПОД,
ПЕПЕ?

ЧИНО СЕ НАСМЕЈАО
КАД СЕ СЕТИО СВЕГА
ТОГА...

НИЈЕ ИМАО ВРЕМЕНА ДА
ОБЈАШЊАВА НИ МУЊИ НИ
ПЕПЕУ ШТА МУ СЕ ДОГОДИ-
ЛО. ОНЕСВЕСТИО ЈЕ СВОЈ НА-
ПАДАЧА И ЧВРСТО ГА ВЕЗАО...

САМО, УНУТРА ЈЕ НЕКИ ТИП
С ПУШКОМ? ИЗГЛЕДА ДА
САМ ГА ОМЕО...

ЧИКО ЈЕ УСПЕО ДА
СЕ ИЗВУЧЕ...

ХЕЈ! ГЛЕДАЈ-
ТЕ ШТА СЕ ДОГА-
ЂА НА ПИСТИ!

ЕНГЛЕЗ, КОЈИ ЈЕ ВОЗИО ЗА ЧИКОМ, УДА-
РИО ЈЕ У ЗАШТИТНИ ЗИД И ИЗЛЕТЕО ИЗ
СВОГ БОЛИДА...

ТАЈ ДЕО ПИСТЕ ПРЕТВОРЕН ЈЕ У БУК-
ТИЊУ...

ДО БАВОЛА? ШТА МУ
СЕ ТО ДОГОДИЛО?

АУТОМОБИЛИСТИ КОЈИ СУ ВО-
ЗИЛИ ИЗА ЧИКА И ЕНГЛЕЗА
НИСУ МОГЛИ ДА СЕ ЗАУСТАВЕ
И ПРОЖУРИЛИ СУ КРОЗ ПЛАМЕ-
НИ СТУБ...

ВАТРОГАСЦИ СУ ОДМАХ
ДОЛЕТЕЛИ...

У БОКСУ ФИРМЕ „ВОЛТЕР“
СВИ СУ БИЛИ УЗНЕМИРЕ-
НИ. ОД ГУСТОГ ДИМА НИ-
СУ МОГЛИ ДА ВИДЕ ШТА СЕ
ДОГОДИЛО С ЧИКОМ...

ИЗГЛЕДА НЕВЕРОВАТНО, АЛИ ЕН-
ГЛЕСКИ ВОЗАЧ СЕ ПОДИГАО? ТР-
КА СЕ НАСТАВЉА?

И ЧИКО МОНЦА ЈЕ НЕПОВРЕЂЕН
ИАКО СЕ НАЛАЗИО САМО НЕКО-
ЛИКО МЕТАРА ОД МЕСТА
НЕСРЕБЕ?

ДАЈ САД
МЕНИ
МИКРО-
ФОН?

НЕ,
БАШ,
СМИТЕ...

ДА,
РАЗУМЕМ...

ЖЕЛЕЛИ
СТЕ
ДА
„СУПЕР-
ВОЛТЕР“
ИЗГУБИ
ТРКУ...

ТАКО
ЈЕ?
ЗАДАО
БИХ
УДАРАЦ
ТОЈ САН-
ТИ ПЕДА?

ПА, МИ ЧВЕК
ИСПУЊАВАМО ЖЕ-
ЉЕ СВОЈИХ КЛИ-
ЈЕНАТА?

„БАРНЕТ ЈЕ
СИГУРНО СРЕДИО
ЧИНА МОНЧУ...“

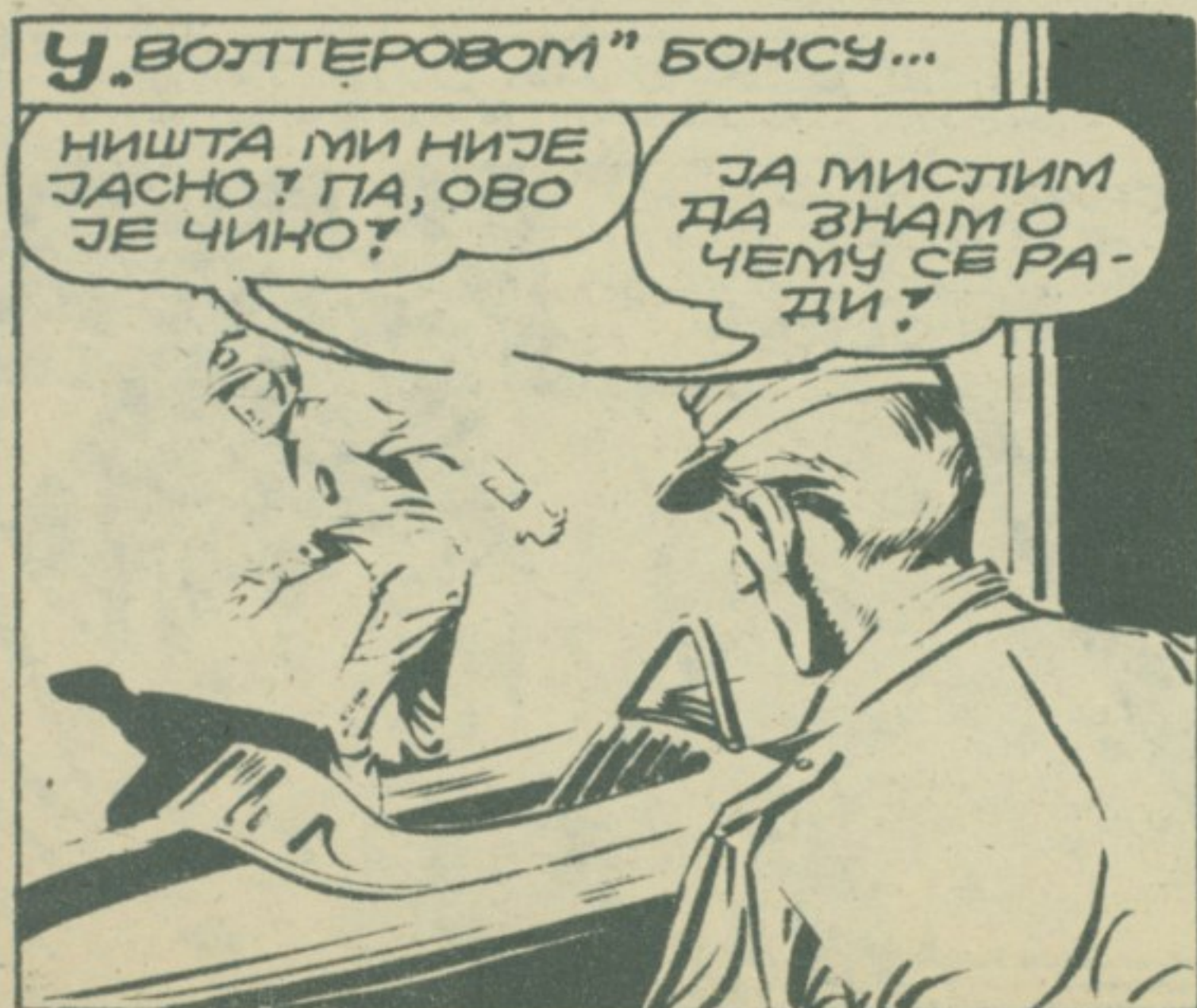

... ВОЗИО УМЕСТО ЊЕГА И ВЕК
СЕ ИЗГУБИО? МОНЧУ НИКАДА
НЕЋЕ ПРОНАЋИ И СВИ ЋЕ ВЕРОВА-
ТИ ДА ЈЕ ПОСТИГЕН ЗБОГ ПОРА-
ЗА, ПОБЕГАО НЕЗНАНО КУД? ХИ?
ХИ?

ТАКАВ ЈЕ БИО
ПЛАН, АЛИ...

НЕ ЗНАМ ЗАШТО СЕ НЕ ЈАВ-
ЉА БАРНЕТ? СИГУРАН САМ
ДА ЈЕ СВЕ УРАДИО КАКО
ТРЕБА?

У „ВОЛТЕРОВОМ“ БОКСУ...

НИШТА МИ НИЈЕ
ЈАСНО? ПА, ОВО
ЈЕ ЧИНО?

ЈА МИСЛИМ
ДА ЗНАМО
ЧЕМУ СЕ РА-
ДИ?

ЈЕДНОГ ТИПА САМ
ВЕЗАО У ГАРДЕРОБИ
... ОН ЋЕ НАМ СВЕ
ОБЈАСНИТИ?

САД ВИ-
ШЕ НИШ-
ТА НИЈЕ
ВАЖНО?

НЕВЕРОВАТ-
НО?

ОБАВЕСТИО МЕ
ЈЕ ЈЕДАН ОД
СМИТОВИХ
ЉУДИ?

КАЗАО МИ ЈЕ ДА ЈЕ ГЛЕН
ПЛАТИО СМИТУ ДА НА-
СТУПИШ УМЕСТО МОНЦЕ...
И СВЕ ЗА-
ТО ДА БИ-
СТЕ УНИШ-
ТИЛИ САН-
ТУ ЛЕ-
ДА?

ИЗГЛЕДА ДА ВАМ ЈЕ НЕ-
НО ПОКВАРИО ПЛАН,
БАРНЕТЕ?

ЗАВЕЖИ!

У ТОМ ТРЕНУТКУ ЈЕДАН
АУТОМОБИЛ ЈЕ ПРОЛА-
ЗИО ПОРЕД ЊИХОВОГ...

... И НЕЋУ ВИ-
ШЕ ДА РАДИМ
ЗА ЊУ?

АЛИ, МУЊО...

ЧИНО, ШТА
ТО РАДИШ
?

ХОЋУ ДА ВАС УБЕДИМ
ДА МИ ЈЕ ЗАИСТА ПО-
ТРЕБАН ПСИХИЈАТАР?

И ПРЕ НЕГО ШТО СУ БАР-
НЕТ И НОБРА СХВАТИЛИ
ШТА СЕ ДОГОДИЛО...

ОПЕТ, ТИ?

ОВО ЈЕ ПОСЛЕДЊИ
ПУТ ДА СЕ ВИДИМО?

ХТЕО ЈЕ ДА НА-
ПУНИ ПУШКУ?

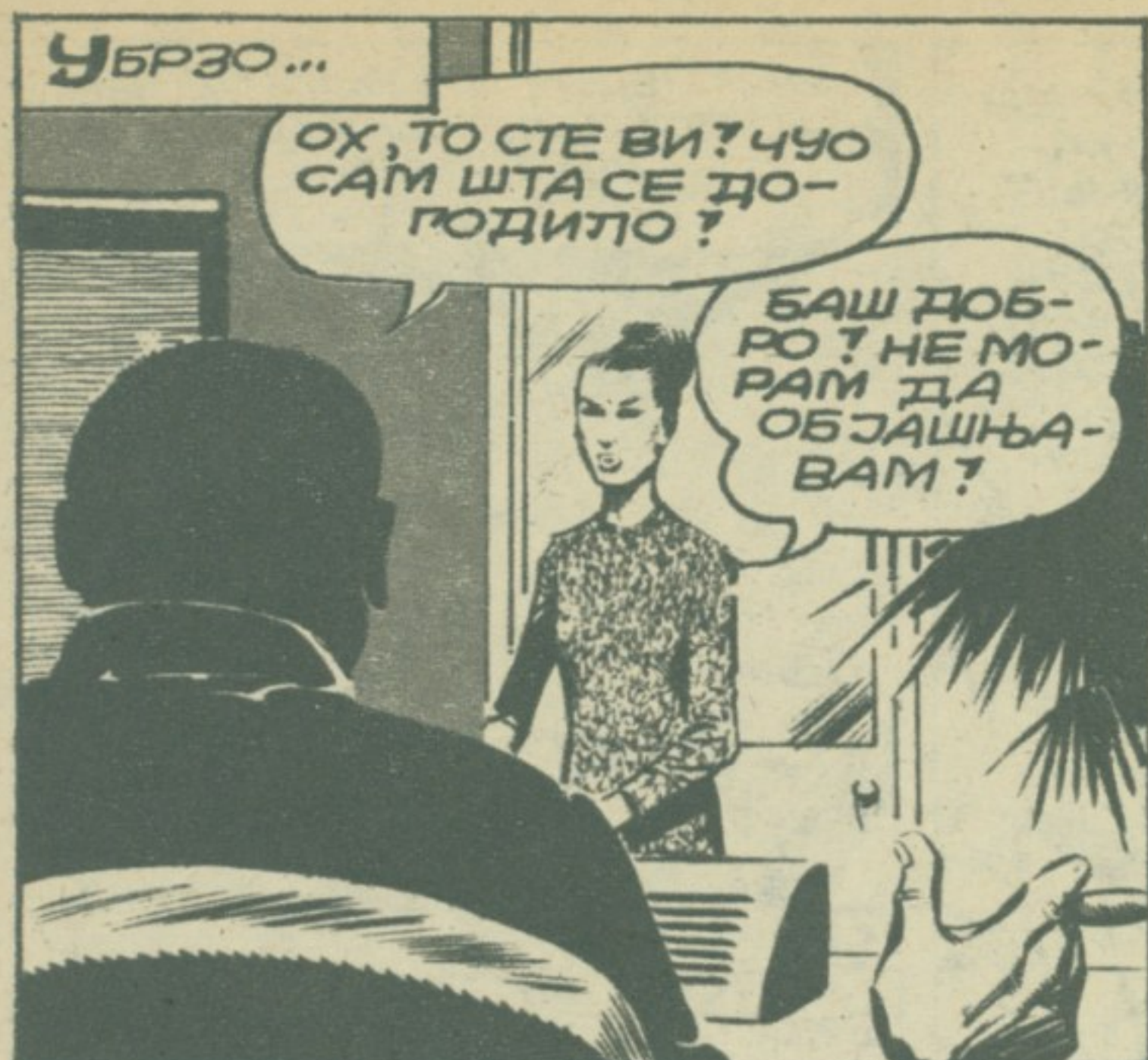
ПОКАЗА-
БЕМО МИ
ЊЕМУ?

МАЛО КАСНИЈЕ ИСПРЕД ЗГРАДЕ ФИР-
МЕ „ВОЛТЕР“...

И НЕМОЈ ВИШЕ ДА МЕ УБЕЂУ-
ЈЕШ? ДОБРО ЗНАМ ШТА РА-
ДИМ?

АЛИ... МУЊА ЈЕ НАЈ-
БОЉИ МЕХАНИЧАР
НОГА СМО ИКАД ИМА-
ЛИ?

ТВРДОГЛАВИ РЕНЕ

Брод је упловио у малу луку Француске Гвајане уз дуг писак силене. Због тешких услова живота, на овај француски посед на јужноамеричком континенту ретко ко је стизао да би се населио, али је зато као по неком правилу долазак сваког брода увек био атракција за учмалу средину која би листовима похрлила да присуствује необичној сцени: извођењу осуђеника из мрачног, загушљивог потпалубља и спровођењу у казнионицу у унутрашњости дунгле познату под називом Ђавоље острво.

Слика је била иста и овог пута, врућег дана 1930. године. Уз повике стражара, из жичаних кавеза смештених испод палубе, изведена је група од 700 несрећника! Навикнути на вишемесечну таму, оковани људи жмиркали су и посртали.

Управник казнионице у којој су се касније обрели, није остављао утисак човека коме је позната реч „милост“. Живот у паклу Гвајане начинио је од њега чудовиште. Испрсио се испред кажњеника, обратио им се злурадним гласом:

— Осуђени сте у Француској, доведени овде да робујете! Међу вама има свакаког шљама. Упозоравам вас: одавде нико није побегао! Чак ако и измакнете погледу стражара, свуда око вас је дунгла и у њој црвени мрави и алигатори по мочварама, а то значи — смрт!

**УМРЛО
ИХ ЈЕ 75 000**

Управник, међутим, није поменуо да је и заточеништво на Ђавољем острву равно смрти. У ту страшну казнионицу отпремани су из Француске на издржавање казне криминалци осуђени на пет и више година, али је ретко ко дочекао ослобођење. Кога нису довели маларија, батине или тежак принудни рад, умирао би под бремом дугих година тешког живота јер се висина казне стално продужавала новом коју је изрицао управник због наводне непослушности!

Од 1852. када је Француска отворила ову казнионицу, па до 1950, када је затворила под притиском јавности и на згражање читавог света, на Ђавољем острву оставило је своје кости око 75.000 кажњеника! Они који су одатле успели да утекну могу се избројати на прсте једне руке!

Док је управник говорио, осуђеник из тек пристигле групе Рене Белбенуа, одсутно је некуд гледао. У ствари, мисли су му биле

— АКО И УСПЕТЕ ДА УМАКНЕТЕ ПОГЛЕДУ СТРАЖАРА, НЕЋЕТЕ УТЕЋИ ЦРВЕНИМ МРАВИМА, АЛИГАТОРИМА И АЈКУЛАМА! — БИЛО ЈЕ ПРВО ЧИМ ЈЕ УПРАВНИК ЈЕДНЕ ОД НАЈСТРАШНИЈИХ КАЗНИОНИЦА НА СВЕТУ ДОЧЕКАО НОВУ ГРУПУ ОСУЂЕНИКА.

у Паризу. Сетио се свог процеса: добио је осам година због силеџијства мада није никог ни прстом такао. Једноставно, судију је мрзело да се петља око његових тврдњи да је невин и да му је полиција „наместила“ доказе о кривци како би што пре окончао ствар. Грчевито се бранио, али узалуд!

Рене се трже. Управничков глас, оштар и тврд, стизао је до њега као ехо. Звук стражарева пиштаљке био је знак да је управник завршио.

Вукући тромо ноге према баракама где су их повели, тридесетогодишњи као од брега одваљени Рене гурну лактом човека до себе и тихо процеди:

— Пријатељу, смрт је у дунгли, али и овде! Тамо бар постоји каква — таква могућност да се преживи! Нећу да овде останем! Побећи ћу, или ме неће бити!

СУВА ГИЉОТИНА

Дани сурови и дуги као гладна година пролазили су један за другим. Несносна тропска врућина, маларија, бич и немилосрдни стражари односили су живот за животом.

нуу који је месецима дуго био у неком стаблу.

Рене је ропски подносио муке. Једног дана је утекао са неколико осуђеника. Помоћу сплела који су кришом склапали неколико месеци и крили у дунгли спустили су се реком Марони до Холандске Гвајане. Њиховој срећи није било краја. Али, авај! Холандске власти су их вратили на Ђавоље острво. Сви су кажњени са два месеца „суве гиљотине“ — лежања у потпуно мрачним ћелијама са минимумом воде и хране!

Кршнот Ренеа то није поколебало. Напротив, сад је више него икад био опреман на бег. У затворској болници је заврбовао осам кажњеника да направе једра од креветских чаршави и првом приликом са њима побегао у ка-

Овога пута бегунци нису кренули у Холандску Гвајану, већ на супротну страну, према океану. Но, тамо их је чекало разочарење. Огромни таласи заплускивали су обалу читавих недеља дана тако да нису могли да се отисну. Пошто су понету храну појели, вратили су се на Ђавоље острво.

ВЕСЛАТИ, САМО ВЕСЛАТИ!

После овог бекства, Рене је третиран као изузетно опасан. Кажњен је са 80 дана боравка на пустом острвцу препуном маларичних комараца. Издржао је и то.

У току следеће три године извео је још два не-

успела бекства. Вест о његовим подухватима процурила је у Европу, а новине су пуниле ступце Ренеовим именом. Неком филмском режисеру пала је на памет идеја да направи филм о вратоломијама кршнот Ренеа. Због аутентичне атмосфере, снимало се на Ђавољем острву, разуме се, са Ренеом у главној улози. За то је добио добар хонорар. Помоћу њега набавио је од затворског лекара велики кану са намирницама. Пловило га је чекало сакривено у дунгли. Више није имао да бира: раније покушаји бекства увећали су му робују на 15 година!

Сада је био опремљенији неко икада. Са неколико кажњеника отиснуо се низ реке и мочваре гвајанске дунгле према океану. План је био стићи до Венецуеле, па тамо усмерити кану према Тринидаду. На несрећу бегунаца, огромни таласи су заплускивали обалу и бацали их на њу. Претила је опасност да се разбију о стење, али Рене није хтео ни да чује о повратку.

— Напред, само напред! — викао је. — Ко покуша да напусти кану, задавићу га голим рукама!

Немајући избора, људи су наставили да веслају. Јака тропска киша и несносно сунце су се смењивали, а залихе хране нестајале.

После три недеље невиђених мука, потпуно исцрпљени, докопали су се Венецуеле. Острво Тринидад назирало се далеко на пучини, али Рене није попустио: терао је људе да веслају, само да веслају. У близини острва снага их је издала: енглески војници са Тринидада нашли су их где леже у кануу без свести. Хитез су их отпремили у болницу. Када су се опоравили, саопштено им је да неће бити враћени на Ђавоље острво. Коначно су били слободни.

Сва светска штампа недељама је брујала о овом догађају водећи оштру кампању против француског правосудја због постајања казнионице у Гвајани која је више личила на најцрњу средњовековну мучионицу него на затвор. Протести се нису стишавали дуго времена. Међутим, требало је чекати још низ година па да Француска ликвидира ово озлоглашено место. Данас ћелије, магацин и затвореничке бараке полако гута дунгла. О њима нико не води рачуна, чак ни туристи не долазе на ово страшно место.

А. М.

МИНА НИЈЕ КРИВ!

ПОШТО ЈЕ ОД СВЕШТЕНИКА ДОБИО ОБЕЋАЊЕ ДА ЋЕ МУ ИСПУНИТИ МОЛБУ, ХАЈДУК ЈЕ НАПУСТИО ПРОСТОРИЈУ И ИЗГУБИО СЕ У НОЋ.

Створио се изненада, као дух. Рувим чак није чуо ни кад су се дрвена врата оцаклије отворила. Додуше, мисли су му биле далеко, у Београду, откуд су последњих дана стизале црне вести о дивљању дахија по Србији. Седео је поред огњишта које је онако утрнуло једва бацало још по неки пламичак и прстима одсутно пребирао мала округла зрна бројаница. Знао је да је после Бирчанинове и Ненадовићеве главе сада и његова на реду. Утећи, или остати...

Појава стаситог човека који је изронио из тамне, хладне ноћи, није га уплашила. Полако је подигао поглед и одмерио дошљака. Човек није био старији од тридесет година, мада му се лице није добро видело од црних дугих бркова и велике браде. На себи је носио сукнено одело и огртач, а на глави шубару. У руци је држао пушку, док су му из појаса извиривале дршке кубуре и јатагана.

И МОЈА ГЛАВА ВИСИ!

— Добро вече, духовниче! — рече незнани гост и скиде шубару. — Ја сам хајдук Цепиграбић! Ал' ти се не бој, дош'о сам да те нешто замолим. Виђен си у народу и чувен по поштењу, па к'о велим — нећеш ми одбити молбу!

Свештеник манастира Боговађе, који је по рођењу добио име Рафаило, кад се замонашио — Рувим, а оно хаџија кад је посетио Јерусалим, понуди хајдуку трножац да седне.

— Немам времена! Сада дани иду брзо, видиш какво је време дошло! Тешко сам се пробио кроз сметове преко Маљена и за ноћи се морам вратити.

Хајдук је укратко испричао Хаџи-Рувиму да је за живота побио много Турака и да му није жао. Међутим, за убиство не-

ког Неџи-бега дахије су набедиле Мину из села Сече Реке и докопале га се.

— Криво ми је због тога, духовниче, не могу ока склопити! — завршио је хајдук. — Мина ми је рођак, и нећу да страда невин. Зато сам и дошао к теби: иди београдском вежиру и реци му да Мина није крив! А ја ти, ево, обећавам да ћу се предати Турцима ако ми ослободе рођака! Предао бих се и раније, ал' сам се бојао да ће ме Турци погубити, а Мину неће хтети пустити, па две штете!

Хаџи Рувим је ћутао и гледао у угарке, а хајдук стајао код врата као кип и чекао његову одлуку.

— Е, мој синко, ти мене шаљеш да избављам туђу главу, а не знаш да и моја виси о концу! — дубоко уздахну Рувим. — Али ипак, поћи ћу у Београд колико сутра да молим дахије за Мину.

Хајдук се смерно захвали и на прстима, готово нечујно, изгуби у ноћ. Рувим је чуо сам шум врата и завијање ветра.

НИЈЕ НИ ГЛАСА ПУСТИО

Владика Леонтије се силно изненадио кад је на прагу своје куће угледао Рувима.

— Човече, зар по овој зими и у овакву ветру!

Рувим му је објаснио зашто је дошао. Замолио га је за конак и распремиле оно мало својих ства-

ри. Није ни приметио кад је лукави домаћин неприметно руком дао знак момку који је послуживао у кући.

Момак се изгубио и кроз пола часа у владикину кућу бануше Кучук-Алијини људи. Владика

чује о Мини, већ га је послао другом дахијском вођи — Аганлији! Ни Аганлија му није дозволио да дође до речи. Уместо тога, издирао се на њега, вређао га и на крају наредио да га воде и одсеку му главу.

је наводно протестовао, али се крајичком усана смешио. Хаџи-Рувиму је било јасно ко је јавио Турцима о његовом доласку.

Теран је улицама града, ударан кундацима, плуван и псован. Тако је доведен пред Кучук-Алију, али овај није хтео ни да

Турци нису одмах извршили Аганлијино наређење. Прво су Рувима мучили откидајући му месо са груди и на тај начин присиљавали да каже све што зна о приликама у Србији, а кад није хтео да изусте ни речи ни пусти јаука — посекали га на Стамбол-капији која се налазила на месту данашњег пешачког прелаза између Народног позоришта и Народног музеја!

Сутрадан је српско становништво измолило од дахија његово тело и укупало га недалеко од садашње Саборне цркве.

Било је то средином фебруара 1804. године. Када се народ после сахране разилазио, већ се хватао мрак

ДА ЛИ ЈЕ ЗНАО?

У својим „Мемоарима“ прота Матеја Ненадовић наводи да је Хаџи Рувим дошао у Београд код владике Леонтија Ламброви-

ћа чим је чуо да су дахије посекуле ваљевске кнезове Алексу Ненадовића и Илију Бирчанина, иако је лако могао прећи у Аустрију. Како га Леонтије није смео крити, известио је о његовом доласку злогласног Аганлију који га је ухватио и на Стамбол-капији посекао.

Тако прича прота Матеја о последњим Хаџи-Рувимовим данима, мада разлог његовог доласка у Београд не наводи. Да ли то значи да је Хаџи Рувим пошао у смрт због Мине или се надао да ће добити помиловање од дахија?

Познавајући Хаџи-Рувимов живот и историјске чињенице, ово друго није много вероватно. Наиме,

он је (рођен 1744. у Тамнави) био један од најистакнутијих Срба тадашњег времена и имао велики утицај на народ па је зато и био трн у оку дахијама. На списак за сечу они су га коначно ставили кад им је неко дошапнуо да је Рувим писао писмо Аустријанцима у којем моли војну помоћ за борбу против Турака (иако то није учинио он већ Алекса Ненадовић).

Хаџи Рувим је знао да дахијама не треба веровати, још мање београдском владици Леонтију Ламбровићу који је с њима шуровао. Исто тако било му је познато да је и његова глава на списку за сечу. Имао је времена да се склони у Аустрију, па ипак је, и поред свега, пошао дахијама у Београд. Разлог је могао да буде само Мина и његова спремност да положи живот не би ли спасао млађев.

М. Годоровић

ДА ЛИ СТЕ КУПИЛИ ВАШ ОМИЉЕНИ ЛИСТ

Denis?

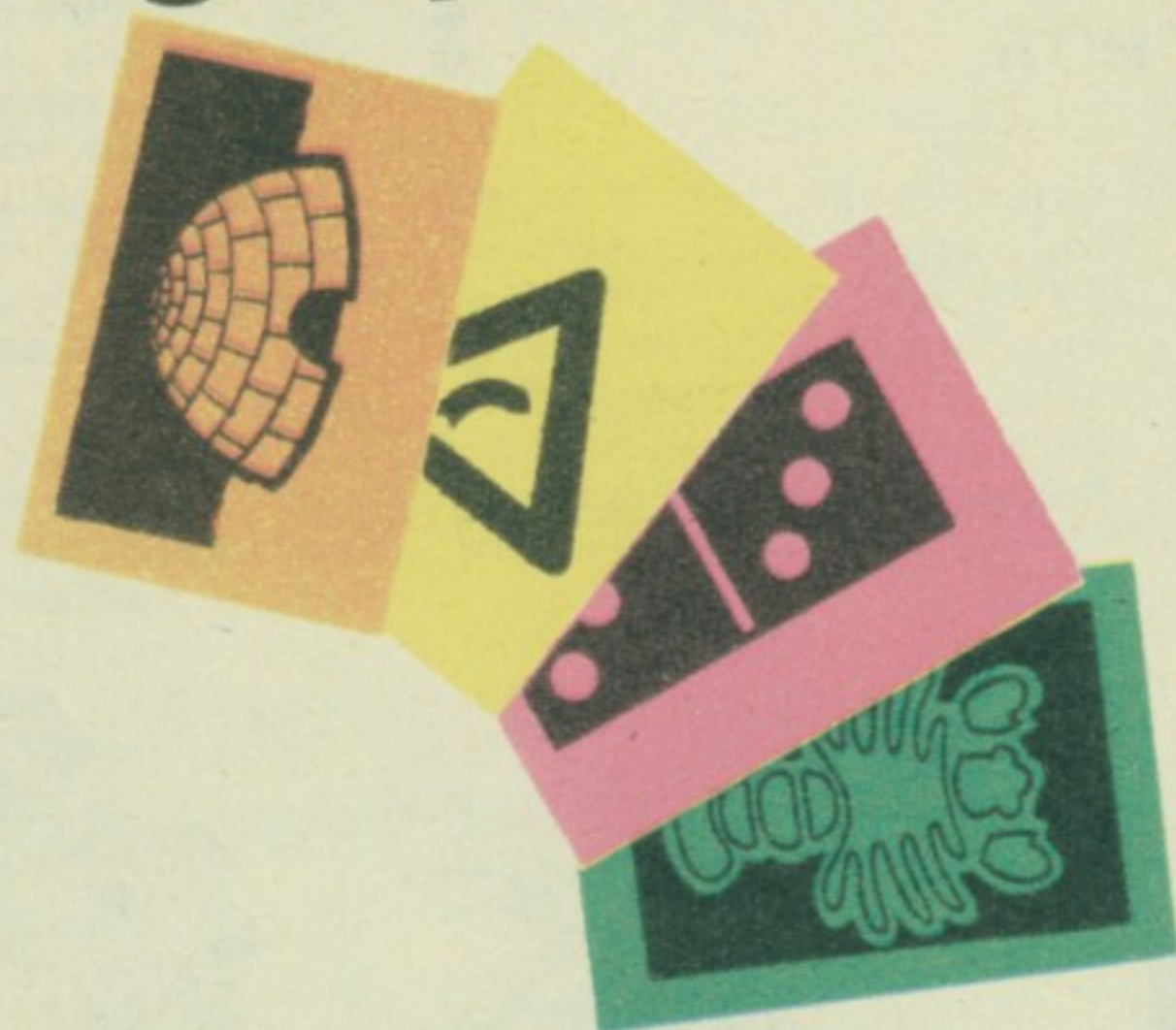
ПА, ФАНТОМ
ВЕЋ СВАКЕ СРЕДЕ
ИДЕ ИЗ АВАНТУРЕ
У АВАНТУРУ!

НОВО

СПЕКТАР

жвакаћа гума
са укусом свежег воћа

У свакој кутији СПЕКТАРА наћићете
и 4 различите флуоросцентне самолепљиве налепнице.
Укупно 400 различитих налепница с мотивима:
абецеда, домино, бројеви, зодијак...

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК
ЈЕ ПРИПРЕМИО
ЗА ВАС

ВАШ ОМИЉЕНИ ЈУНАК И
СТАРИ ЗНАНАЦ СА ТВ ЕКРАНА

ПЕРА ДЕТЛИЋ

У БОГАТО ИЛУСТРОВАНИМ СЛИКОВНИЦАМА
ВЕЛИКОГ ФОРМАТА

Први пут на нашем језику појављују се ове књиге-сликовнице о Пери Детлићу, његовим сестрићима и пријатељима, о њиховим пустоловинама и доживљајима.

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА ВАШЕ НАЈМЛАЂЕ!

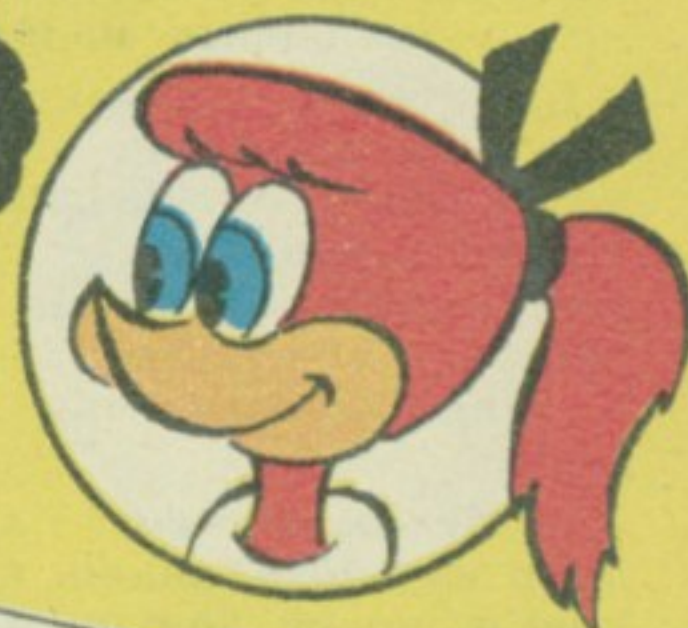
Књиге су штампане ћирилицом и латиницом, илустроване од прве до последње странице у боји!

ЋИРИЛИЦА (једнакско издање): у луксузном тврдом пластифицираном повезу по цени од 210 динара за све три књиге-сликовнице.

ЛАТИНИЦА (иједнакско издање у сарадњи са сарајевском »Свјетлошћу«): у брошираним (биндакоб) корицама, ланираним и каландрираним по цени од 150 динара за све три књиге.

СЛИКОВНИЦЕ ПЛАЋАТЕ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ!

Комплекта **ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА** (I—III књига) можете добити ако испуните наруџбеницу, залепите на полеђини дописнице и пошаљете на адресу: »Политикин забавник«, Манедонска 29, 11001 Београд

ДОЖИВЉАЈИ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА I—III
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ГУСАРСКО БЛАГО
ПЕРА ДЕТЛИЋ И ВУК
ПЕРА ДЕТЛИЋ И МЕДА ДРВОСЕЧА

ПОЛИТИКИН
ЗАБАВНИК

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем **ДОЖИВЉАЈЕ ПЕРЕ ДЕТЛИЋА, I—III ЋИРИЛИЦОМ — ЛАТИНИЦОМ** (непотребно прецртати) које ћу платити поштару када ми донесе комплет на адресу.

(Име, очево име и презиме)

(Поштански број и место)

(Улица и број стана)

(Потпис купца)

ХАЈДЕ ДА СЕ ИГРАМО, МАЛА

51620 КОРНИ ГРУПА: Ој, додоле; Живот

51626 ДРАГАН АНТИЋ: Ја знам све; Анжелика

52524 БОБА СТЕФАНО-ВИЋ: Чувај се ватре; Буди само моја

52336 РОДОЉУБ ВУЛОВИЋ: Кристина; Напусти ме ти

52538 МИРОЉУБ МАРКОВИЋ: Кажми ми, Лена; Мили дом

52539 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Сан; Путник

52540 ДРАГАН АНТИЋ: Ко те буди; Залуд те чекам

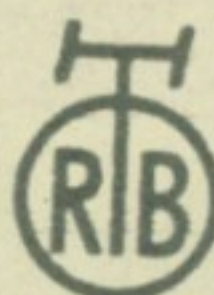
52543 РАДМИЦА КАРАКЛАЈИЋ: Ти ћеш ми се пратити; Ја нећу да те вољам

52545 БОБА СТЕФАНО-ВИЋ: Клећим и молим; Плачимо заједно

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК пружа својим читаоцима још једну изузетну могућност да дођу до квалитетних музичких остварења која су пренесена на грамофонске плоче. Звук фолклора свих наших народа и народности, композиције еминентних наших и страних композитора и певача забавне музике чине несвакидашњи доживљај. Имате прилику да, између осталих, чујете Лепу Лукић, Сафету Исковића, Шабана Шаулића... Корни групу, Бобу Стефановића, Јадранку Стојаковић... Би Џизе, Милву, Дејвида Кеси-дија...

Цене грамофонских плоча су врло популарне па је и то један од разлога да дискофили обогате своје дискотеке. Једна мала или сингл плоча, како је многи зову, кошта само 6,00 динара. Међутим, вредност наруџбенице не сме бити мања од 100 динара јер трошкове наковања и поштарине не сносити ви. Потребно је само да попустите наруџбеницу, пошаљете је на нашу адресу и плоче ваших љубимаца стићи ће вам кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ, ПОУЗЕЋЕМ!

SENKA I ZAFIR

32614 СЕНКА И ЗАФИР:
Хајде да се играмо, мала;
Мало, мало, малено

53546 ЗОРАН ЛЕКОВИЋ:
Немој криви лице; Мале-
на моја

52583 ЉИЉАНА ПЕТРОВИЋ:
Трава коју газим;
Ако је то истина

52907 ДРАГАН МИЈАЛКОВСКИ:
Тај живот наш; Не одлази прије јутра

52569 ДАНИЕЛА ПАНЧЕТО:
Види; Забрани ми то; Са-
мала сам

52540 ОНЕ И ОНИ: Море и морнари; Кажми ми, кажми

52553 ЛОЛА НОВАКОВИЋ:
Дуга топла ноћ; Истина је

52553 КОРНИ ГРУПА: Ети-да; Једна жена

52560 ГРУПА "САН": Па-пирни бродови; Хеј, малена

52564 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Балада о барби; Светлости јутра

52567 ДРАГАН АНТИЋ: Ја се враћам; Дозволи ми

52571 БОБА СТЕФАНО-ВИЋ: Мари, Мари; Опрос-ти ми, Мари

52580 СРЂАН МАРЈАНО-ВИЋ: Први пут сретна; У чему је ствар

52586 СЕКА КОЈАДИНОВИЋ: Воли ме; А усне моје шапућу теби

52589 ЗАФИР ХАЦИМАНОВ: Кажко; Зашто

52595 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Последње јутро; Године

52604 ДИТКА ХАВЕРЛ: Са-њам; Преболела бом све

52606 ЕЛДА ВИЛЕР: Недо-послано писмо; Ледај

52626 ЗОРАН ЛЕКОВИЋ: Воли, воли; Пољупци моји

52627 ЕЛДА ВИЛЕР: Још те се сећам; Живјети

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима: _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

(Улица и број)

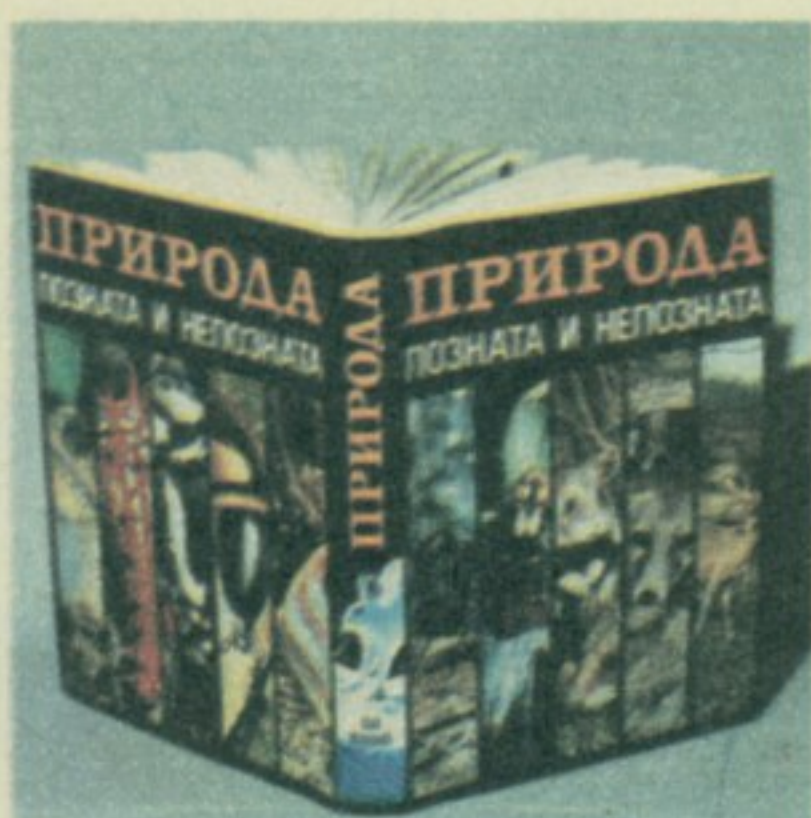
(Датум)

(Потпис, број и место изд. личне карте)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу.

Користан и трајан поклон за ваше најмилије

1. ПРИРОДА ПОЗНАТА И НЕПОЗНАТА

Јединствен водич кроз живописан и шаролик живот у природи у различитим његовим облицима и у његовом неизмерном богатству. Књига има 480 страна, енциклопедијског је формата, богато технички опремљена са 600 илустрација у боји, у тврдом повезу са пластифицираним заштитним омотом.

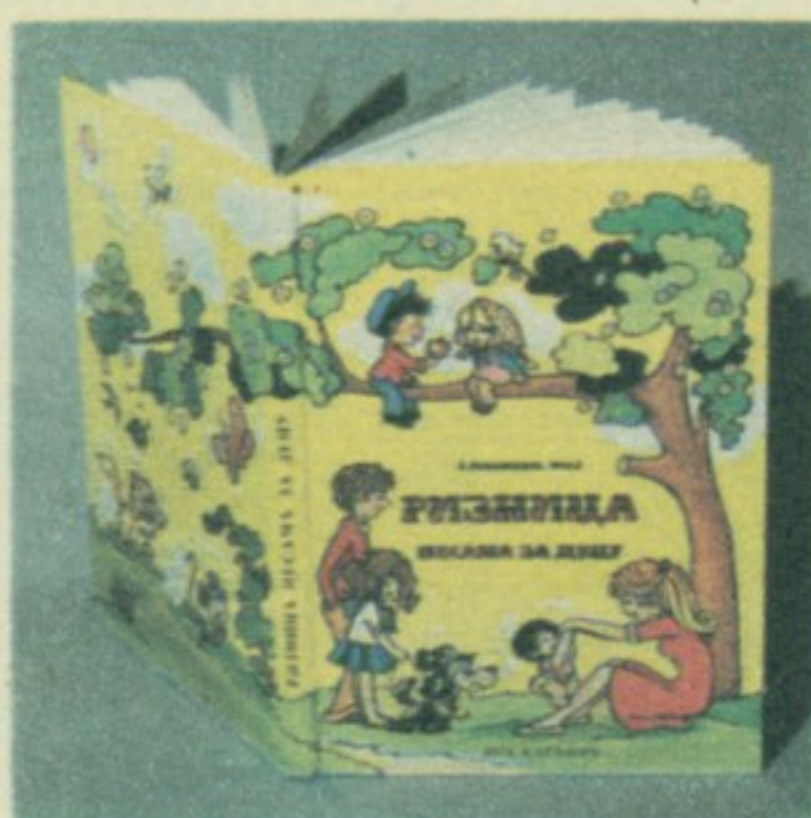
Цена књиге 400.— дин.

2. ХИЉАДУ ЗАШТО — ХИЉАДУ ЗАТО

Богата ризница одговара на многобројна дечја питања. Ова дивна књига потребна је сваком ученику јер пружа читав низ неопходних знања о свету који нас окружује. Књига је писана популарним начином, на 483 стране, формата 28,5x20,5 см, луксузно је опремљена и богато илустрована, у тврдом повезу са пластифицираним корицама.

Цена књиге 200.— дин.

3. ЗМАЈЕВА РИЗНИЦА ПЕСАМА ЗА ДЕЦУ

Избор најлепших песама најомиленијег дечјег песника — Јована Јовановића Змаја. У песмама чика Јове Змаја генерације девојчица и дечака налазиле су свој свет, јер је песник умео да им се приближи и да их с очинском нежношћу учи љубави према свему што је добро и лепо. Избор песама Мире Алечковић.

Цена књиге 120.— дин.

4. ЗЛАТНА СЛИКОВНИЦА

Јединствена збирка од 15 сликовница за најмлађе читаоце у укусно опремљеној и оригиналној кутији. Комплет садржи следеће књиге: Храбри Кекец, Принцеза на зрну грашка, Успавана лепотица, Снежана, Сунцобран-балончић, Гаров у зоолошком врту, Ко је направио Воји коњушницу, Мишуленце, Пепељуга, Црвенкапа, Неваљали зечић, Златна птица, Ивица и Марица, Папучица-маца и Кројач Боцко.

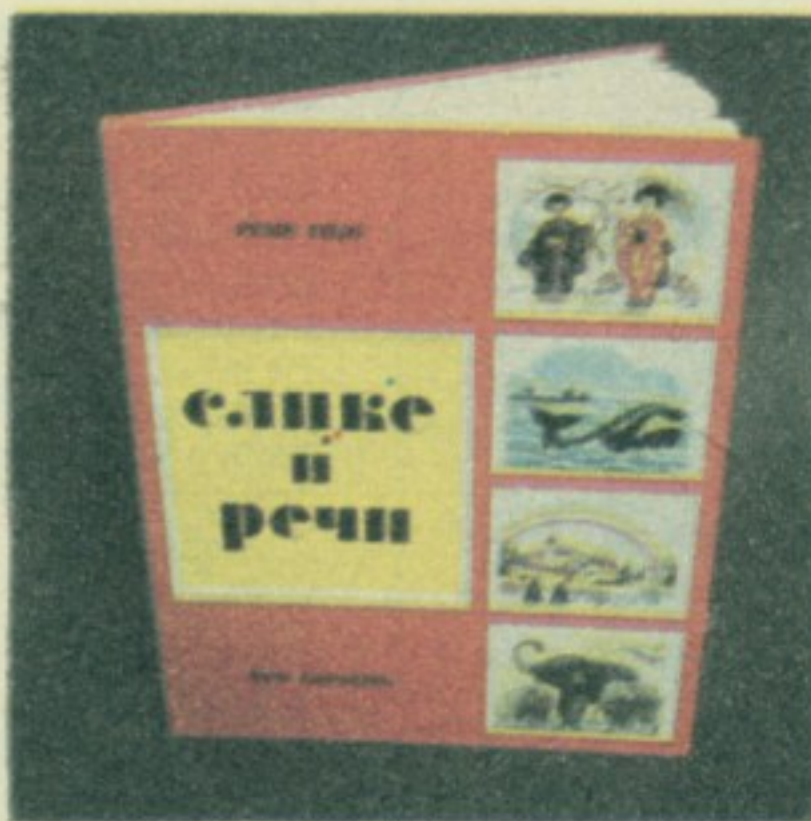
Цена комплекта 300.— дин.

9. ВЕЛИКИ ДИЗНИЈЕВ РЕЧНИК

Књига из богатог Дизнијевог стваралаштва намењена је најмлађима. Она ће их упознати с новим ситуацијама у кући, на улици, у пошти, на станици, у ресторану, на аеродрому, на мору, на селу, итд. Научиће шта су величине, боје, звуци, мере, игре и играчке. Речник је штампан ћирилицом и латиницом на руском и енглеском језику.

Цена књиге 100.— дин.

10. СЛИКЕ И РЕЧИ

Помозите малишанима да обогате свој речник док се забављају гледајући дивне илустрације, јер у безбрижном периоду, када почињу да схватају свет око себе, деца од 4 до 6 година потврђују своју личност кроз разговор. Помозите им да нађу праве речи! Књига је штампана ћирилицом и латиницом, у вишебојној техници, великог формата у тврдом повезу са пластифицираним корицама.

Цена књиге 60.— дин.

11. МАТЕМАТИКА — енциклопедијска математика

Ова књига омогућава свим ученицима, студентима, наставницима и професорима да лако и брзо савладају све тешкоће из области математике. У преводу наших познатих математичара она представља математички део Опште енциклопедије Ларус. Књига је штампана латиницом, формата 23x30 см у тврдом повезу са пластифицираним омотом.

Цена књиге 300.— дин.

12. ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА СВЕТА —

у 70 поглавља обрађује целокупан развој цивилизације од почетка до наших дана. Писана једноставно и популарно, плени пажњу читалаца и остаје драгоцен извор података. Књига која доказује да чињенице могу бити много узбудљивије од фантастике и да историја изложена на занимљив и маштовит начин буди интересовање и љубав према знању наше прошлости.

Цена књиге 300.— дин.

5. ПИОНИРСКА ТРОЈКА

Три књиге прича о тројци пионира (аутор С. Зоркић) који пролазе пут Револуције од Устанка до Слободе. Пратићете узбудљиве доживљаје храбрих курира који учествују у борбама за коначно ослобођење земље. Илустрације: Ж. Батинић.

Цена комплекта 120.— дин.

6. ЗАБАВНИКОВА БИБЛИОТЕКА

Нова библиотека за најмлађе. Шест познатих бајки и прича које је Дизни учинио незаборавним. ДАМБО, СНЕЖАНА И СЕДАМ ПАТУЉАКА, УСПАВАНА ЛЕПОТИЦА, МАЗА И ЛУЊА, ПИНОКИО и РОБИН ХУД у богато опремљеном ковчежићу.

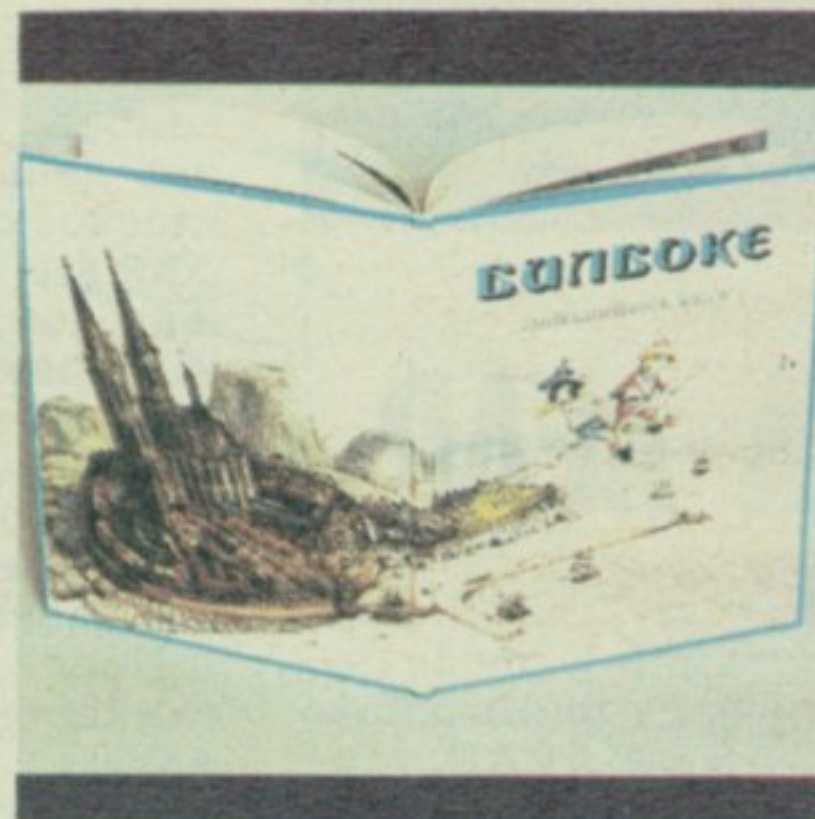
Цена комплекта 120.— дин.

7. ПУТОВАЊА МИША МИЈЕ

Доживљаје неуморног путника и радозналца у стиху је испричао Лаза Лазић. Изванредне илустрације у боји и стихови који се лако читају и памте — то је најлепши начин да упознате Француску, Енглеску, Холандију, Белгију, Шпанију и Немачку.

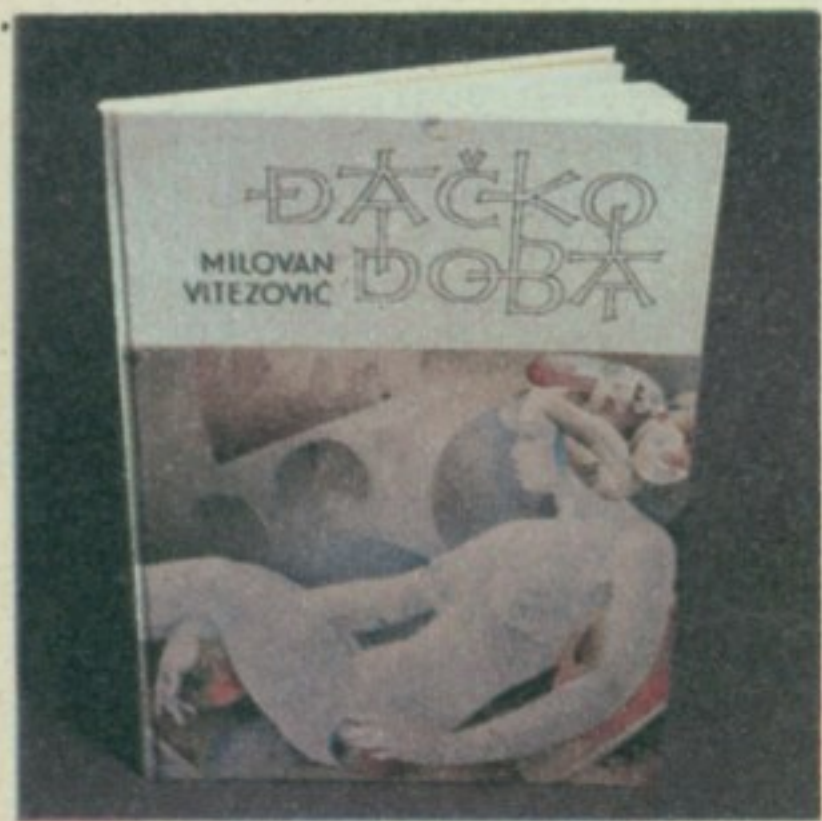
Цена књиге 100.— дин.

8. БИЛБОКЕ

Џон Бакенховен је написао МАТЕМАТИЧКУ БАЈКУ. Кроз маштовиту причу и изванредне илустрације једног од најбољих илустратора у Европи. К. Холендера, лако се уче прве рачунске радње и већ на самом почетку заувек заволимо ту „страшну“ математику.

Цена књиге 120.— дин.

13. ЂАЧКО ДОБА

— Милан Витезовић

Књига у којој има свега више него што се очекује:

Четири поеме, стотинак песама и седамдесетак најљубавнијих афоризама. Књига у којој је сликар Радонир Стевић-Рас приредио праву изложбу акварела саткану од сна и младалачког надажњућа, лирских, нежних поетских распеваних, чулних и невиних у свом еротизму. Латиница, 128 страна, формат 20,5 x 26,5 cm тврди повез и са прекрасним илустрацијама у боји.

ЦЕНА КЊИГЕ 180.— динара.

14. ДЕВЕТАЦИ

Бранко В. Радичевић написао је најновију књигу за децу и одрасле јер то су приче ведре и ситне, подругљиве и нежне несташне и поучне приче које се само на уво шапућу приче „бранковске“ ругалице полагице свакојаке згоде. Тирилица 108 страна тврди повез формат 18x20 cm велики број дивних илустрација.

ЦЕНА КЊИГЕ 80.— динара.

Политикин забавник

(Место и датум)

Издавачко предузеће „ВУК КАРАЏИЋ“, Београд, Краљевића Марка 9
НАРУЧБЕНИЦА

Овим неопозиво наручујем:

ЗА ГОТОВО — КЊИГЕ ПОД БРОЈЕВИМА: _____
за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару
када ми уручи књиге, умањену 35% попушта.

НА ОТПЛАТУ — књиге под бројевима: _____
за укупну суму од динара _____ коју ћу платити у _____
месечних рата.

Најмањи износ наручбине на отплату је 300.— динара, с тим, што месечна рата не може бити мања од 100.— динара.
Камата у износу од 6% зарачунава се само на износ отплате преко 6 месеци.
У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Име и презиме _____

Поштански број и место _____

Адреса стана _____

Назив и адреса радне организације _____

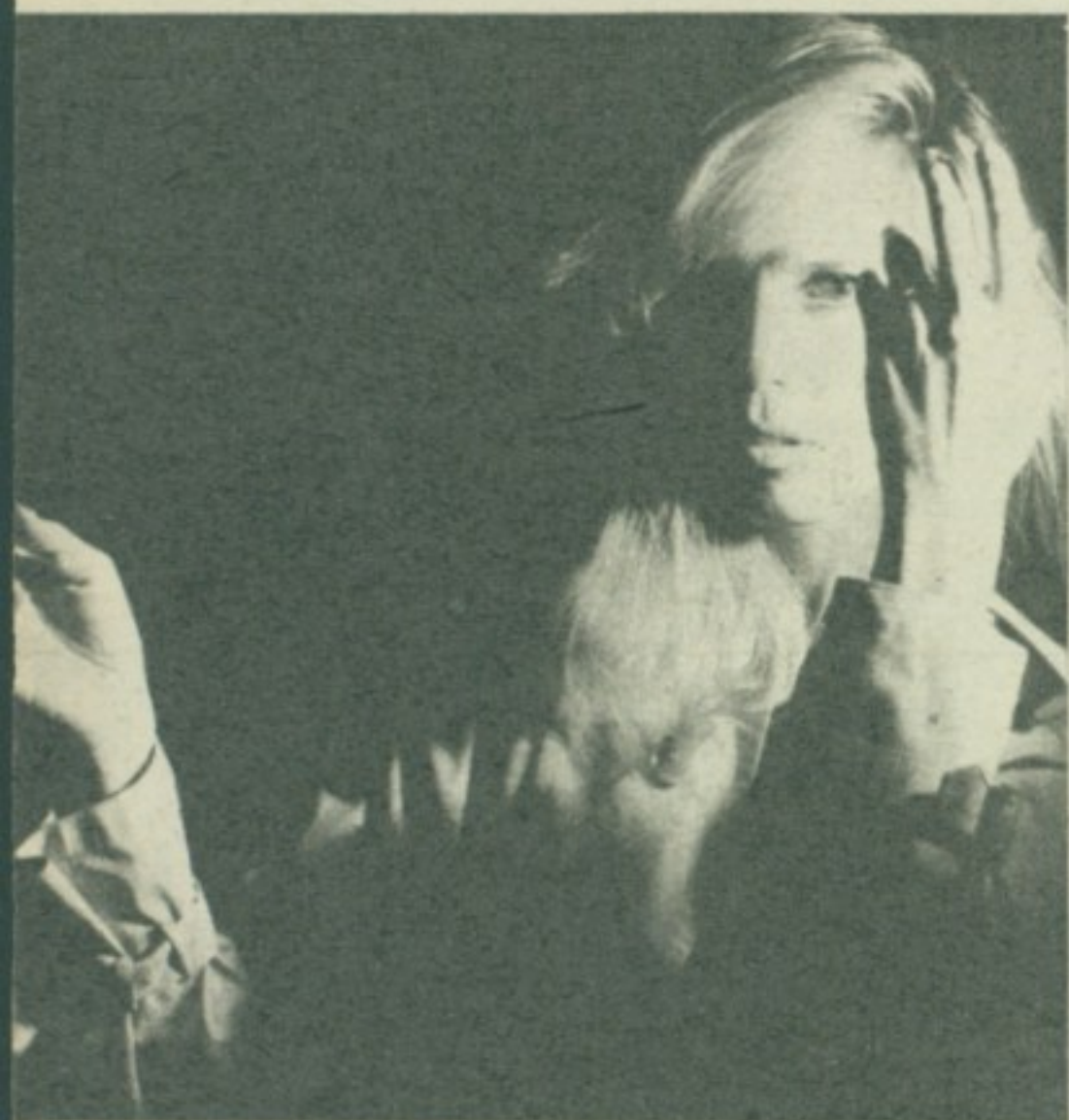
Овера о запослењу за купце на отплату _____
(печат и потпис овлашћеног лица) _____

Купац

(својеручни потпис)

Наручбеница се оверава само при куповини књига на отплату. Пензионери уместо овере прилажу претпоследњи чек од пензије.

ХИТ-СТРАНА

АМАНДА ЛЕАР

Странице светске сензационалистичке штампе у последње време препуне су фотографија и написа о АМАНДИ ЛЕАР, тренутно најконтроверзнијој личности поп-света. Ова тридесетогодишња певачица успела је да се са само неколико снимљених плоча и захваљујући вешто смишљеној животној причи пробије у сам врх музичких збивања. По непотврђеном

казивању, које су сви прихватили, Аманда је рођена као мушкарац који је у 14. години операцијом променио пол и убрзо је за многе постао симбол женствености.

По тој причи рођена је 18. новембра 1946. године у Хонгконгу, као дечак по имену Џон. Отац енглеског порекла био је морнарички официр док јој је мајка Кинескиња. Џон, четрнаест година касније у Маракешу за суму од око 5 милиона старих динара, мења пол и напушта мајку коју је отац већ раније напустио. Долази у Париз где неко време похађа школу, а затим се посвећује позиву фото-модела.

После познанства са славним сликаром Салвадором Далијем за Аманду почиње нов период у животу. Познати сликар ју је овековечио на многим својим платнима тако да се данас њени актови могу видети у најпознатијим светским музејима. Како сама каже ову топлину родитељског дома осетила је тек у кући Салвадора Далија. Та-

ЗЕБРА

О београдској групи ЗЕБРА која је за релативно кратко време стекла велику популарност било је већ речи на нашој „Хит страни“. Чланови овог састава (однедавно их је шесторо), који је основао познати бубњар Раша Белмиш, успели су да придобију велик број младих својим првенцем, макси-синглом на коме је позната композиција „Телефон“. Ова хит-нумера дуго се налазила на

готово свим топ-листама, што је вероватно и убрзало припремање нове плоче.

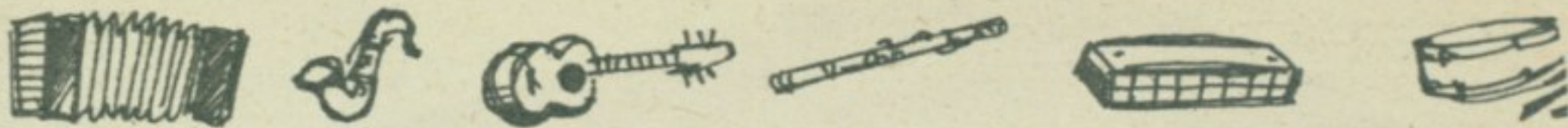
Нашу редакцију је пре извесног времена посетио шеф „Зебре“ Раша Белмиш и замолио нас да свима онима који су им писали пренесемо њихове поздраве и да их позовемо да се учлане у Клуб пријатеља „Зебре“. Чланови „Зебриног клуба“ поред могућности да се редовно дописују са својим љубимцима биће у могућности да добију и сваку нову фотографију, затим постер и, што је најважније, када „Зебра“ буде гостовала у њиховом месту, чланска карта ће им уједно послужити и као улазница за кон-

церт. Да бисмо нашим читаоцима олакшали да дођу до чланске карте, ми смо одштампали купон за њено добијање који треба да попуне, изрежу, налепе на дописницу и пошаљу на адресу:

Fan Club
— ЗЕБРА —
Ивице Девчића 14
Београд

ЗЕБРА Vas voli
а када се дописујемо
Ивице Девчића 14
БЕОГРАД

ко Аманда постаје позната што јој омогућује сусрете с најславнијим људима нашег времена. Веома добро упозната са захтевима потрошачког друштва она, да би саму себе рекламирала, на страницама свих светских листова јавно говори о својим љубавним авантурама.

Тако се и сазнаје за њене везе са Џоном Леноном, Џорџом Харисоном, покојним Брајаном Џонсом, чланом састава Ролингстоунса, Елтоном Џоном, Дејвидом Бовијем, Брајаном Феријем, глумцем Вореном Битијем и многим другим. Ускоро Аманда напушта каријеру фото-модела и манекена да би се пробила и као вокална солисткиња. У Сједињеним Америчким Државама је, после заједничке турнеје са

Дејвидом Бовијем, издала сингл под називом „Звезда“ (»Star«), а затим и плочу с нумером „Невоља“ (»Trouble«), која је у Француској и Белгији постигла изненађујуће велики успех. Последња плоча са хит-нумером „Крв и мед“ (»Blood and Honey«), која је у последња два месеца прави диско-бестселер, говори о женском вампиру. Текст је написала сама Аманда. Да сними овакву плочу одлучила се по завршетку снимања филма „Крв је слађа од меда“ у Торонту, у Канади, у коме је играла главну улогу. Иначе, ово није једини филм Аманде Леар. Пре неколико година с америчким редитељем Ендијем Веркофом снимила је филм, а сада намерава да по сопственом сценарију реализује још један чији је наслов „Супержена“.

ПРЕДМЕСТЈЕ

О једном од најбољих словеначких поп-састава ПРЕДМЕСТЈЕ овога лета могле су се чути раније приче. Док су једни тврдили да њихов ЛП под називом „Без наслова“ бити и последњи, други су били уверени да њихово време долази.

ПРЕДМЕСТЈЕ је иначе други словеначки састав који делује у оквиру Музичке секције Студентског културног друштва „Форум“. Поред похвалних критика за плочу добили су ове године и једно званично признање: на забавно музичком фестивалу СЛОВЕНАЧКЕ ПОПЕВКЕ 77. у Цељу проглашени су за најбољу словеначку групу. Ово признање је утолико значајније што су у жирију који је одлучивао о најбољима између осталих седали и Корнелије Ковач, Дадо Топић, Јанез Бончина, Перо Угрин и Ратко Дивљак. На крају поменимо и то да се ове јесени може очекивати и друга ЛП плоча овог петочланог састава јер је комплетан материјал већ припремљен.

ПЕСМА за ову недељу

КРВ И МЕД (BLOOD AND HONEY)

Музика и текст: Аманда Леар
Изводи: Аманда Леар

Blood and honey
Midnight in the city
And everyone's asleep
See the shadow walking in the dark
Here she comes, she's all in black
Long hair flowing down her back.

I wanna kiss you, honey
Honey, give me your head
I wanna kiss you, baby
Let me waste away upon your
tender lips.
She loves sweet blood and honey
She loves honey and blood
No one comes out alive
They say nobody survives her
deadly kiss.

She loves sweet blood and honey
She loves honey and blood
No one ever survives
Devil is her love and it's the kiss
of death
To love her

Now she's walking lonely down
your street
She's looking for a bite to eat
When she loves she really leaves
her mark
Pain in her eyes and death in her
smile

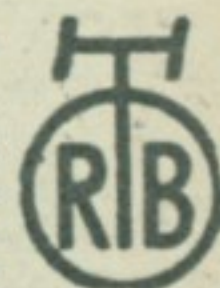
It's one-way trip to hell.
Give in to desire and she puts your
Soul on fire
Wild eyes and pearly skin
When she'll knock at your door
Your nightmare will begin

I wanna kiss you, honey
I wanna kiss you, baby
I wanna kiss you, honey
Gotta kill the lady who loves blood
And honey
She loves sweet blood and honey
Devil is her love and it's the kiss of
Death to love her.

I wanna kiss you ...

АМАНДА ЛЕАР

Плоча Аманде Леар, о којој се у последње време много пише и говори, однедавно је доступна и домаћим дискофилима. На плочи је њен први велики диско-успех, композиција „Blood and Honey“.

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ...

ВЕСТИ ИЗ СОМБОРА

У Сомбору прошле године створена је група ТАЈФУН која с успехом наступа. Младићи упорно вежбају и свирају своју музику. Омиљене групе су им: YU и СМАК.

Састав сачињавају: Томислав Лукић — соло-гитара и вокал, Славољуб Пет-

ронић — бас и вокал, Милан Ковачевић — бубњеви и Зоран Форкана — инструменти са клавијатуром.

Љубан Ркман
Мите Ценића 2
Сомбор
(хонорар 100 дин.)

Ивица Томовић

Београђанин који је дуго живео у Сарајеву ИВИЦА ТОМОВИЋ досад је снимио четири плоче. Овај млади певач плени слушаоце својим продорним, звонким гласом. Први велики успех доживео је у Сарајеву 1970. године на фестивалу Млади певају пролећу где је освојио прву награду публике и жирија. Исте године у Маглају на Студентском лету добио је прву награду жирија. Ивица, изгледа, зна само за награде јер је и на фестивалу у Суботици Омладина 74. освојио прву награду жирија и публике. Певао је композицију „Останите ту“.

Године 1975. Ивица је био на турнеји по Совјетском Савезу са оркестром Јована Адамова и Љиљаном Петровић. А онда га је одслужење војног рока одвојило од концертних дворана. По изласку из Армије, Ивица опет наступа. Певао је у Суботици на фестивалу Омладина 77, на вечери посвећеној другу Титу, а ускоро очекује да му се појави и пета плоча.

НОВЕ ПЛОЧЕ ПГП РТБ

С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ

„Пут путује караван“ назив је композиције коју је популарна београдска група С ВРЕМЕНА НА ВРЕМЕ извела на концерту Хит лета 77. На другој страни плоче је нумера „Прича са источне стране“.

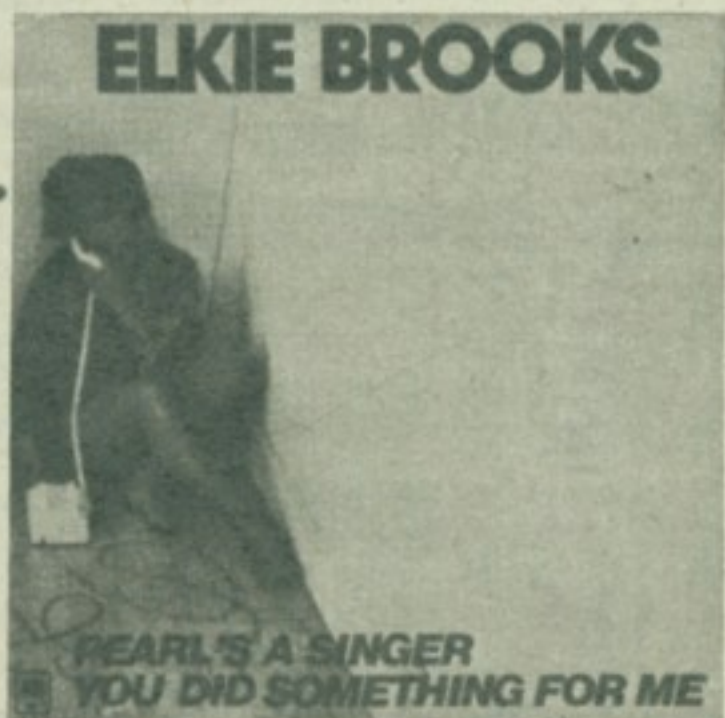
ЕЛКИ БРУКС (ELKIE BROOKS)

Елки Брукс је домаћој публици углавном непозната. До сада је снимила неколико плоча, а прва која се појавила у нас је сингл са композицијом „Pearl's a Singer“ и You Did Something for Me“ које су постигле запажене успехе нарочито у Француској СР Немачкој и Белгији.

ПИТЕР ФРЕМПТОН (PETER FRAMPTON)

Питер Фремpton, тренутно један од најпопуларнијих певача, својим последњим албумом „I'm in You“ доживљава незапамћен успех. Истимена композиција која се већ недељама налази на топ - листама снимљена је и на малој плочи.

ТОП 3х

1. ДОМАЋА ЛИСТА

1. МАЛИНКОНИЈА — Оливер Драгојевић — ЈУГОТОН
2. НОЋАС ЋЕМО ЗЕМЉИ Н'О МАТЕРИ РЕЋИ — Мишо Ковач — ЈУГОТОН
3. МЈЕСЕЧЕ, ТИ СТАРИ ДРУЖЕ МОЈ — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
4. НЕКА СВЕТ БУДЕ ОРКЕСТАР — Резонанса — ПГП РТБ
5. ПОЉУБИ МЕ С ОБЈЕ БАНДЕ — Тереза Кесовија — ЈУГОТОН
6. МАМА, НИСАМ ВИШЕ МАЛИ — Борис Бизетић — БЕОГРАД ДИСК
7. АДИО, ЉУБАВИ АДИО — Бисера Велетанлић — ПГП РТБ
8. ЦРНА ДАМА — Смак — ПГП РТБ
9. ДОЋИ У ПЕТ ДО ПЕТ — Амбасадори — ДИСКОТОН
10. ПУТ ПУТУЈЕ КАРАВАН — С времена на време — ПГП РТБ

2. СТРАНА ЛИСТА у домаћој продукцији

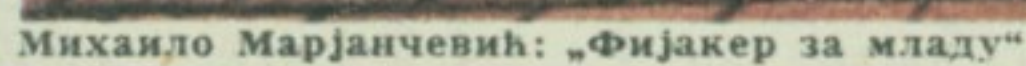
1. ROCK BOTTOM — Linsey de Paul and Mike Moran — ПГП РТБ
2. MA BAKER — Boney M — ЈУГОТОН
3. LOVE CLOUD — 5000 Volts — ПГП РТБ
4. TELEGRAM — Silver Convention — ПГП РТБ
5. I'M IN YOU — Peter Frampton — ПГП РТБ
6. BLOOD AND HONEY — Amanda Lear — ПГП РТБ
7. IF YOU NEED ME — Rolling Stones — ЈУГОТОН
8. GOOD MORNING JUDGE — 10 CC — ПГП РТБ
9. MORE THAN A FEELING — Boston — SUZY
10. CHANSONE D'AMOUR — Manhattan Transfer — SUZY

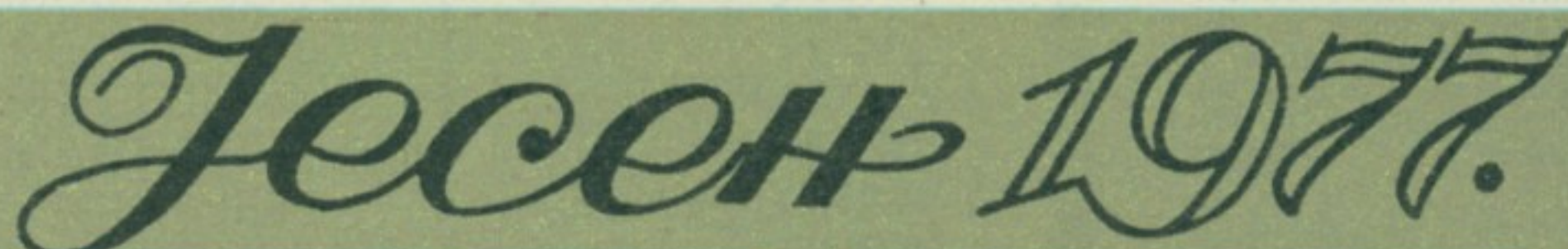
3. СР НЕМАЧКА

1. BARFUSS DURCH DEN SOMMER — Jürgen Drews
2. OH, SUSI — Frank Zander
3. HIMBEEREIS ZUM FRÜHSTÜCK — Hoffmann & Hoffmann
4. GEFEUERT — Udo Jürgens
5. SAN DIEGO TRAIN — Siw Inger
6. KUNG FU DRIVING — Frank Zander
7. LIEBE AUF ZEIT — Bernhard Brink
8. HEY, KLEINER, MIT DIR SPIELT... — Elke Best
9. KOMM DOCH HEUTE NACHT ZU MIR — Peter Maffay
10. DESPERADO — Michael Holm

Снимио: Душан Јовановић

ОКТОБАР						
п	у	с	ч	п	с	н
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24 31	25	26	27	28	29	30

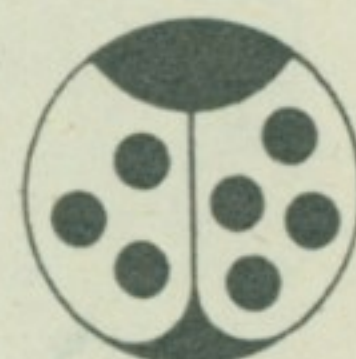
НОВЕМБАР						
п	у	с	ч	п	с	н
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

ДЕЦЕМБАР						
п	у	с	ч	п	с	н
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21				

ХУМОР Вез пени

БУБАМАРА МАЛО ДРУГАЧИЈА - ЈОШ ПРИВЛАЧНИЈА

С првим школним месецем — септембром — опет је почела нова бубамара. Да ли сте овог месеца већ били у банци, у школској штедионици? Ништа зато, септембарски поклончић вас чена.

Како то, питаћете се. За нама су ферије, нешто уштеђевине смо потрошили, а тек сада штедим.

Одмах ћемо рећи да је Љубљанска банка одлучила да мало измени «правила» штедње. То је учинила на препоруке ваших ментора, са жељом да бисмо укључили заиста све школске штедионице. Како ће се, дакле, бубамара одвијати?

Од сада ће сваки млади штедиша бити награђен једном месечно и то малим, али лепим поклоном. Међутим, том приликом мора да испуни један услов, а то је да бар једном месечно посети банку или школску штедионицу, да донесе уштеђевину

или да део уштеђевине подигне. И над то први пут у једном месецу учини, добиће, на пример, хемијску оловку, лењирић, гумицу, троугао или нешто друго, да вам све поклоне не бисмо већ сада открили. То ће бити пријатна изненађења и то сваког месеца.

Као што сте сами приметили није више важно — за бубамару — колико је ко уштедио и колико има на штедној књижици. Јер, сви штедим: неки по десет динара, неки само по динар, а најважније је да паметно гздујемо, односно економисмо средствима да их према својим могућностима скупљамо и да их паметно трошимо. Зато смо сви младе штедише једнаки па и поклончићи бубамаре треба да буду приступачни свим младим штедишама, такође подједнако. Сланете се, зар не?

Као што смо већ рекли, с

бубамаром ћете штедети читаве школске године, дакле 10 месеци. Штапаћемо и леп постер с календаром и распоредом часова.

Љубљанска банка и ваши ментори, који су се одлучили за овај праведан начин бубамаре, сматрају следеће: најважније је да младе штедише редовно посећују банку или школску штедионицу. Треба да навикнемо на пословање с банком, с начином њеног рада, са обрасцима итд. Јер, савремени човек без тога више не може. Не верујете? Погледајте: сада прилазимо шалтеру у банци или у школској штедионици да предамо уштеђевину. Кад одемо у вишу школу, опет ћемо имати посла са банком: Примаћемо стипендију да бисмо лакше студирали. И још касније, над се запослимо, са банком ћемо опет остати у добрим односима, јер ћемо лични доходан упи-

сивати на штедну књижицу, или ћемо подизати своју месечну зараду. Наиме, тако је данас уређено скоро у свим предузећима, па је зато савим на месту да знамо како се све одвија.

Толико за данас, младе штедише, па до скорог виђења!

Љубљанска банка

ВИНО ЗА ДОРУЧАК

Као и сви римски дечаци, Гај носи кратку, белу тунику са пурпурним рубом — знаком да је из богате куће. Нада одрасте, носиће дугу тунику или тогу.

**У СТАРОМ РИМУ БИЛО
ЈЕ ВЕЛИКИХ РАЗЛИКА
МЕЂУ ЉУДИМА: ДОК
СУ ЈЕДНИ СТАНОВАЛИ
СА ПАЦОВИМА, ДРУГИ
СУ ИМАЛИ ПРИВАТНА
КУПАТИЛА СА САУНОМ
И БАЗЕНИМА.**

Октавијан Август, „отац своје земље“, како су га називали савременици, један од највећих императора старог Римског Царства, имао је, кажу, обичај да се похвали како је град на Тибру за-текао од цигала, а оставио од — мермера.

Па иако је „узвишени“ — што на латинском значи Август — претеривао иако је и у његово време, то јест од 1. до 14. године н. е. колико је седео на императорском трону, у Риму било сиротињских зграда без окана на прозорима и са подрумима препуним пацова, Октавијан је ипак својој земљи омогућио „златне дане“ њене историје. Нарочито за оне који су живели у мермеру! Као породица Крас, старих римских патриција, која је спадала у најбогатије тада... Како је могао изгледати један обичан дан у њиховој кући?

ЛУКСУЗ БЕЗ ПРОЗОРА

Луксузна четврт Рима простира се око брежуљка Палатин. Ту је и сам Октавијан, чим је постао император, почео да гради себи нову палату. А на једном обронку већ се уздизала пространа, бела вила Красових. Као што је тада био обичај, са три стране била је окружена поплочаним улицама и на тим зидинама — није имала прозора. На породични мир богати Римљани много су полагали! И, док су се обични грађани тискали у заједничким, узаним и високим зградама танких зидова, кроз које је црпила бука и говор из суседног стана, породице као Красова уживале су у тишини отмених крајева где су зграде далеко једна од друге, одвојене вртovima.

Красов се врт налазио на оној, четвртој страни виле на којој су били и прозори. На њега је излазила кухиња, пошто су Римљани радо приређивали обеде у сенци борова, палми, ловора и другог мирисног растиња њиховог топлог поднебља.

На супротној страни куће, изграђене су по узору на стару грчку архитектуру која је Римљанима — као и све што је потицало из ове земље — била врхунац лепоте, налазио се простран и луксузан улаз, атријум. То је, у ствари, четвртаст простор покривен само делимично: на средини је таваница обавезно створена. Испод тог места налази се фонтана, а пред улазом у кућу олтар са статуама Лара и Пената. То су кућни богови: свака породица имала је своје и сматрала их заштитницима.

Из атријума се улазило у триклинијум, главну трепезарију, а из ње у перистил, засвођени врт. С обе стране триклинијума биле су смештене спаваће собе, а иза њих одељења за робове. Ови у Красовој кући били су потомци заробљеника које је још Цезар довео из Цизаплинске Галије — свог великог свајачког похода...

МАРКО ЈЕ МОРАО ДА СЛУША

Красови су имали троје деце: Друсилу, Гаја и Клаудију. Између њих је била разлика по годину дана — наравно, по прастарим патријархалним обичајима, дечак је био повлашћен, као мушки наследник лозе. Имао је на располагању роба Марка, плавооког и светлокосог Германина, пет година старијег. Гај и Марко су се добро слагали, били су као добри другови. Ипак — Марко је морао да слуша...

Купање је за Римљане било ритуал: најпре би се трљали мирисним уљима, затим стругали коњу комадом метала, па одлазили у сауну. На крају би сночили у базен са хладном водом.

Његова дужност почињала је ујутру, када се Гај будио и одлазио на јутарње купање. Красови су имали мермерно купатило у самој вили, што је такође била привилегија малобројних. Римски грађани користили су јавна, градска купатила, а сауна је представљала обавезни део ритуала!

После гимнастике, трљања мирисним уљима и пливања у базену са свежом, хладном водом, Гај би одлазио на породични доручак. Римљани нису ујутру јели млеко и бутер, него свеже смокве, хлеб са сиром и вино!

После тога је отац Крас одлазио на своју дужност у римски сенат, Форум, мајка и кћери остајале су код куће, а Гај ишао у школу. Тамо је учио реторику, вештину лепог изражавања, што су Римљани сматрали врхунским умем. И то су донели из Грчке, земље коју су поробили, али која је за њих била идеал: грчки филозофи имали су у Риму статус робова, али су били најцењенији учитељи! Римљани су се дивили генијалној мисли грчких филозофа и песника, и вештини уметника, настојећи да и сами достигну њихово савршенство.

Нешто слично догађаће се пет векова доцније, када „варвари“, исти ови што у Августово доба могу да буду једини робови, коначно буду срушили Римску Империју: та култура богатија од њихове, учиниће да, иако освајачи, прихвате и њен језик и њене обичаје...

М. К.

Овано је изгледао центар јавног и политичног живота у Риму, Форум. Чувала га је преторијанска гарда.

ФАНТАСТИЧНА

ПРИЧА

ПОСЕТА

ЕДМОНД ХАМИЛТОН

Ушао је у отрцану, малу канцеларију од две собе. Наборан ситан човек је писао за столом.

— Нека млада дама хоће да те види. Чека те у другој соби.

— Нисам баш расположен да уписујем аутограме у девојачке споменаре.

— Али, изгледа да је то имућна млада дама...

По се насмеја својим згрченим, белим, саркастичним осмехом.

— Схватам. Имућне младе даме имају имућне очеве, који се могу заинтересовати за књижевни часопис који пропада.

Непозната девојка

Али, када је ушао у канцеларију, преобразио се у учтивог Виржинијанца. Поклонио се девојци која је седела.

— Особита ми је част, госпођице...

Није га ни погледала док је мрмљала:

— Хелен Донсел...

— Претпостављам — рече — да желите да читам своје песме на неком скупу. За то немам времена.

— Не — рече она. — Имам поруку за Вас.

По је изгледао учтиво заинтересован.

— Да?

— Порука од Аарна.

— Аарн — понови он оклевајући.

— То је лепо, звучно име. Ко је то?

— То није особа. То је место.

— О — рече По. — А где би то место могло да буде?

— Зар се не сећате?

Он се осећао помало непријатно. Због тога што је писао фантастичне приче, на страни и умно неуравнотежени људи су га прогонили. Девојка је изгледала нормално, чак убичајено.

— Жао ми је — рече. — Нисам никада чуо то име.

— Јесте ли чули за име Лалу? —

Ти си победио и ја се предајем. У мени си ти постојао — и мојом смрћу... ти си потпуно убио себе.

ЕДГАР АЛАН ПО

(Из приповетке

»Вилијам Вилсон«)

рече она. — То је моје име. Или име Јан. То је Ваше име. Ми смо дошли са Аарна, мада сте ви дошли много пре мене.

По се опрезно насмеши.

— Ваша машта је реткост, мадам. Реците ми... какво је то место, то одакле смо дошли?

— Лежи у великом заливу испод Скерлетних планина. — Њене очи су се упиле у његове. — И река Заир тече кроз планине, а торњеви Аарна се назире у сутону...

Поново се насмејао вртећи главом.

— То је завршетак моје приче „Земља Архејма“. Па, наравно... Аарн... Архејм. А име Лалу од мог Алалуле, Јан од мог Јаанек... Па, мадам, морам Вам честитати на досетљивости.

— Не — рече она. — Био је сави другачији ред догађаја, господине По. Ви сте добили ваша имена од оних које сам малопре изговорила.

Гледао је девојку са интересовањем. Никада овако нешто није доживео.

— Значи, дошао сам са Аарна, зар не? Па, зашто га се онда не сећам?

— Сећате, помало — промрмља. — Места се скоро сећате. Ставили сте га у песме и приче.

Његово интересовање порасте.

— Па, где је Аарн? На другој страни света? у вртovima Хесперидеса?

— Влизу нас, господине По. У простору, али, не и у времену. Далеко је у будућности.

— Тада смо Ви... и ја, кажете... дошли из будућности у садашњост. Драга млада дамо, требало би да ви пишете фантастичне приче, не ја.

Два човека у истом шелу

И даље га је нетремице гледала.

— То сте Ви написали у причи

„Сура планина“. Човек који се, за тренутак, вратио кроз време.

— Па — рече По — јесам, сећам се. Заборавио сам био тај неспретни покушај. Али, то је била само худ маште.

— Је ли? Је ли била случајност што сте писали о путовању кроз време, о ствари коју нико, никада није описао раније? Зар то није потиснуто сећање?

— Желео бих да је тако — рече. — Уверавам Вас да не волим много деветнаести век. Али, несрећом, свога живота се потпуно јасно сећам. Сећања на Аарн нема.

ШРАФКО

— То говори господин По — рече девојка. — Он се сећа само свог живота. Али, Ви нисте само господин По, Ви сте и Јан.

Он се насмеши.

— Два човека у истом телу? Речите ми, госпођице Донсел, јесте ли читали мога „Вилијама Вилсона“? Говори о човеку са удвојеном личношћу...

— Читала сам — рече. — Знам да сте то написали зато што имате две личности, мада се једне не сећате.

Глас јој је прешао скоро у шепат.

— Желим да те натерам да се сетиш, хоћу да се сетиш. Зато сам дошла за тобом...

— Причајте ми како се путује кроз време — прекину је. — У неком времеплову?

Њено лице остаде самртно озбиљно.

— Тело се не може кретати кроз време. Не може ниједан физички, материјални објект. Али, ум није материја. То је електромагнетско ткиво смештено у мозгу. Када се ум ослободи мозга постаје чиста енергија, може путовати уназад кроз димензију времена и сместити се у мозак бића из прошлог доба.

— Али, зашто?

— Да загосподари тим мозгом и телом и испитује прошлост кроз очи онога који живи у њој. То није лако. Постоји опасност да се изабере човек чији је ум толико моћан да загосподари посетиоцем. А то се догодило Јану, господине По. Он је у Вашем мозгу, али, потчињен и обамро. Он само надражује Вашу подсвест, ствара полууспомене за које Ви мислите да су снови и фантазија.

Додала је:

— Сигурно имате снажан ум, господине По, када сте загосподарили Јаном.

По задовољно рече:

— Чудна је то идеја. Сигурно ћу написати причу.

Прекинула га је.

— Обраћам се Вама, господине По, али покушавам да говорим Јану. Да га пробудим из обамрлости и ропства у Вашем мозгу, да му помогнем да се сети Аарна.

Настављала је нагло, скоро ватрено. Све време га је гледала у очи. Запањено је слушао како се имена места и ствари из његових прича помињу у њеном говору, понекад измењена, понекад не, сплетена у страсну творевину ове маштовите девојке.

— Настало је, али би требало да кажем настаће, доба Насиља, већег него је свет икад упознао. Употребиће ужасна средства која ће починити непоновљива разарања.

По је мислио на своју причу у којој је људска раса нестала у општој експлозији огња. Изгледало је да је девојка приметила полуосмех на његовом лицу.

— Ох није, или неће, цело човечанство бити уништено. Али, много, много њих хоће. Када доба Насиља прође, остаће хиљаде тамо

где су били милиони. Наш свет, свет у коме Аарн постоји, није пренасељен, ужурбан као овај овде. Јан, ово ти говори Лалу!

Је ли њо и њак исџина?

По је слушао, упола сањајући, како се имена из његових измишљених светова комешају у ваздуху. Али, овај последњи пискави врисак и бесомучни позив га освести.

— Драга госпођице Донсел! Ја заиста високо ценим Вашу машту, али... контролишите се!

Очи јој запламтеше.

— Да се контролишем? Па шта друго радим све ове недеље у овом ружном и ужасном свету, затворена у тело ове меснате девојке?

Он осети хладан убод. Ниједна жена, чак ни у шали, неће говорити или мислити на овај начин. Али, то би значило...

Соба, љутито лице, све је изгледало као да се љуља под водом. Осећао је како нешто чудно нараста у њему, као да се свет руши. Учини му се, за тренутак, да његови стари снови постају стварност. Промењена, али истинита.

— Јан?

Је ли се девојка смејала? Наравно, каћиперка је успела да превари славног господина Поа месецима и глупостима. Радосно ће све причати својим пријатељима. Понос и дрскост, дубоко усађени у његову природу, укрутише га, осећање чуднога нестале.

— Нема наде — прошапутала она.

— Нема наде.

Погледала га је и рекла шапатом:

— Довиђења, Јан — и затворила очи.

По коракну према њој.

— Драга мала дамо, молим Вас...

Очи јој се поново отворише. Он се укочи. Сва животна снага и разум нестали су из тих очију и она је буљила у њега глупим, разрогаченим изразом.

— Шта? — рече. — Ко...

— Драга госпођице Донсел... — поново је почео.

Продорно је вриснула. Одмакла се, ставила руке на лице и буљила у њега као да је ђаво.

— Шта се десило? — плакала је.

— Ја... све је нестало... Заспала сам усред дана... Како сам... Шта ја радим овде?

То је, значи, мислио је. Наравно! Пошто је одглумила замишљену Лалу, сада изводи лакрдију како је њен посетилац напушта. Рече, смејући се зловолбно:

— Честитам Вам, не само на машти, него и на глумачким способностима.

Није се обазирала на њега. Потрча и бучно отвори врата.

Он се вратио у канцеларију и сео за сто. Пошто му се бес стишао, запитао се није ли, ипак, била смишљена ова глупост. Ипак, идеја је била занимљива: човек изгубљен ван свог времена...

— Јесам ли ја писао оне редове? Или, можда, Јан?

За тренутак је Поово лице показивало чежњу, унезвереност и страх. Ако је тако, ако је иза су-трашњице бољи свет, Тул, Аарн, Тсалал? Ако су стварно привиђења, љупки облици које никада није могао да види Улалума, Морела, Лигеја, биле успомене...

Желео је да верује, али, није могао, није смео.

Рукама које су благо подрхтавале, отвори сто и посегну за боцом.

укрштене речи

ПОЗНАТА КЊИЖЕВНА ДЕЛА:

1. Милан Наранџић, Вечити младожења, 2. Злочин и казна, Идиот, 3. Робинсон Крусо, Капетан Синглтон, 4. Жерминал, Човек-звер, написали су:

Аутор: ВЕ-МАК	1	ВРСТА ПОЗОРИШНЕ ДРАМЕ	УЧЕС- НИК СИНЈСКЕ АЛКЕ	ХЕМИЈ. ЗНАК ЛАНТА- НА	НАША ГЛУМИ- ЧА РИНА	ЈУЏИН О'НИЛ	ИСПО- СНИК	СРЕДСТВО ПРОТИВ ЗАМРЗА- ВАЊА
СТАНОВ- НИЦИ СУ- СЕДНЕ ДРЖАВЕ								
ОСОБИНА ОНОГ КОЈИ ЈЕ ГРАД								2
МАГАРЕ- ЊИ ГЛАС				СЕЧИВО		ЕНГЛ. ПИСАЦ ТОМАС		
НИЈЕ ТЕЖАК					3	ДИНАР		
					ИМЕ МУ- ШКИЈОГ			
САВЕЗНА ПОКРАЈИ- НА У АУ- СТРИЈИ						ЧОКОТ ЛОЗЕ		
						МЕРА ЗА ТЕЖИНУ		
ОЛИВЕ- РА КА- ТАРИ- НА			БОЖЕ ЛИ- МУНА				ТОПЛАК	
			4				ЕГИПАТ- ОКИ БОГ СУНЦА	
ПРЕВОЗ- НО СРЕД- СТВО				ШЕТА- ЛИШТЕ (СТР.)				
				НОРМАН				
ИМЕТАК, ВЛАСНИ- ШТВО								ЈОД
								ДЕО РУКЕ У ЗГЛОБУ
СОБИЦА ЗА САМЦА							ЗНАК ЛЕ- СКОВЦА	
							КЛИЦА, ЗАМЕТАК	
ГЛАВНИ ГРАД БАНГЛАДЕША						ПОТПУН		
ГРИКО СЛОВО		МЛЕЧНИ ПРОИЗВОД				ЈЕДАН ТОНСКИ РОД		
			СТУДЕНТ- СКА КЊИ- ЖИЦА					
			О. З.					
ТРАГЕ- ДИЈА ОД ЕУРИПИ- ДА					СОС, УМОКАЦ			
РАСПЛАМ- САТИ ВАТРУ								

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

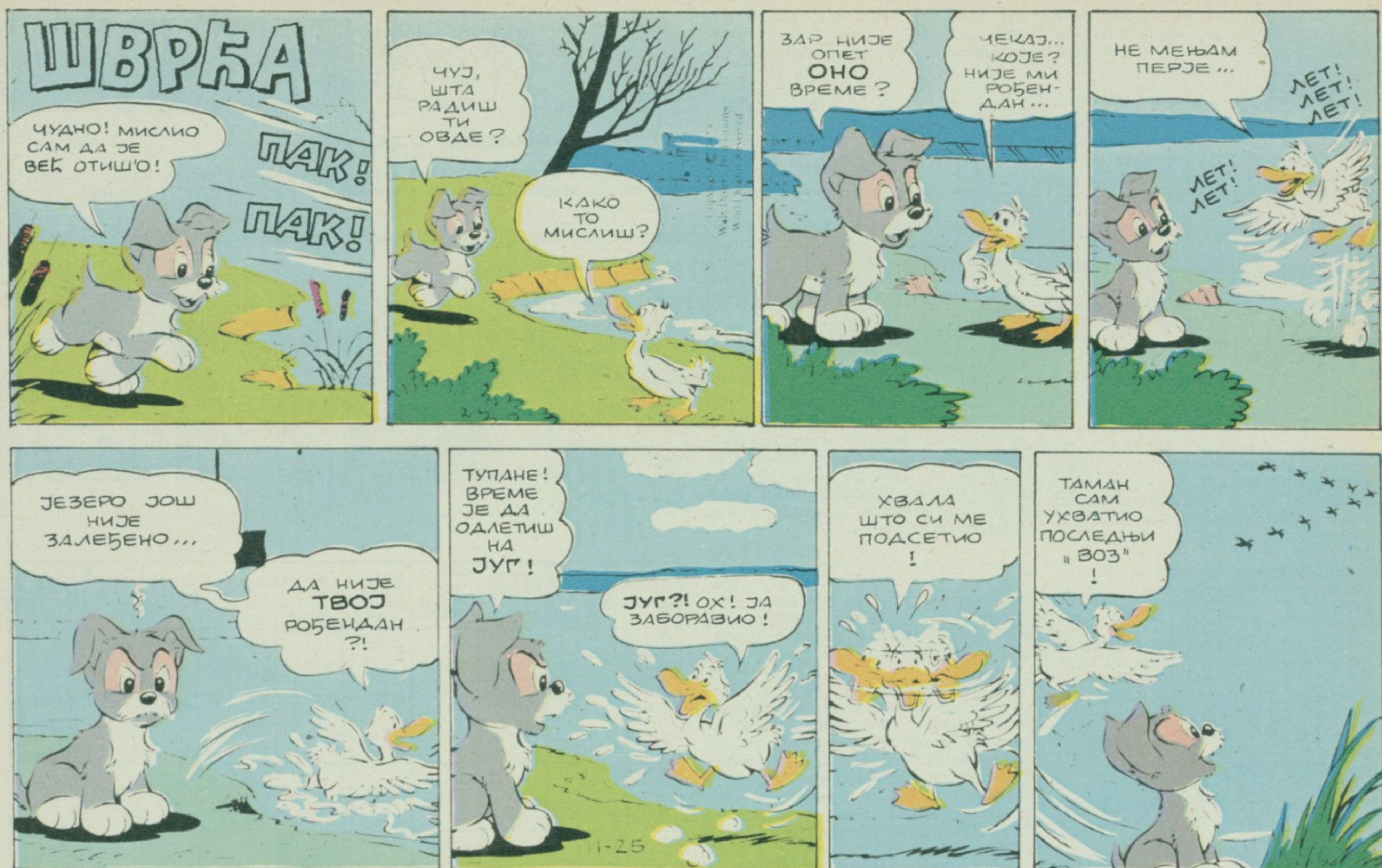
ВОДОРАВНО: А, КРСТОКЉУН, репортажа, елита, гар, Јана, Заре, патолог, ид, изиграти, сват, афит, В(ладимир) Н(азор), Е, Ди, и, пространо, а, е, е, ила, чудан, тил, Авар, ШЕВА, комплетан.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“, Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живо-рад Стојановић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурићана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: тримесечно 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тримесечно 132,00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Текући рачун за уплате из земље број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: Долар 29.—, ДМ 68.—, Ффр. 143.—, СФрс. 73.—, Шкр. 125.—. Девизне уплате слати преко Београдске банке — Београд, на рачун број 60811-620-292-32000-000-00054, са обавезном назнаком за „ПОЛИТИКИНО ЗАБАВНИК“. Поштански факс 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Опасна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу нишњења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1 1973 године не плаћа се порез.

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Они који желе нешто да науче никада нису беспослени.

(Монтескје)

Играјте се Сладиште се

Код **PEZ**-а је
увек нешто ново!

Ако бољим PEZ домбон
и ако се радо играш PEZ
фигурама, пошаљи нам
5 амота PEZ домбона, а
ми ћемо ти послати лепо
PEZ чланску картицу.

Као пријатељ PEZ-а
користићеш све погодности,
које ћемо ти нудити из

месеца у месец.

Читај сваког мейка на
обом месту о новостима
за пријатеље **PEZ**-а

Наша адреса је:
"PEZ ПРИЈАТЕЉ"
61111 Љубљана и.т.д

Купи пошту штампаним словима, разрези и обавезно поштом на дописницу.

Презиме и име (обавезно штампаним словима)

Улица и кућни број

Место

Поштански бр

датум рођења

HP Kolinska
Ljubljana

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Гради Забавнице,

ВИДИ И КРОЗ НОС

Често читам о деци која могу очима да савијају металне предмете. Негде пише да она то лакше чине од одраслих који су обдарени тим чудним способностима. Од чега то зависи и да ли може да се научи?

Виолета Нешић, Рума

Ове способности о којима пишеш неким су људима урођене и то је за сада све што наука о томе зна. Колико је нама познато, не постоји право објашњење за такве појаве код неких људи, а прасихолошке способности, како се оне називају, не могу се научити. На нашој слици је једанаестогодишња Јапанка из Токија Сајури Танака

КАД СЕ СТУШТИ ГРАД...

Можеш ли ми рећи зашто град пада само дању а не и ноћу?

Александра Штимац,
Крушевац

Александра вероватно као и сви дечаци и девојчице ноћу дубоко спава, па зато никада није чула ни видела да град пада и у то доба! „Забавник“ је ово и проверио у београдском Градском заводу за противградну одбрану. Рекли су нам, додуше, да је изузетно ретка појава да град падне после поноћи, али се и то догађа. Најчешћи је у поподневним часовима и у првој половини ноћи — разуме се, ово све важи за наше поднебље. Иначе, грмљавина која увек прати град, ноћу је много слабија него дању, иако се нама чини да увече јаче грми, због тишине, ваљда.

СТАКЛО СТАРО 27 ВЕКОВА

Занима ме кад је први пут почело да се производи стакло и кака је измислио?

Индир Биједић, Сарајево

Нико на свету не зна да одговори ко је „измислио“ стакло, пошто су људи умели да га праве још веома, веома давно! Први писани рецепт пронађен је у рушевинама библиотеке асирског краља Асурбанипала који је живео у граду Ниниви у 7. веку пре нове ере. Забележен је, како се тада чинило, на глиненој плочици, зато се и сачувао готово три хиљаде година. Из Ниниве је вештина прављена стакла прешла у Египат, па у Феникију (на северној

обали Африке). Нешто пре почетка нове ере сазнали су и Европљани — најпре у Риму — како се прави стакло. Рано у средњем веку развила се производња стакла у Чешкој и Немачкој. Потпуно безбојно калијево стакло произведено је први пут у 16 веку у Чешкој, а тешко оловно тек касније, у Енглеској.

КУНГ-ФУ

Желио бих да тренирам борилачку вештину кунг-фу. Молим те, одговори ми да ли у Београду постоји клуб у којем бих то могао, или је штампана барем нека књига са упутствима?

Роберт Кракснер, Зеница

Изненадило нас је колико се наших читалаца интересује за кунг-фу, древну кинеску вештину сличну каратеу. Међутим, све који би желели да је науче, мораћемо да разочарамо: пошто овај спорт спада у искључиво професионалне, код нас нема клубова у којима се он може тренирати. За сада не постоји ни књига о кунг-фу вештини.

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

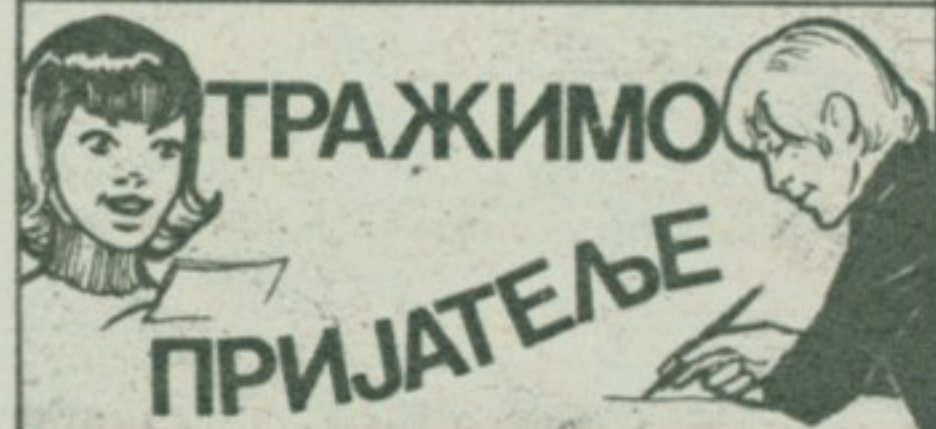
Скупљам сличице „Животињског царства“ и недостају ми још четири: 62, 146, 180 и 188. У замену дајем осам бројева Забавника. Миша Љубеновић, 16222 Предејане, Маршала Тита 95

За једну значку дајем пет марака и пет салвета. Сања Бичан, 21000 Нови Сад, Салвадора Аљендеа 28/V

Ко ми пошаље разгледницу свог мјеста добиће од мене разгледницу по избору. Сандра Цигровски, 41000 Загреб, Харамбашинева 7

За сваку значку дајем по пет салвета а можда и више, зависно од вриједности значке. Санела Икић, 71000 Сарајево, Партизанска 90

Снежана Раткајец, 41000 Загреб, Баковачка 8 — 15 година, бави се кошарком и тенисом, скупља значке, марке и привеске.

Миланко Добревски, 91300 Куманово, Димитра Влахова 15 — 17 година, воли спорт и забавну музику.

Дијана Млинарић, 41172 Подсусед, Загреб, Винобрешка 6а — 10 година, скупља значке, салвете и марке, воли забавну музику.

мини формуле макси успех!

Формат: мини
(5 x 6 см)
Страница: 225
Цртежа: 150
Изашло из штампе

НАРУЧУЈЕМ
_____ Ком

Формат: мини
(5 x 6 см)
Страница: 220
Цртежа: 140
Изашло ускоро

НАРУЧУЈЕМ
_____ Ком

* СВЕ ФОРМУЛЕ *

из математике физике и хемије за основце, средњошколце и студенте налазе се у ове 2 књиге мини формата.

Цена једне књиге 30 дин.
Обе књиге комплет 50 дин.
Два комплета само 80 дин.

МИНИ ФОРМУЛЕ
Поштански фах 64.
71000 САРАЈЕВО

која поседује једну од најчуднијих моћи: она може да гледа и кроз нос, ако јој се поклопе очи! У стању је чак да са марамом чврсто везаном преко очију вози бицикл, ролшуе, игра кошарку и постиже поготке за свој разред. Али, ако јој се покрије и нос, Сајури више ништа не види. Јапански научници испитивали су ову необичну девојчицу, али све што се сазнало било је — да она није једина која на кожи има чуло вида. Међутим, ни код кога другог нису та чула открили баш на носу...

